



waterschap
**Hollandse
Delta**

Jaarstukken 2025

Foto: Watersysteem Brielse Meer



Inhoudsopgave

Algemeen	3	Gerealiseerde belastingopbrengsten.....	81
Voorwoord.....	3	Paragrafen	88
Inleiding.....	5	Uiteenzetting van de financiële positie.....	88
Samenvatting jaarstukken 2025	6	Bedrijfsvoering.....	100
Externe en interne ontwikkelingen	13	Assetmanagement.....	109
Leeswijzer	14	Verbonden partijen.....	111
Jaarverslag	15	Openbaarheidsparagraaf	112
Programma's.....	15	Jaarrekening	114
Toekomstbestendig water- en wegbeheer.....	16	Grondslagen voor waardering en resultaatbestemming	115
Waterveiligheid	24	Overzicht van baten en lasten.....	121
Voldoende en Schoon Water	31	Balans.....	135
Waterketen.....	41	Rechtmatigheidsverantwoording.....	163
Wegen	52	Overige gegevens	165
Bestuur en Organisatie.....	61	Bijlagen	172
Algemene dekkingsmiddelen	73	Lijst van afkortingen	172
Waterschapsbelastingen	77	Risico's.....	175
Grondslagen waterschapsbelastingen	78	Verbonden partijen.....	183

Algemeen

Voorwoord

In de Hollandse Delta leven we met water – elke dag. Het vormt ons landschap en maakt wonen, werken en recreëren in ons gebied mogelijk. Tegelijkertijd vraagt het om voortdurende zorg en aandacht om onze omgeving veilig, schoon en leefbaar te houden. Met deze jaarstukken leggen wij verantwoording af over onze werkzaamheden in 2025 en laten wij zien hoe wij samen met partners en inwoners hebben gewerkt aan een sterke en toekomstbestendige delta.

Een tijdloze taak in een veranderende wereld

Ons waterschap staat al eeuwenlang voor een tijdloze kerntaak: zorgen voor voldoende en schoon water, stevige dijken en veilige wegen. Die opdracht is onveranderd, maar de context waarin wij haar uitvoeren is dat allerminst. Waar de twintigste eeuw vooral werd gekenmerkt door maakbaarheid en beheersing, leert de eenentwintigste eeuw ons dat er grenzen zijn aan wat we kunnen controleren. Klimaatverandering, extremere weersomstandigheden en maatschappelijke ontwikkelingen brengen onzekerheden met zich mee. Dit vraagt om een beweging van reageren naar programmeren: opgaven vroegtijdig in beeld brengen, werken met langjarige programma's en maatregelen stapsgewijs plannen, zodat we voorbereid zijn op toekomstige ontwikkelingen en investeringen doelgericht kunnen inzetten.

Waterweerbaarheid en samenwerking centraal

In dat licht krijgt waterweerbaarheid een steeds grotere betekenis. De wereld om ons heen verandert in een razend tempo en de rol van water in het veilig en leefbaar houden van onze omgeving wordt alleen maar belangrijker. Dat brengt grote uitdagingen met zich mee. Goede voorbereiding is essentieel, maar tegelijkertijd weten we niet precies wat er op ons afkomt. Juist daarom is het noodzakelijk om flexibel te blijven, scenario's te verkennen en veerkracht centraal te stellen in ons handelen. Als waterschap kunnen we deze opgaven niet alleen oplossen. Daarom zoeken we actief de verbinding met gemeenten, provincie, andere overheden, agrariërs, natuurorganisaties, bedrijven en inwoners. Alleen samen kunnen we ervoor zorgen dat we ook in de toekomst kunnen blijven wonen, werken en recreëren in onze unieke delta. Die samenwerking krijgt steeds vaker vorm in structurele samenwerkingsagenda's en gezamenlijke keuzes.

Jaar vol inzet en activiteiten

De cijfers in dit jaarverslag zijn indrukwekkend: alleen al ruim € 90 miljoen voor het schoonmaken van afvalwater en meer dan € 66 miljoen voor voldoende en schoon water in sloten, vaarten en meren. Achter die cijfers schuilt een jaar vol inzet en activiteiten. Zo werkten in 2025 bijna 700 medewerkers dagelijks aan onze taken. We zuiverden met onze 20 rioolwaterzuiveringen 105 miljoen kubieke meter afvalwater, onderhielden ruim 300.000 m² aan wegen en fietspaden en beheerden circa 9.000 kilometer aan groen en 7.300 kilometer aan sloten. Daarnaast stonden ongeveer 500 vrijwilligers paraat voor dijkbewaking om ons gebied veilig te houden wanneer daar aanleiding toe is. Deze cijfers laten zien hoe breed en tastbaar ons werk is.

Werken aan een toekomstbestendige delta

Met het huidige bestuur en de vastgestelde koers voor de lange termijn in ons meerjarenplan hebben we een stevig fundament gelegd voor de grote opgaven die er liggen. Tegelijkertijd vraagt de veranderende maatschappelijke context veel van onze organisatie en medewerkers. Wendbaarheid, vakmanschap en het vermogen om van buiten naar binnen te denken zijn essentieel om ook in de toekomst onze verantwoordelijkheid waar te maken. Vooruitkijkend blijven we werken aan onze ambitie om de Hollandse delta toekomstbestendig en klimaatrobust te maken. Dat vraagt om blijvende investeringen, scherpe financiële keuzes en transparantie over wat we doen en waarom we dat doen. Maar bovenal vraagt het om samenwerking, vertrouwen en betrokkenheid.

Dank en waardering

Wij spreken onze dank uit aan onze partners, inwoners, bedrijven, bestuurders en medewerkers. Dankzij hun inzet, kennis en betrokkenheid kunnen wij elke dag werken aan een veilige en leefbare Hollandse delta – nu en voor de generaties na ons.

Namens het college van dijkgraaf en heemraden,

secretaris-directeur,

V. Bergsma

dijkgraaf,

J.F. Bonjer

Inleiding

Via de jaarstukken legt het college van dijkgraaf en heemraden verantwoording af aan de Verenigde Vergadering over de prestaties en activiteiten van het afgelopen jaar. Daaraan gekoppeld is de verantwoording van de lasten en baten, en de financiële positie van het waterschap. De jaarstukken zijn opgebouwd volgens de verslaggevingsregels voor de waterschappen. De hoofdlijnen van deze voorschriften zijn vastgelegd in hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit en gedetailleerd uitgewerkt in de Regeling beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen.

Met ingang van het jaar 2025 leggen we voor het eerst verantwoording af over de rechtmatigheid. Daarmee verandert de rol van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur legt verantwoording af over de rechtmatigheid aan het algemeen bestuur. Tot en met de jaarrekening 2024 gaf de accountant de rechtmatigheidsverklaring af. Over 2025 controleert de accountant nog wel de getrouwheid van de jaarrekening. In Verenigde Vergadering van 8 april 2026 is de rapportage Waterwerken 2025 behandeld en vastgesteld. Deze rapportage doet verslag over de voortgang van het behalen van de doelstellingen uit de belangrijkste beleidsplannen: het Waterbeheerprogramma 2022-2027 en het Wegenbeheerprogramma 2022-2027. De rapportage Waterwerken geeft daarbij antwoord op de vraag 'liggen we op koers om de doelen uit onze beleidsplannen te halen?' De inspanningen en activiteiten om deze doelstellingen te behalen worden jaarlijks in de Programmabegroting opgenomen. De Jaarstukken geven antwoord op de vraag 'hebben we afgelopen jaar gedaan wat we in de begroting afgesproken hebben?'

De Jaarstukken rapporteren dus over het resultaat van het afgelopen jaar, de rapportage Waterwerken over de voortgang op de (lange termijn) doelstellingen.

Samenvatting jaarstukken 2025

Activiteiten in één oogopslag



Infographic Activiteiten in één oogopslag

In het jaarverslag 2025 zijn de 5 programma's en het thema [Toekomstbestendig water- en wegbeheer](#) opgenomen. Deze onderdelen vormen de kern van onze beleidsmatige en operationele inzet in het verslagjaar. Hieronder schetsen we de inhoudelijke voortgang op hoofdlijnen. Daarbij benoemen we per programma de belangrijkste resultaten, ontwikkelingen en knelpunten. Wat er in elk programma is gedaan en is bereikt, is te lezen in het onderdeel [Programma's](#).

Waterveiligheid

In 2025 is verder gewerkt aan het vergroten van kennis over de samenstelling van onze primaire waterkeringen. In samenwerking met het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) hebben gekeken naar een andere programmering voor onze totale versterkingsopgave. De aanleiding hiervoor is onze meerjarenstrategie.

Daarnaast is gestaag doorgewerkt aan de versterkingsopgaven die we onder handen hebben. Het voorkomen en herstellen van schade aan waterkeringen door bevergraverij vraagt steeds meer inspanning van het waterschap.

Voldoende en Schoon Water

In 2025 is binnen het programma Voldoende en Schoon Water de Strategie Waterkwaliteit vastgesteld. Ook is de KRW-impuls opgesteld bestaande uit uitvoerings- en beleidsmaatregelen. Er is een vervolg gegeven aan de projecten 'Bodem als basis' en 'Aanpak reductie gewasbeschermingsmiddelen Zuid-Hollandse Eilanden' binnen Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) en gestart met de actualisering van de Nota Peilbeheer. Van 10 van de 23 watergebiedsplannen is de resterende wateropgave berekend. Van 1 watergebiedsplan is de grondverwerving afgerond en van 2 watergebiedsplannen loopt momenteel de grondverwerving. Het onderzoeksprogramma Brielse Meer is afgerond en vanwege de complexiteit dienen de richting van de maatregelen in 2026 verder te worden onderzocht. Tenslotte hebben we in het kader van waterbewustzijn een reeks aan activiteiten georganiseerd en verzorgden we een reeks campagnes en publicaties.

Waterketen

In 2025 hebben we op adequate wijze het onderhoud en de procesvoering op onze zuiveringen, rioolgemaal en persleidingen uitgevoerd. Dit blijkt uit het behalen van alle subdoelen onder het speerpunt "we voldoen aan de wettelijke eisen". Verder hebben we gewerkt aan het investeringsprogramma van de al uitgevoerde Asset Lifecycle Management-studies (Sluisjesdijk, Goeree-Overflakkee en Spijkenisse). In de tweede helft van 2025 is de aanbesteding van het nieuwe polymeer afgerond. In de komende tijd moet duidelijk worden of we met de nieuwe aanbesteding de doelstelling verminderen van het polymeerverbruik in 2027 kunnen bereiken of dat er aanvullende maatregelen nodig zijn.

Wegen

In 2025 is ongeveer 291.000 m² aan wegen onderhouden en duurzaam veilig ingericht volgens de geactualiseerde wegencategorisering. Daarbij hebben we onder andere meer ruimte gemaakt voor fietsers en meerdere trajectaanpakken gerealiseerd. De fiets-, auto- en landbouwnetwerken zijn in 2024 vastgesteld en vormden het kader voor de uitgevoerde projecten in 2025. Inmiddels voldoet 92% van de wegen aan de inrichtingseisen. Diverse projecten zijn voorbereid voor uitvoering in 2026 en verder, waaronder het Trambaanpad. Uit de globale visuele inspectie in het voorjaar van 2025 blijkt dat wij voldoen aan de streefwaarde dat minimaal 90% van onze wegen kwaliteit C of hoger heeft. Daarmee liggen we op koers om deze streefwaarde

ook in 2027 te behalen. Daarnaast beheerden we 60% van de wegbermen ecologisch, is circa 50% van het asfalt hergebruikt en verminderden we de uitstoot van CO2 met bijna 10% door schoon en emissieloos bouwen.

Bestuur en Organisatie

Het programma Bestuur en Organisatie heeft betrekking op zowel de bestuurlijke als ambtelijke organisatie van het waterschap. Bestuurlijk legden we de focus op het versterken van de structurele dialoog met onze stakeholders, het creëren van waterbewustzijn en het versterken van de rol van het waterschap als waterautoriteit. Ambtelijk lag onder andere de focus op veiligheid en het versterken van de informatiepositie. Wereldwijd wordt informatie gezien als moderne productiefactor, naast geld, middelen en mensen. Besluiten baseren we immers op informatie vanuit diverse bronnen, zowel van binnen als buiten het waterschap.

In de loop van het jaar is een opzet gemaakt voor een plan van aanpak Weerbaarheid. Dit is vervolgens door het college van dijkgraaf en heemraden vastgesteld. Er zijn diverse bijeenkomsten geweest met dagelijks en algemeen besturen van andere waterschappen om de weerbaarheidsopgave van waterschappen in de Rotterdamse regio te duiden.

Exploitatie

Onderstaande tabel geeft inzicht in de begrote en gerealiseerde belastingopbrengsten over het verslagjaar.

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025
Belastingopbrengsten	213,826	226,652	227,906	230,448
Watersysteemheffing	99,914	103,926	105,197	105,832
Zuiveringsheffing	98,307	105,219	104,788	106,535
Wegenheffing	15,239	17,168	17,594	17,721
Verontreinigingsheffing	0,366	0,339	0,326	0,360
Inzet tariefsegalisatiereserve	-6,043	-5,310	-5,310	-5,310
Inzet tariefsegalisatiereserve	-6,043	-5,310	-5,310	-5,310

In 2025 zien we een stijging van de belastingopbrengsten ten opzichte van de begroting. In de paragraaf [Waterschapsbelastingen](#) lichten we dit nader toe. Daarbij gaan we per belastingsoort in op de gerealiseerde opbrengsten en de belangrijkste oorzaken van de verschillen ten opzichte van de begroting.

In onderstaande tabel presenteren we de begrote en gerealiseerde baten en lasten van onze programma's. De belangrijkste verschillen tussen begroting en realisatie lichten we hier op hoofdlijnen toe. In het hoofdstuk [Programma's](#) gaan we dieper in op deze verschillen en geven we per programma een nadere toelichting op de financiële en inhoudelijke ontwikkelingen.

Exploitatie per programma

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Afwijking t.o.v. begroot 2025 (incl. wijzigingen)
Saldo van baten en lasten voor bestemming	3,597	10,489	10,246	-1,137	-11,382
Waterveiligheid	25,092	22,950	27,215	26,212	-1,003
Voldoende en Schoon Water	60,213	69,883	69,497	66,571	-2,926
Waterketen	91,235	94,924	91,826	91,285	-0,541
Wegen	12,103	16,188	14,338	12,788	-1,550
Bestuur en Organisatie	26,543	28,751	31,747	29,871	-1,876
Dekkingsmiddelen	-211,589	-222,208	-224,378	-227,864	-3,486
Reserve mutaties	-10,845	-10,489	-11,578	-11,341	0,237
Waterveiligheid	-1,787	-0,675	-1,458	-1,458	-0,000
Voldoende en Schoon Water	-6,044	-4,420	-4,724	-4,487	0,237
Waterketen	-3,233	-1,043	-0,895	-0,895	-0,000
Wegen	-1,932	-1,440	-1,440	-1,440	-0,000
Bestuur en Organisatie	-0,760	0,000	-0,150	-0,150	-0,000
Dekkingsmiddelen	2,912	-2,912	-2,912	-2,912	-0,000
Saldo van baten en lasten na bestemming	-7,248	0,000	-1,333	-12,478	-11,145

Het resultaat over 2025 is € 12,5 miljoen voordelig (na mutaties in de reserves). Hiervan was € 1,3 miljoen voordelig al voorzien en verwerkt in de tussentijdse begrotingswijzigingen. Het resultaat ten opzichte van de laatste begrotingswijziging (€ 11,1 miljoen) bestaat voornamelijk uit de volgende onderdelen:

Waterveiligheid

Het voordeel op het programma Waterveiligheid is € 1,0 miljoen (na mutaties in de reserves). Dit voordeel wordt vooral veroorzaakt door bijstellingen op de bijdrage aan de muskusrattenbestrijding en de solidariteitsbijdrage HWBP. Op de hoogte van deze bijdragen hebben wij geen rechtstreekse invloed.

Door het ontbreken van de actuele gedragscode konden onderhoudswerkzaamheden aan bomen en hagen in het eerste kwartaal niet starten. De verwachting dat we deze werkzaamheden later in het jaar konden inlopen, bleek door gebrek aan capaciteit bij de aannemer niet haalbaar. Ook de grondzakendossiers van dijkversterkingen uit de periode 2017-2018 konden niet in 2025 worden afgerond.

Voldoende en Schoon Water

Het voordeel van € 2,9 miljoen (voor mutaties in de reserves) vanuit het programma Voldoende en Schoon Water is met name ontstaan door droge weersomstandigheden, waardoor er minder elektriciteitskosten zijn gemaakt en minder is gemaaid. Daarnaast zorgden capaciteitsproblemen van zowel de markt als van de organisatie, voor vertraagde leveringen en vertraging in het vergunningsproces dat een deel van de werkzaamheden naar 2026 doorlopen.

Waterketen

Het saldo van lasten en baten na bestemming voor het programma Waterketen is € 90,4 miljoen. Dit is € 0,5 miljoen minder dan in de gewijzigde begroting van 2025. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat een aantal onderzoeken vertraging heeft opgelopen. Daarnaast bleek de neerwaartse bijstelling in de inhaalafschrijving bij de 2e begrotingswijziging te laag te zijn.

Wegen

Het programma Wegen sluit 2025 af met een voordelig saldo van € 1,6 miljoen. Dit komt voornamelijk doordat het budget voor onderzoeken en inhuur voor de wegenoverdracht niet volledig is benut. We stellen voor dit bedrag toe te voegen aan de bestemmingsreserve voor de wegtransitie. Tegelijkertijd zijn in 2025 extra onderzoeken in de pre-projectfase uitgevoerd ter voorbereiding op vervangings- en vernieuwingsopgaven. Dit leverde een nadeel op. Door het ontbreken van een actuele gedragscode konden werkzaamheden aan bomen en hagen in het eerste kwartaal niet starten. Doordat de aannemer deze werkzaamheden niet volledig kon inhalen, leidde dit tot een voordeel. Daarnaast is er een voordeel ontstaan door diverse kleinere posten, waaronder het doorschuiven van werkzaamheden naar 2026, minder inzet voor gladheidsbestrijding door warm weer, vertraging in onderhoud door natte omstandigheden en minder storingen aan de openbare verlichting dan verwacht.

Bestuur en Organisatie

Op het programma Bestuur en Organisatie is sprake van een voordeel van € 1,9 miljoen. Dit voordeel wordt veroorzaakt doordat meer projecten zijn gemaakt dan bij de 2e begrotingswijziging waren voorzien. Daarnaast is sprake van (licht) hogere grondverkoop en bijstelling van voorzieningen. Aan de lastenkant is sprake van een bijzondere post. De pensioenvoorziening voor (voormalige) bestuurders (APPA-regeling) is bijgesteld op grond van een actuariële berekening. In verband met de (voorgenomen) overgang van de APPA-regeling naar het ABP per 1 januari 2028 heeft een extra storting plaatsgevonden van € 1,2 miljoen. Deze storting is noodzakelijk om onze voorziening op gelijke hoogte te brengen met de dekkinggraad van het ABP per eind 2025. Deze aanvullende storting is verplicht op grond van een uitspraak van de commissie Besluit begroting en verantwoording (BBV).

Algemene dekkingsmiddelen

Het programma Algemene dekkingsmiddelen kent een voordelig saldo van € 3,5 miljoen. Dit voordeel wordt veroorzaakt door hogere belastinginkomsten bij met name de zuiveringsheffing.

Investerings

Onderstaand overzicht bevat het totaal aan gerealiseerde investeringsuitgaven in 2025. Dit overzicht bevat ook de geraamde bruto-uitgaven volgens de oorspronkelijke begroting 2025 en de bijgestelde begrotingen. In de tabel is te zien dat de investeringsuitgaven over 2025 € 94,0 miljoen zijn. Dit is 92% ten opzichte van de bijgestelde bruto-investeringen en 75% ten opzichte van de oorspronkelijke begroting. Het verschil met de oorspronkelijke begroting wordt veroorzaakt binnen het programma Waterketen door een herziene jaarschijfverdeling van de kosten voor de projecten ALM GOS en project Sluisjesdijk 2.0, hierover is in de eerste begrotingswijziging 2025 gerapporteerd. In het hoofdstuk [Programma's](#) gaan we dieper in op deze verschillen en geven we per programma een nadere toelichting op de realisatiegraad.

Overzicht investeringsuitgaven

(bedragen x € 1 mln.)

Programma	Begroot 2025	1e begrotingswijziging	2e begrotingswijziging	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025
Waterveiligheid	23,270	18,810	18,810	18,980	18,642
Voldoende en Schoon Water	13,170	15,368	12,736	13,203	10,806
Waterketen	60,765	39,059	35,313	36,290	35,879
Wegen	22,895	24,177	28,966	29,266	27,404
Bestuur en Organisatie	4,485	4,887	4,908	4,488	1,263
Totaal	124,584	102,300	100,733	102,227	93,994

Externe en interne ontwikkelingen

In de Programmabegroting 2025 – zoals deze eind 2024 is vastgesteld – is aandacht besteed aan de herijking van het Deltaprogramma, de tussentijdse evaluatie van het Waterbeheerprogramma en klimaatverandering. Het groeiende inzicht in de omvang van onze opgaven, onder meer via de Watergebiedsplannen en de transitiepaden voor de waterketen, is als voornaamste ontwikkeling met impact op de inhoud van de begroting genoemd.

Aanvullend hierop zijn bij het samenstellen van de jaarstukken over 2025 nog de volgende interne en externe ontwikkelingen van belang.

(Geo)politieke onrust

Net als afgelopen jaren bleef het in 2025 onrustig op het wereldtoneel. Bestaande geopolitieke machtsverhoudingen verschuiven ingrijpend, waardoor de NAVO en de Europese Unie onder zware druk zijn komen te staan. Ook big tech en artificial intelligence zijn (technocratische) machtsfactoren die de democratie dreigen te ondermijnen. Dit alles vraagt om een hoge mate van weerbaarheid en aanpassingsvermogen. Voor ons als waterschap waren dit redenen om in 2025 de contacten met de Veiligheidsregio's Rotterdam-Rijnmond en Zuid-Holland Zuid verder aan te halen. Maar we hebben bijvoorbeeld ook de burger opnieuw aandacht gevraagd voor diens eigen zelfredzaamheid in geval van een crisis.

In Nederland was de politiek-bestuurlijke situatie ook instabiel. Op 3 juni 2025, nog geen jaar na de installatie, viel het kabinet-Schoof omdat de PVV zich terugtrok uit de samenwerking met VVD, NSC en BBB. In augustus trokken ook alle bewindslieden van NSC zich terug uit het inmiddels demissionaire kabinet. Grote vraagstukken, zoals de woningbouw-, stikstof- en mestproblematiek, bleven hierdoor in 2025 liggen. Op 29 oktober 2025 vonden de verkiezingen voor de Tweede Kamer plaats, waarbij D66 nipt als winnaar uit de bus kwam. Inmiddels is het nieuwe (minderheids)kabinet-Jetten aangetreden.

Financiën

Bij Hollandse Delta was er in 2025 relatief veel aandacht voor financiële zaken. Zo werd een nieuwe kostentoedelingsverordening vastgesteld, dit was noodzakelijk vanwege een wijziging van de Waterschapswet. Zoals we ons hadden voorgenomen in de Kadernota 2026, hebben we ook een uitgewerkte Meerjarenstrategie opgesteld. Daarin hebben we de totale (investerings)opgave tot aan het jaar 2050 integraal geprioriteerd. De Meerjarenstrategie 2025-2050 heeft als motto Toekomstvast vernieuwen. Deze is vastgesteld in november 2025, tegelijk met de Programmabegroting 2026. Parallel hieraan is gewerkt aan de eerste Strategische Investeringsagenda van waterschap Hollandse Delta. Met deze agenda wijzigt de manier waarop investeringskredieten worden vrijgemaakt: voor strategische investeringen geldt dat alleen de Verenigde Vergadering investeringskredieten mag vrijmaken, voor niet-strategische investeringen is deze bevoegdheid overgedragen aan het college van dijkgraaf en heemraden.

Bestuurlijke zaken

Tot slot is zeker het vermelden waard dat de Verenigde Vergadering op 16 december 2025 heeft besloten Jan Bonjer aan te bevelen voor herbenoeming als dijkgraaf van waterschap Hollandse Delta.

Leeswijzer

De indeling van de Jaarstukken 2025 is gelijk aan de Begroting 2025 en bestaat uit een beleidsmatig deel en een financieel deel. Het beleidsmatige deel (Jaarverslag) start bij het onderdeel [Algemeen](#). Daarin is een samenvatting opgenomen en staan de belangrijkste externe en interne ontwikkelingen beschreven die van invloed zijn geweest.

Vervolgens lichten we in het onderdeel [Programma's](#) onze ambities en inspanningen toe voor de maatschappelijke transitieopgaven. Ook in het onderdeel [Programma's](#) vindt u beschrijvingen van de speerpunten voor de programma's Waterveiligheid, Voldoende en Schoon Water, Waterketen, Wegen, en Bestuur en Organisatie. We beschrijven elk programma aan de hand van de vragen: 'Wat hebben we bereikt?', 'Wat hebben we gedaan?' en 'Wat heeft het gekost?'. We sluiten dit onderdeel af met een overzicht van de dekkingsmiddelen.

In het volgende onderdeel beschrijven we de ontwikkelingen van de [Waterschapsbelastingen](#). Het beleidsmatige deel sluit af met het onderdeel [Paragrafen](#). Hierin zijn de verplichte paragrafen opgenomen die, programmaoverstijgend, inzicht geven in de jaarstukken.

Het financiële gedeelte bevat de financiële overzichten en een toelichting op de [jaarrekening](#). In dit onderdeel is ook de [rechtmatigheidsverantwoording](#) opgenomen.

In het onderdeel [Overige gegevens](#) is de verklaring van de accountant over de getrouwheid van de jaarrekening opgenomen. Ten slotte bevatten de [Bijlagen](#) de in het weerstandsvermogen opgenomen risico's, de verbonden partijen en een overzicht van de gebruikte afkortingen. In de bijlagen is tevens de SiSa-verantwoording (single information, single audit) opgenomen.

Opbouw financiële tabellen

De financiële tabellen hebben de volgende opbouw:

Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Afwijkingen t.o.v. begroot 2025 (incl. wijzigingen)
-----------------	--------------	----------------------------------	-----------------	---

De eerste kolom toont de gerealiseerde cijfers uit de jaarrekening van 2024. In de tweede kolom zijn de oorspronkelijke begrotingscijfers voor 2025 opgenomen. De derde kolom bevat de begrotingscijfers 2025, waarbij alle wijzigingen in 2025 zijn verwerkt. De vierde kolom bevat de werkelijke realisatie van 2025. De laatste kolom toont de afwijkingen van de realisatie 2025 ten opzichte van begroting 2025 inclusief wijzigingen. In de toelichting onder de kopjes 'Wat heeft het gekost' zetten we op een rij welke verschillen zich in 2025 hebben voorgedaan ten opzichte van de begroting inclusief wijzigingen.

Alle bedragen in de tabellen van deze Jaarrekening zijn afgerond (bedragen x € 1 miljoen). Dit leidt in enkele gevallen tot afrondingsverschillen.

Jaarverslag

Programma's

In dit hoofdstuk worden de programma's nader beschreven. In het onderdeel Toekomstbestendig water- en wegbeheer lichten we onze ambities en inspanningen toe voor de maatschappelijke transitieopgaven. Daarnaast geven we inzicht in de doelen en speerpunten uit het Waterbeheerprogramma en Wegenbeheerprogramma en de activiteiten die we in 2025 hebben uitgevoerd. Achtereenvolgens komen de programma's Waterveiligheid, Voldoende en Schoon Water, Waterketen en Wegen aan bod. Tot slot lichten we de doelstellingen en activiteiten voor Bestuur en Organisatie toe.

De kaarten, kengetallen en andere algemene en geografische informatie van het werkgebied van waterschap Hollandse Delta zijn (ingedeeld per programma) te vinden op ons Open Dataportaal: [Open Dataportaal WSHD](#)

Toekomstbestendig water- en wegbeheer

Toekomstbestendig water- en wegbeheer

De ontwikkelingen die op ons afkomen raken ons waterbeheer in de kern. We zullen er dan ook alles aan moeten doen om verdere klimaatverandering tegen te gaan en ons tijdig aan te passen aan nieuwe omstandigheden. We zetten daarom in op de volgende sporen:



Afbeelding Toekomstbestendig water- en wegbeheer

Onze planeet staat onder druk door de groeiende wereldbevolking en een toenemend welvaartsniveau. We hebben te maken met klimaatverandering, milieuvervuiling, uitputting van schaarse grondstoffen in de bodem en achteruitgang van de biodiversiteit. Dit alles heeft gevolgen voor de leefbaarheid, de gezondheid van mens, plant en dier en de voedselzekerheid. We moeten ons aanpassen om robuust en veerkrachtig de effecten van klimaatverandering op te vangen. Er moet meer ruimte voor water komen, het watersysteem en de ruimtelijke inrichting moeten we meer in samenhang beschouwen.

De ontwikkelingen die op ons afkomen, raken ons water- en wegenbeheer in de kern. We zullen er dan ook alles aan moeten doen om verdere klimaatverandering tegen te gaan en ons tijdig aan te passen aan nieuwe omstandigheden. We zetten ons daarom onverminderd in voor de volgende activiteiten:

- We verbeteren de klimaatbestendige en (water)robuuste inrichting van ons gebied.
- We gaan anders om met hemelwater.
- We vergroenen en versterken de biodiversiteit.
- We beperken onze negatieve impact op milieu en klimaat.
- In de volgende paragrafen lichten we toe wat we daarvoor in 2025 hebben gedaan.

Bij het uitvoeren van onze werkzaamheden houden we zoveel mogelijk rekening met de belangen van inwoners, bedrijven, belangenorganisaties en medeoverheden in ons werkgebied. We staan open voor participatie. We leven immers met elkaar in een delta, waar voedselvoorziening, industriële bedrijvigheid, natuur, wonen en recreëren op een goede manier met elkaar verenigd moeten worden. Het waterschap draagt, binnen zijn invloedssfeer, bij aan een gezonde, duurzame woon- en leefomgeving voor bewoners en een goed vestigingsklimaat voor bedrijven.

We verbeteren de klimaatbestendige en (water)robuuste inrichting van ons gebied

Het toekomstbestendig maken van ons waterbeheer betekent niet alleen dat we klimaatverandering moeten tegengaan. We zullen ons ook moeten aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering die we nu al ervaren. Dit noemen we klimaatadaptatie. Klimaatadaptatie is het proces waarbij de samenleving zich aanpast aan het veranderende klimaat en de schadelijke gevolgen daarvan probeert te beperken. Die gevolgen doen zich voor in de ruimtelijke inrichting, het waterbeheer, de natuur, de landbouw, tuinbouw en visserij, de gezondheidszorg, de recreatie, het toerisme en bij onze infrastructuur.

Om de aanpak van een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting van ons land te versnellen, is in 2017 het eerste Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) verschenen. Dit plan is een onderdeel van het Deltaprogramma. Het DPRA bestaat uit 4 inhoudelijke onderdelen: wateroverlast, hittestress, droogte en de gevolgen van een overstroming. Het plan beschrijft 7 ambities:

1. Kwetsbaarheden in beeld brengen met behulp van een stresstest.
2. Via een risicodialoog komen tot een adaptatiestrategie.
3. Een uitvoeringsagenda met concrete maatregelen opstellen.
4. Klimaatadaptieve maatregelen koppelen aan andere opgaven in de fysieke leefomgeving.
5. Klimaatadaptatie stimuleren en faciliteren.
6. Klimaatadaptieve doelen reguleren en borgen.
7. Schade beperken bij calamiteiten (restrisico).

Activiteiten 2025

We verbeteren de klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting van ons gebied. De uitvoering van het DPRA ligt op koers. We hebben in 2025 op hoofdlijnen de volgende resultaten geboekt:

- Met de 6 werkregio's hebben we in de **uitvoeringstrategieën** Ruimtelijke Adaptatie afspraken gemaakt over hoe we de regio in de periode tot 2050 willen inrichten zodat we rekening houden met het veranderende klimaat. In 2025 hebben we hier intensief aan gewerkt samen met onze partners. Voor de werkregio's Voorne-Putten, Drechtsteden, Hoeksche Waard en Rotterdam hebben we nieuwe jaarplannen opgesteld. Die plannen geven invulling aan de bestuurlijke afspraken uit de uitvoeringsagenda's: welke projecten gaan we uitvoeren en welke middelen zetten we daarvoor in. Daarnaast hebben we de volgende zaken opgepakt:

- In de regio Voorne-Putten is een product ontwikkeld dat een handvat geeft bij het maken van keuzes in de ruimtelijke inrichting. Wat wij als waterschap nu doen, heeft immers gevolgen voor de toekomst.
- De werkregio Drechtsteden heeft een nieuwe uitvoeringsagenda opgesteld voor de planperiode 2025-2027. Belangrijke thema's zijn meerlaagsveiligheid, bodemdaling en het reguleren en borgen van klimaatadaptatie en biodiversiteit.
- In de gemeente Rotterdam is gestart met het formuleren van tussendoelen: welke tussenstappen kunnen we zetten om in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust te zijn?

- In 2025 zijn we samen met de werkregio's gestart met de **nieuwe cyclus Stresstesten-Risicodialogen-Strategie**. Hiervoor is binnen waterschap Hollandse Delta een plan van aanpak opgesteld en zijn voorbereidende analyses uitgevoerd.

- Voor de regio Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk (BAR-regio) is een plan van aanpak opgesteld en bestuurlijk vastgesteld voor het uitvoeren van de klimaatstresstesten. De komende periode richt deze werkregio zich op een aantal belangrijke thema's: de wateruitdaging op IJsselmonde, meerlaagsveiligheid, hitte en het borgen van klimaatadaptatie.
- In de werkregio's Hoeksche Waard, Drechtsteden, Voorne-Putten en Goeree-Overflakkee is gestart met het uitvoeren van klimaatstresstesten. In Voorne-Putten wordt de stresstest gekoppeld aan het sociale domein. Het komende jaar wordt dit verder uitgewerkt. Dit jaar zijn er veel verkennende gesprekken geweest met diverse stakeholders over de betrokkenheid bij de nieuwe cyclus.
- Binnen de werkregio Hoeksche Waard is een onderzoek uitgevoerd naar meerlaagsveiligheid. Er zijn 6 strategieën uitgewerkt om de gevolgen van overstromingen te beperken.
- Met de werkregio Drechtsteden is een onderzoek naar bodemdaling uitgevoerd. Dit dient als input voor de nieuwe cyclus.
- Ook de regio Voorne-Putten heeft aan een jaarplan gewerkt voor 2026. Hierin staan 3 speerpunten beschreven: meerlaagsveiligheid, de stresstesten en dialogen en een communicatie en educatiestrategie.

De ambitie '**handelen bij calamiteiten**' is een onderdeel van de uitvoeringsagenda's en is al in 2024 uitgewerkt in samenwerking met onze calamiteitenorganisatie. In de nieuwe cyclus nemen we deze ambitie mee in de nieuwe uitvoeringsagenda's. Zo willen we samen met gemeenten de ambities uit het deltaplan realiseren en maken we de stap van strategie naar uitvoering. Zo willen we samen met gemeenten de ambities uit het deltaplan realiseren en maken we de stap van strategie naar uitvoering.

De **stimuleringsregeling** voor maatregelen die rekening houden met het veranderende klimaat, is ook 2025 aangeboden voor particulieren en rechtspersonen. In totaal hebben 192 particulieren en 16 rechtspersonen subsidie ontvangen voor watervriendelijke initiatieven. Bijvoorbeeld de aanleg van een sedumdak, het verwijderen van tegels uit de tuin, de aanschaf van regentonnen en het realiseren van groene schoolpleinen. Hiermee vergroten we het waterbewustzijn van de inwoners uit ons gebied, geven we voorbeeldprojecten door burgers en organisaties op het gebied van goed omgaan met water, en vergroten we de zichtbaarheid van waterschap Hollandse Delta.

Samen met het Rijk, de provincie Zuid-Holland en gemeenten hebben we 3 bijeenkomsten gehouden met het **netwerk Ruimtelijke Adaptatie Hollandse Delta**.

Ook werken we samen met het Rijk, de provincie Zuid-Holland, 3 andere waterschappen en 31 gemeenten aan het traject van de Nationale Omgevingsvisie Extra (**NOVEX**) Zuidelijke Randstad. Dit gaat hoofdzakelijk over de verstedelijkingsopgave langs de Oude Lijn (de spoorlijn van Leiden tot Dordrecht). Het bestuurlijk overleg heeft het Ontwikkelperspectief (een visiedocument) en de Uitvoeringsagenda (een document met afspraken) vastgesteld. In 2025 zijn we gestart met het opstellen van een Regionale Investeringsagenda, die vanuit verschillende programmalijnen gevuld moet worden. Waterschap Hollandse Delta is met de provincie Zuid-Holland trekker van de programmalijn Gezonde en Klimaatadaptieve Delta. Daarin geven we namens de deelnemende waterschappen invulling aan thema's als Water en Bodem Sturend en klimaatadaptatie. Samen met gemeente Hoeksche Waard, provincie Zuid-Holland en de veiligheidsregio hebben we in 2025 een integrale strategie voor **meerlaagsveiligheid** ontwikkeld. Deze strategie richt zich niet alleen op dijkversterking, maar ook op ruimtelijke inrichting en crisisbeheersing om de gevolgen van een mogelijke overstroming te beperken.

In 2025 hebben de Zuid- en Noord-Hollandse waterschappen gezamenlijk gewerkt aan het traject **Model-klimaatregels**, met als doel meer uniformiteit in de omgang met klimaatadaptieve ruimtelijke ontwikkelingen.

De **herijking** van het Deltaprogramma in 2026 richt zich op het actualiseren en versterken van de aanpak van klimaatadaptatie in Nederland. Het DPRA is hierin essentieel om Nederland klimaatbestendig en waterrobuust in te richten. In 2025 hebben wij ons hier op voorbereid. De belangrijkste punten voor de herijking van het DPRA in 2026 zijn:

1. Versnelling van de uitvoering van klimaatadaptieve maatregelen.
2. Verbetering van samenwerking en governance tussen overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties.
3. Borgen van de financiering en ondersteuning.
4. Verbeteren van kennis en de monitoring van de voortgang.

We gaan anders om met hemelwater

Bij een natuurlijke waterkringloop infiltreert een groot deel van het hemelwater in de bodem. Door de natuurlijke waterkringloop te herstellen en de sponswerking van de bodem te vergroten, kan in natte periodes het waterbergende vermogen van bodems beter worden benut voor periodes van droogte. We zetten daarbij niet alleen in op hergebruik, vasthouden en bergen van water, maar ook op sparen, aanvoeren en aanpassen. Bovendien zetten we gelijktijdig in op het landelijk gebied, het stedelijk gebied en de onderlinge samenhang daartussen. Dit doen we niet alleen. In goede samenwerking met onze gebiedspartners zorgen we voor duurzaam, uitvoerbaar beleid op het gebied van hemelwater.

Activiteiten 2025

In het Waterbeheerprogramma 2022-2027 is de ambitie uitgesproken om de natuurlijke waterkringloop te herstellen. Een van de speerpunten voor deze planperiode is dat we onze regels aanpassen, zodat er ruimte ontstaat om de omgang met hemelwater volgens onze ambities te ondersteunen. Hier zijn we in 2022 mee begonnen door onze beleidsregel over versnelde afvoer bij de aanleg van nieuwe verharding te actualiseren. In 2024 is er gestart met het vormgeven van beleidsregels die gaan over wijzigingen in de afvoer van bestaande verharding (afkoppelen). Deze beleidsvorming is doorgelopen in 2025 zoals gepland. In 2026 staat een participatieproces op de planning en gaan we het bestuurlijke besluitvormingsproces in.

We vergroenen en versterken de biodiversiteit

De biodiversiteit staat mondiaal onder druk onder invloed van klimaatverandering en milieuvervuiling. Daarnaast vormen ook niet-duurzame landbouw, ontbossing, infrastructuur, verstedelijking en energieproductie bedreigingen voor de natuur. In de samenleving zien we dan ook een toenemende aandacht voor en waardering van 'groen'.

In 2021 hebben we daarom het Groenbeleidsplan 2022-2027 Buitengewoon Groen vastgesteld. Na vaststelling van het groenbeleidsplan zijn we ook partner geworden in het Deltaplan Biodiversiteitsherstel.

De doelen uit ons Groenbeleidsplan zijn:

- het behouden van de bestaande landschappelijke waarde van het areaal;
- het behouden en waar mogelijk vergroten van de biodiversiteit van het areaal;
- het vergroten van de klimaatadaptieve en klimaatmitigerende waarde van groen;
- het kiezen van alternatieven die onze geloofwaardigheid op het gebied van groen versterken.

Er is hard gewerkt aan de uitwerking van de actiepunten uit het Groenbeleidsplan Buitengewoon Groen. Zo hebben we de afgelopen jaren:

- het aandeel ecologisch beheerde wegbermen vergroot van 30% naar 60%;
- een inhaalslag gemaakt met de aanplant van bomen en struiken, daar waar die verdwenen waren;
- een uitvoeringskader en beheerplan opgesteld voor het beheren en onderhouden van ons areaal aan bomen, hagen en struiken;
- dezelfde documenten opgesteld voor het maaien van dijken, wegbermen en watergangen.

Activiteiten 2025

In 2025 is het uitvoeringskader voor de eigen terreinen bestuurlijk vastgesteld en hebben we daarvoor een beheerplan opgesteld. De eigen terreinen zijn de gronden rond rioolwaterzuiveringen en gemalen, kantoren en andere gebouwen.

Het jaar 2025 stond verder vooral in het teken van onderzoeken en aanpassingen van het beheer en onderhoud van onze groene assets, zoals bomen, wegbermen en rietkragen, om te kunnen voldoen aan de nieuwe gedragscode. Dit heeft veel tijd gevergd.

De meerjarige monitoring van de vegetatie van dijken en wegbermen die in 2023 is gestart, kreeg in 2025 vervolg. Daarmee is de nulmeting voltooid en hebben we nu een goed beeld van de ecologische kwaliteit van dijken en wegbermen in ons gebied.

We beperken onze negatieve impact op milieu en klimaat

In het Klimaatakkoord van Parijs zijn in 2015 internationale afspraken gemaakt om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5 grad Celsius. In de Nederlandse Klimaatwet is vastgelegd dat in 2030 de uitstoot van broeikasgassen 55% lager moet zijn dan in 1990 en dat Nederland in 2050 klimaatneutraal moet zijn. Daarnaast zijn er op Europees en landelijk niveau afspraken gemaakt over het terugdringen van ons grondstoffengebruik. Nederland werkt toe naar een volledig circulaire economie in 2050.

Ons waterschap heeft zich verbonden aan deze nationale klimaatdoelstellingen. In december 2022 is daartoe de Agenda Duurzaam WSHD vastgesteld. Daarin staat dat we in 2030 energieneutraal willen zijn, in 2035 klimaatneutraal en in 2050 volledig circulair. Dit zijn ambitieuze doelen waar we de komende jaren flink de schouders onder moeten zetten. Cruciaal daarbij zijn het ontwikkelen van specifieke duurzaamheidskennis en -vaardigheden, en het verbeteren van ons datamanagement. Dat laatste is van belang om te kunnen rapporteren op de voortgang en tijdig te kunnen bijsturen.

Activiteiten 2025

Duurzame energie en klimaat

Op basis van de laatst beschikbare gegevens was ons waterschap in 2024 voor 54% energieneutraal. Dit percentage ligt iets lager dan in 2023. Het energieverbruik daalde met 3,5%. De groei in duurzame opwek bleef echter achter doordat we maar weinig nieuwe projecten realiseerden. Haalbaarheidsstudies voor aquathermie op de rioolwaterzuiveringen Dokhaven en Barendrecht zijn positief afgerond. Het uitwerken van een voorontwerp voor rioolwaterzuivering Barendrecht staat momenteel on hold wegens een strategische herpositionering van de warmtenetexploitant. Het doel van volledige energieneutraliteit in 2030 halen we waarschijnlijk niet. Dit komt door de beperkte ruimte voor zonne- en windenergieprojecten, lange doorlooptijden voor groengas en netcongestie.



Groenbeleidsplan 2022-2027 - Buitengewoon Groen, Groene kansen voor onze kerntaken

Energievoorziening en netcongestie

We zien toenemende knelpunten in de energievoorziening voor de uitvoering van onze taken. Binnen 10 jaar kan het tekort aan elektrisch vermogen op onze locaties oplopen tot circa 2 megawatt, vergelijkbaar met 2 keer de capaciteit van rioolwaterzuivering Dokhaven. Voor (vernieuwings-)projecten is geen ruimte voor uitbreiding van de aansluiting. Maatregelen die de negatieve effecten hiervan verminderen zijn dan ook noodzakelijk. In lijn met de landelijke netcongestiedeal zijn verkenningen gestart naar oplossingen die bijdragen aan meer ruimte op het elektriciteitsnet. Zo worden in een pilot in de Hoeksche Waard en op het Eiland van Dordrecht oppervlaktewatergemalen 'congestiebewust' aangestuurd.

Klimaat en emissies

De uitstoot van broeikasgassen bedroeg in 2024 ongeveer 42.000 ton CO₂-equivalenten. Dit is stabiel sinds 2022. Lachgas- en methaanemissies uit zuiveringsprocessen blijven de grootste bron. Op rioolwaterzuiveringen Hoogvliet en Dokhaven zijn metingen gestart om hier beter grip op te krijgen. Bij nieuwbouw en renovatie binnen de waterketen worden maatregelen genomen om methaanemissies te beperken. We passen de Routekaart Schoon en Emissieloos Bouwen toe bij al onze aanbestedingen waar dat relevant is. De markt kan daar tot nu toe goed aan voldoen. De issues rondom netcongestie maken het realiseren van laadinfrastructuur tot een uitdaging. Dat vraagt om een nog betere samenwerking met andere opdrachtgevers, stakeholders in de regio en de markt.

Circulariteit en duurzame bedrijfsvoering

In het laatste kwartaal van 2025 werd binnen ons waterschap DuSpot gelanceerd. Via deze digitale marktplaats krijgen herbruikbare materialen een tweede leven. Daarnaast zijn we in het najaar onderdeel geworden van de regionale Circulaire Ketensamenwerking 'Hoogwaardig Hergebruik'. Daarin trekken maatschappelijke en private partners samen op om circulair materiaalgebruik uit de bouw en infra in de regio te stimuleren. In 2025 zijn 60 collega's opgeleid op het thema Milieukostenindicator (MKI). De MKI maakt de milieu-impact van producten en projecten meetbaar, vergelijkbaar en inzichtelijk. Duurzaamheid wordt daarmee concreet. We kunnen daardoor betere afwegingen maken bij ontwerp en in aanbestedingen. Dit is een belangrijke basis voor het werken met de MKI binnen het waterschap.

Tot slot is in 2025 het eerste Klimaatactieplan opgeleverd. Vanuit het programma Duurzaam WSHD zijn meerdere initiatieven gestart om duurzaamheid steviger te verankeren in onze organisatie.

Programma Innovatie

Met de huidige systemen en technieken gaan we niet al onze doelen in de toekomst behalen. Innovatie is daarvoor cruciaal. Bovendien kunnen we met innovatie zoveel mogelijk maatschappelijke meerwaarde creëren. We focussen op zowel technische innovatie (het toepassen van nieuwe technieken) als sociale innovatie (het stimuleren van de organisatie).

De doelen waar waterschap Hollandse Delta hard aan werkt, gelden voor veelal voor alle waterschappen. Daarom proberen we bij innovaties samen op te trekken met andere waterschappen en kennispartijen. Om innovatie te stimuleren is er een budget beschikbaar dat ervoor zorgt dat we snel en doortasten kunnen handelen bij innovatiekansen. Voor grote innovaties is deze pot niet toereikend, maar dit budget helpt wel bij in een snelle opstart. We noemen het dan ook wel aanjaaggeld.

Activiteiten 2025

Binnen WSHD zijn we bezig met veel verschillende innovaties. Hierbij een inzicht waar we mee bezig zijn:

- We zijn bezig met een pilot om persleidingen op ligging en eventuele breuken te onderzoeken door middel van drones. De drones kunnen naast temperatuurverschillen meten ook verschil in zoutgehalte meten. De verschillen in temperatuur zeggen iets over de ligging, de verschillen in zoutgehalte mogelijk iets over breuken.
- Daarnaast zijn wij partner geworden in het project De Levende Dijk Ouwerkerk. Het doel van dit project is dijken te ontwikkelen die zowel onze veiligheid waarborgen als de natuur ondersteunen. Hiertoe wordt 'in de achtertuin' van het Watersnoodmuseum in Ouwerkerk een innovatiezone ingericht voor praktijkonderzoek en demonstratie van innovatieve elementen van vooroever- en dijkbekledingen. Deze moeten meerwaarde geven aan de delta-ecologie en hand in hand gaan met waterveiligheid, circulariteit en duurzaamheid. En bovendien onderwijs, ondernemerschap en recreatie bevorderen.
- Ook dragen we bij aan PHA2SCALE, de overgangsfase van PHA2USE, het project waarbij gestreefd wordt een plasticvervanger te maken uit zuiveringsslib. In deze transitieperiode moet duidelijk worden hoe en op welke locatie een opschaling van dit concept kan plaatsvinden.
- Er is in 2025 onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om onderzoek te doen naar houten fundering door middel van niet-disruptieve inspectie.

Waterveiligheid

Met het programma Waterveiligheid beschermen we burgers en bedrijven in ons werkgebied tegen overstromingen. We doen er alles aan om te voorkomen dat een overstroming plaatsvindt. Maar absolute zekerheid bestaat niet en er is altijd een (kleine) kans dat er toch een overstroming plaatsvindt. Daarom nemen we ook maatregelen om de gevolgen van een overstroming zoveel mogelijk te beperken.

We gaan in dit programma uit van het principe 'meerlaagse veiligheid'. Deze benadering kent 5 lagen:

0. Bewustwording: het klimaatadaptief handelen en zelfredzaam zijn.
1. Preventie: het beperken van de kans op een overstroming door voldoende hoge en sterke dijken.
2. Ruimtelijke inrichting: het gebied achter de dijken zodanig inrichten dat de gevolgen van een overstroming zo beperkt mogelijk blijven.
3. Crisisbeheersing: het beperken van de gevolgen van een overstroming door een goede crisisbeheersing (inclusief dijkbewaking), evacuatieplannen e.d.
4. Herstel: het snel en klimaatrobuust herstellen van schade.



Meerlaagse veiligheid

De kern van het programma Waterveiligheid is en blijft het bieden van veiligheid tegen overstromingen. Deze taak staat niet ter discussie. Daarnaast spelen allerlei maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de energietransitie, meer druk op de ruimte en de afnemende biodiversiteit. Het is dan ook van belang om na te denken over de manier waarop we omgaan met deze ontwikkelingen in relatie tot waterveiligheid. Het Waterbeheerprogramma 2022-2027 bevat onze ambities, langetermijndoelstellingen en speerpunten voor deze planperiode. In de infographic [Ambitie Waterveiligheid 2050](#) is dit weergegeven.



Ambities, lange termijn doelstellingen en speerpunten programma Waterveiligheid.

Wat hebben we bereikt & wat hebben we gedaan

In deze paragraaf lichten we toe wat we in 2025 hebben gedaan in het programma Waterveiligheid. We werken in dit programma aan 7 speerpunten.

Speerpunt 1: Het op orde houden van de waterkeringen

Subdoel	Norm 2027	Streefwaarde 2025	Prognose 1e begrotingswijziging 2025	Realisatie 2025
Verbeteren van de inrichting en uitvoering van de zorgplicht				
De mate waarin aan de basiseisen voor de zorgplicht wordt voldaan (%)	100%	90%	85%	82%
De kwaliteit van de informatie (% actueel, betrouwbaar en compleet)	90%	80%	80%	75%
Waarborgen van de veiligheid van de waterkeringen				
De mate waarin de waterkeringen aan de norm voldoen (km)	700 km	655 km	662 km	662 km

Het waarborgen van de veiligheid van de waterkeringen is onze wettelijke taak. Deze uitdaging is groot en het blijft nodig om de gehele planperiode hard te werken om de gestelde doelen te halen. We doen dit door het waarborgen van de veiligheid van de waterkeringen en het verbeteren van de inrichting en uitvoering van de zorgplicht voor de waterkeringen.

In 2025 is gewerkt aan het actueel houden van onze beoordelingen van de primaire waterkeringen. Daarnaast is er ook doorgewerkt aan de versterking van onze primaire keringen in de projecten Zettingsvloeiing Verlengde Derde Toetsronde (ZV3T) en Normtraject 20-3 Geervliet-Hekelingen (20-3). Het project ZV3T is nog steeds in uitvoering. Voor het project 20-3 hebben we het verzoek voor subsidievestiging voor de verkenningsfase bij het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) ingediend en is de planuitwerkingsfase gestart. Met het HWBP hebben we de mogelijkheden verkend om voor Normtraject 17-3 Oostmolendijk een doelmatig planvormingsproces op te starten.

Per saldo heeft dit niet geleid tot een verandering in het aantal kilometers waterkering dat aan de norm voldoet. Uiteindelijk moeten in 2050 alle keringen aan de norm voldoen. Binnen de Alliantie HWBP is overeenstemming bereikt over hoe om te gaan met eventuele resterende baten over de periode tot 2023. Hierover heeft de Verenigde Vergadering op 1 oktober 2025 een besluit genomen.

Als we kijken naar een samenvattend geheel van de zorgplicht, zien we dat we voor 82% voldoen aan de basiseisen. Dat is nog steeds lager dan de streefwaarde van 90%. Toch hebben we afgelopen jaar enkele stappen gezet.

Er zijn landelijke kaders ontwikkeld voor het profiel van vrije ruimte bij de zonering van de primaire waterkeringen. Dit profiel geeft aan welke ruimte er gereserveerd moet worden voor een toekomstige dijkversterking. We hebben deze kaders meegenomen in onze voorbereiding van de herziening van de legger. In 2026 zetten we daarin een volgende stap.

De kwantiteit en kwaliteit van onze statische assetinformatie neemt weliswaar toe, maar door noodzakelijke prioriteringen binnen de organisatie is deze informatie nog niet op orde. Daarom blijft de streefwaarde voor de kwaliteit van informatie steken op 75%.

Tot slot, om schade aan de waterkeringen als gevolg van bevergraverij te voorkomen, zijn voor het eerst preventieve maatregelen uitgevoerd. Voor de komende jaren verwachten we dat er elk jaar nieuwe investeringen voor preventieve maatregelen nodig blijven.

Speerpunt 2: Het versterken van de natuurlijke duinaangroei

In 2025 is in een bestuurlijke informatiebrief gerapporteerd over de eerste resultaten van het herstellen van de dynamiek van de Springertduinen. We constateerden dat de dynamisering op gang is gekomen en dat er al een toename van het zandvolume meetbaar is. Komende jaren blijven we de ontwikkelingen monitoren. In 2027 komen we met een volgend rapport.

Speerpunt 3: Het vergroten van de biodiversiteit op de dijken en in de duinen

Subdoel	Norm 2027	Streefwaarde 2025	Prognose 1e begrotingswijziging 2025	Realisatie 2025
Toename aantal bloem- en kruidenrijk ingerichte dijken				
De hoeveelheid groene keringen bloem- en kruidenrijk ingericht (km's, ha's, %)	40%	35%	35%	35%

In 2025 hebben we onze activiteiten om de biodiversiteit te vergroten voortgezet. Een daarvan is het gefaseerd maaien. Eind 2026 of begin 2027 rapporteren we over de effecten hiervan.

Speerpunt 4: Het vergroten van de veiligheid van het gebied achter de dijken en duinen

In 2025 hebben we nieuwe overstromingsberekeningen laten maken voor ons gehele werkgebied. Deze berekeningen hebben we onder andere gebruikt om een studie naar meerlaagsveiligheid in de Hoeksche Waard uit te voeren. Deze studie heeft waardevolle inzichten opgeleverd over welke strategieën en bijbehorende maatregelen we kunnen uitvoeren om de gevolgen van een eventuele overstroming te beperken.

In 2025 heeft in de binnenstad van Dordrecht de jaarlijkse vloedschottentest plaatsgevonden. Om de betrouwbaarheid van het hele systeem te testen, werden deze keer alle vloedschotten geplaatst. Meer dan 70 medewerkers van de gemeente Dordrecht en het waterschap namen aan deze test deel. De test was nuttig voor de vaardigheden van de mensen die de schotten plaatsen en daarnaast bleek dat enkele schotten ontbraken. Inmiddels zijn er weer voldoende schotten.

Speerpunt 5: Het vergroten van het meervoudig gebruik van de waterkeringen

In de periode 2023-2025 is een verkenning uitgevoerd naar het antwoord op de vraag hoe waterveiligheidsopgaven en ruimtelijke ontwikkelingen zo goed mogelijk op elkaar afgestemd kunnen worden. We deden deze verkenning in de Alliantie Waterkracht, samen met de hoogheemraadschappen Delfland en Schieland en de Krimpenerwaard, en de gemeenten Rotterdam en Capelle aan den IJssel. In oktober 2025 is het eindproduct gepresenteerd aan het bestuurlijk overleg van de alliantie: de Verkenning van een Ontwikkelkader Dijken. De strategische uitgangspunten zijn vastgesteld als basis voor de verdere uitwerking.

Daarnaast hebben we in 2025 deelgenomen aan het project De Levende Dijk. Het doel van dit project is het ontwikkelen van een dijkzone voor praktijkonderzoek. Hier kunnen we innovatieve toepassingen demonstreren van dijkversterkingstechnieken en dijkbekledingen met meerwaarde voor natuur, waterveiligheid, recreatie en maatschappelijk betrokken ondernemerschap.

Speerpunt 6: Het verminderen van de CO2-uitstoot bij de uitvoering van werkzaamheden aan de waterkeringen

Bij dit speerpunt volgen we hoofdzakelijk de landelijke ontwikkelingen op dit gebied. We maken voor het verminderen van uitstoot bij toekomstige werkzaamheden gebruik van een duurzaamheidsweb voor Waterveiligheid. Dit duurzaamheidsweb helpt met het concretiseren en prioriteren en bij het maken van keuzes. Er zijn in 2025 geen nieuwe dijkversterkingsprojecten in uitvoering gegaan. Hierdoor kunnen we nog niets zeggen over de daadwerkelijke vermindering van de CO2-uitstoot bij versterkingen. Bij het onderhoud aan de keringen gebruiken we al zoveel als mogelijk emissieloos materieel.

Speerpunt 7: Het vergroten van de innovativiteit

Subdoel	Norm 2027	Streefwaarde 2025	Prognose 1e begrotingswijziging 2025	Realisatie 2025
Vergroten van het inzicht in het gedrag van de waterkeringen				
De kwaliteit van de informatie (% actueel, betrouwbaar, compleet)	90%	80%	80%	75%

We hebben in 2025 onze deelnames aan 2 onderzoeksprojecten voortgezet. Het Europese onderzoeksproject 'CRISAFE' moet meer kennis opleveren over de verwekingsvloeiing, en het project 'CIRCUIT' levert een bijdrage aan het ontwikkelen van circulaire dijkversterkingstechnieken. Eind 2025 is er een nieuw gesubsidieerd onderzoeksproject gestart: Digital Dikes. Het project ontwikkelt geavanceerde 3D-modellen voor het voorspellen van piping, een belangrijk faalmechanisme.

Intern hebben we stappen gezet om onze ambities voor een digitaal waterveiligheidsbeheer verder te brengen. We starten in 2026 met het bouwen van een Digital Twin. Daarmee kunnen we onder andere scenario's doorrekenen voor extreme weersomstandigheden en klimaatverandering.

Wat heeft het gekost

Exploitatie

(bedragen x € 1 mln.)

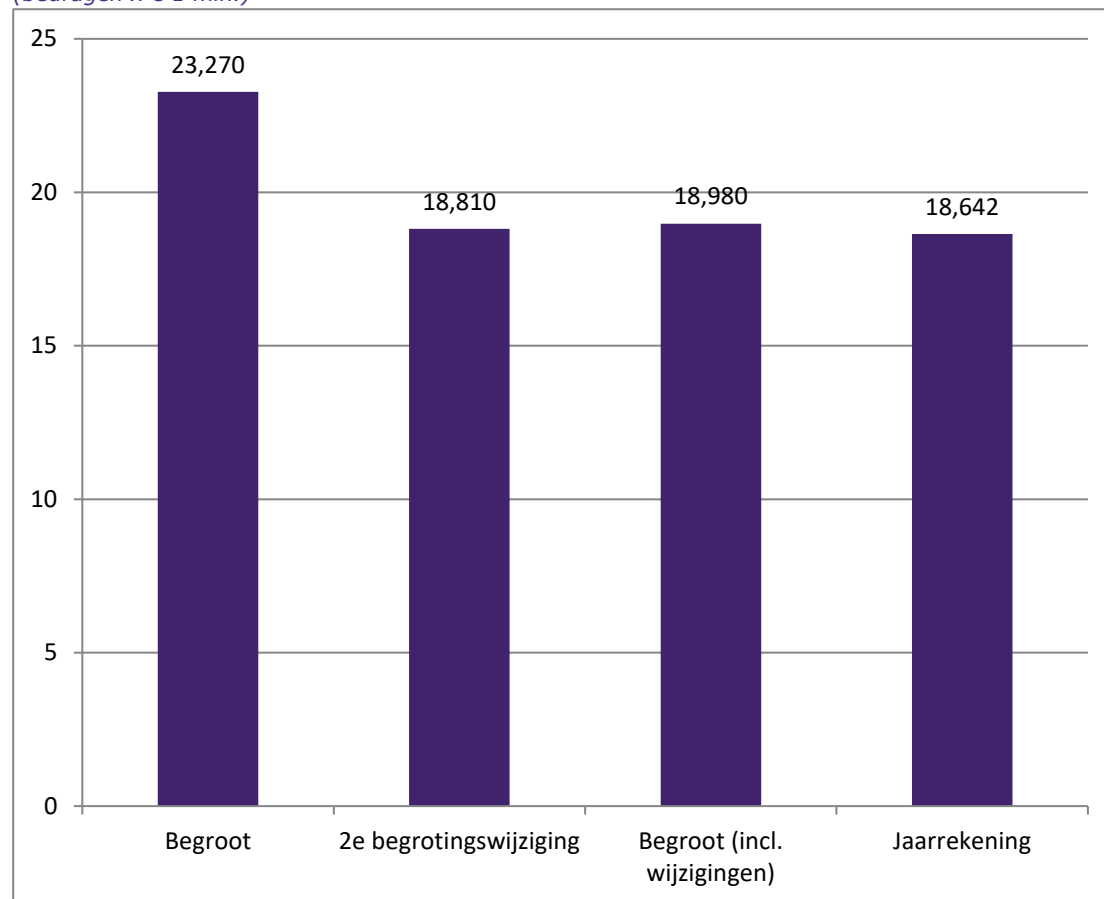
Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Afwijking t.o.v. begroot 2025 (incl. wijzigingen)
Saldo van baten en lasten voor bestemming	25,092	22,950	27,215	26,212	-1,003
Lasten	26,587	26,231	28,276	27,288	-0,988
01.10 Preventie (1e laag)	26,291	25,869	27,945	26,968	-0,977
01.20 Ruimtelijke inrichting (2e laag)	0,038	0,049	0,018	0,019	-0,000
01.30 Crisisbeheersing (3e laag)	0,258	0,313	0,313	0,301	-0,011
Baten	-1,495	-3,280	-1,061	-1,076	-0,015
01.10 Preventie (1e laag)	-1,462	-3,181	-1,027	-1,049	-0,022
01.20 Ruimtelijke inrichting (2e laag)	-0,025	-0,090	-0,024	-0,017	0,007
01.30 Crisisbeheersing (3e laag)	-0,009	-0,010	-0,010	-0,010	-0,000
Reserve mutaties	-1,787	-0,675	-1,458	-1,458	-0,000
Toevoeging aan de reserves	0,246	0,030	0,030	0,030	-0,000
01.10 Preventie (1e laag)	0,246	0,030	0,030	0,030	-0,000
Onttrekking aan de reserves	-2,034	-0,705	-1,488	-1,488	-0,000
01.10 Preventie (1e laag)	-2,034	-0,705	-1,488	-1,488	-0,000
Saldo van baten en lasten na bestemming	23,304	22,275	25,757	24,754	-1,003

Binnen het programma Waterveiligheid is het saldo van lasten en baten na bestemming afgerond € 1,0 miljoen voordelig ten opzichte van de gewijzigde begroting 2025. Hiervoor zijn de volgende verklaringen:

- In het najaar 2025 heeft het HWBP aangegeven dat er zeer waarschijnlijk nog een hoge eindafrekening zou komen voor de Solidariteitsbijdrage HWBP. Recent kwam het bericht dat er geen factuur voor de eindafrekening 2025 gestuurd wordt (voordeel € 0,7 miljoen).
- Vanwege het ontbreken van de benodigde gedragscode kon in het eerste kwartaal 2025 niet gestart worden met onderhoud aan bomen en hagen. De verwachting was dat dit later in het jaar ingelopen zou worden, maar bij de aannemer was gebrek aan capaciteit (voordeel € 0,1 miljoen).
- De bijdrage voor de muskusrattenbestrijding viel iets voordeliger uit (voordeel € 0,1 miljoen).
- De grondzakendossiers van dijkversterkingen uit de periode 2017-2018 konden niet in 2025 worden afgerond. De afwikkeling van deze dossiers schuift door naar 2026 (voordeel € 0,1 miljoen).

Investeringsuitgaven

(bedragen x € 1 mln.)



Realisatiegraad t.o.v. oorspronkelijke begroting
80%

Realisatiegraad t.o.v. gewijzigde begroting
98%

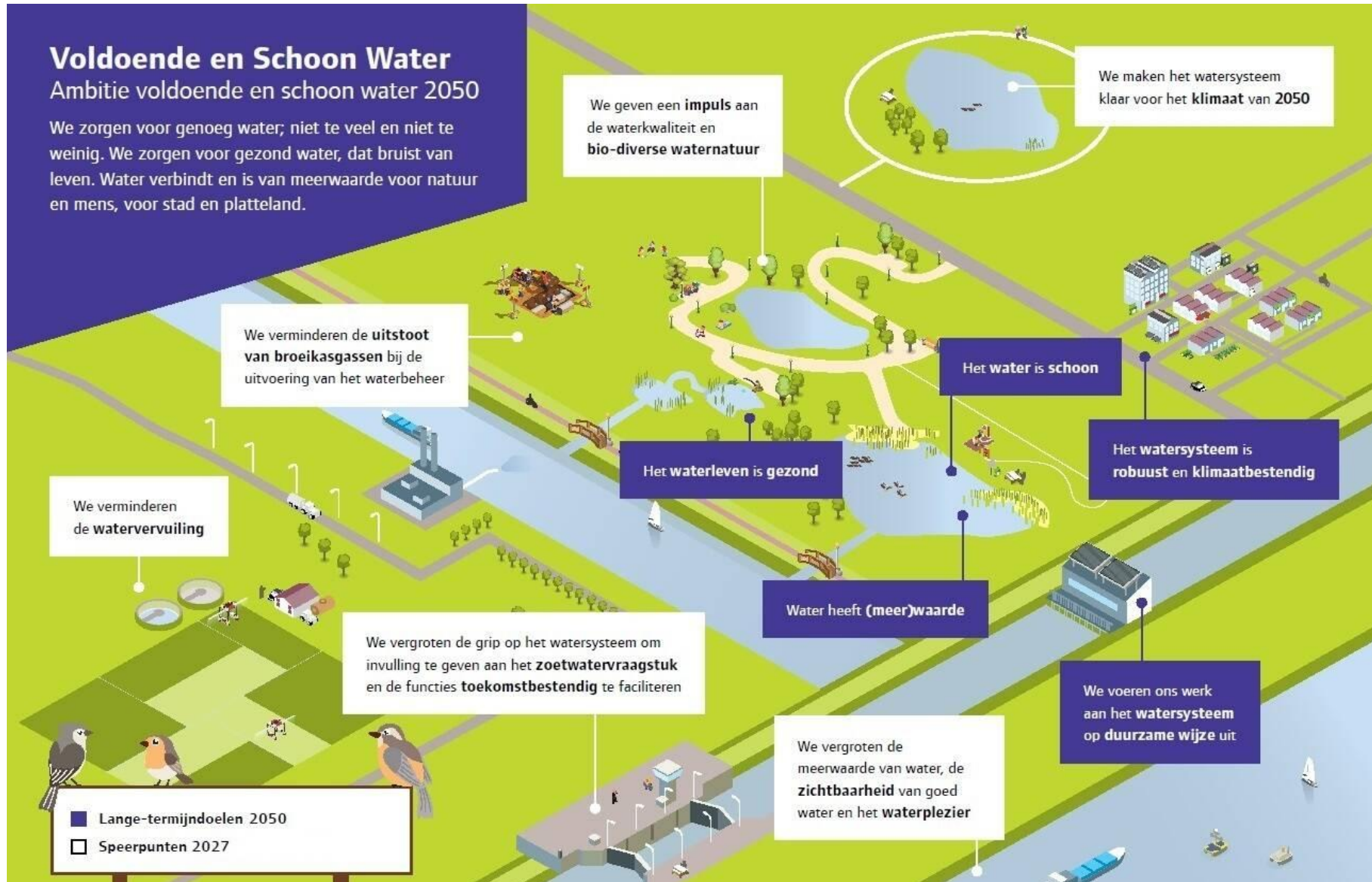
De realisatie van de investeringen voor het programma Waterveiligheid is ten opzichte van de begroting uitgekomen op 80%. Ten opzichte van de bijgestelde begroting is deze uitgekomen op 98%. Het verschil ten opzichte van de begroting laat zich vooral verklaren door de gunstige aanbesteding van het project Zettingsvloeiing Verlengde Derde Toetsronde (ZV3T) in 2024, die niet meer in de begroting voor 2025 verwerkt kon worden.

Voldoende en Schoon Water

Het programma Voldoende en Schoon Water richt zich op een robuust, adaptief en duurzaam watersysteem. We zorgen voor voldoende aan- en afvoer van water, werken aan het verbeteren van de waterkwaliteit en spelen in op klimaatverandering en veranderende maatschappelijke verwachtingen. Deze opgaven vragen om een strategische koers waarin instandhouding, versterking en vernieuwing hand in hand gaan.

Om lijn te brengen in deze activiteiten, hebben we in het Waterbeheerprogramma 2022-2027 de volgende lange-termijndoelen geformuleerd:

1. Het waterleven is gezond.
2. Het water is schoon.
3. Het watersysteem is robuust en klimaatbestendig.
4. Water heeft (meer)waarde.
5. We voeren ons werk aan het watersysteem op duurzame wijze uit.



Ambities, lange termijn doelstellingen en speerpunten programma Voldoende en Schoon Water

Wat hebben we bereikt & wat hebben we gedaan

In deze paragraaf lichten we toe wat we in 2025 hebben gedaan in het programma Voldoende en Schoon Water. We werken in dit programma aan 6 speerpunten.

Speerpunt 1: We geven een impuls aan de waterkwaliteit en biodiverse waternatuur

Subdoel	Norm 2027	Streefwaarde 2025	Prognose 1e begrotingswijziging 2025	Realisatie 2025
Verbeteren van de visstand				
Het % van het beheergebied dat vispasseerbaar is	25%	1%	1%	3%
Verbeteren waternatuur en een gezond ecologisch evenwicht				
Het % uitgevoerde (KRW-) maatregelen per cluster (investerings/beheer en onderhoud/ onderzoek)	100%	70%	57%	57%
Het % gestarte KRW maatregelen (planvoorbereiding/in uitvoering)	100%	99%	100%	100%

De KRW maatregel Natuurvriendelijke oevers in het Kanaal door Voorne is nog niet afgerond. De aanleg van de drijvende eilanden is gerealiseerd maar de aanleg van 2 natuurvriendelijke oevers is opgeschort vanwege de aanwezigheid van asbest en puin. Het college van dijkgraaf en heemraden heeft in december van dit jaar besloten de aanvullende natuurvriendelijke oever niet te realiseren, definitieve besluitvorming door de Verenigde Vergadering vindt plaats in 2026. Voor de realisatie van de natuurvriendelijke oevers op andere locaties zijn we nog in gesprek met de omgeving voor grondverwerving. Hierin combineren we veelal de kwantitatieve wateropgaven. Dit vergt tijd.

Het baggeren van het KRW-waterlichaam De Vliet is afgerond. Dit is op een duurzame wijze gedaan. Het waterschap ontving voor dit project subsidie vanuit de Regeling stimulering Schoon en Emissieloos Bouwen voor medeoverheden (SPUK SEB).

Het peilbeheer voor het Oostvoornse Meer aangepast naar een meer natuurlijker verloop. Dit was een van de doelen uit de Kaderrichtlijn Water (KRW). Experts hebben vastgesteld dat verdere aanpassing van het waterpeil voor de KRW-doelen van dit waterlichaam niet noodzakelijk is. Daarmee is de laatste maatregel uit het Stroomgebiedbeheerplan-3 voor dit waterlichaam afgerond.

In 2025 is het KRW-dossier in diverse 'bestuurlijke informatie brieven aan de orde gesteld en is geanticipeerd op tussenevaluaties, juridische scans en landelijke ontwikkelingen. We hebben rond de zomer 2025 een KRW-impuls opgesteld. Deze bestaat uit uitvoeringsmaatregelen en beleidsmaatregelen die in 2026 en 2027 uitgevoerd zullen worden. In maart 2025 is de uitvraag gedaan voor het opstellen van voorkeursbeslissingen voor de vismigratieroutes voor de planperiode 2022–2027. We verwachten medio 2026 de voorkeursalternatieven voor te leggen ter besluitvorming.

In april is de Strategie Waterkwaliteit vastgesteld. Hiermee heeft waterschap Hollandse Delta de langetermijnambitie 'gezond water dat bruist van leven' uit het Waterbeheerprogramma 2022-2027 uitgewerkt voor alle wateren. De strategie beschrijft per eiland de grootste knelpunten om te komen tot 'biologisch gezond water' in 2050. Ook zijn oplossingsrichtingen aangegeven die prioriteit krijgen. Voor het gehele werkgebied is de eerste prioriteit: het komen tot een robuust watersysteem, met ruimte voor voldoende diverse vegetatie en het vergroten van het hydraulisch profiel.

In 2022 is het traject gestart rond het Zuiderdiep en de aanliggende havenkanalen. Doel van dit traject is een type watersysteem en bijbehorend KRW-doel te kiezen. In 2025 heeft met name overleg plaatsgevonden met de diverse stakeholders. Ook hebben de leden van de Verenigde Vergadering het Zuiderdiep bezocht. Op basis van gesprekken met gebiedspartijen en nadere bestudering van de variantenstudie uit 2024 is besloten om meer varianten te bestuderen. Eind 2025 is hiervoor opdracht verleend en is een bestuurlijke informatie brief gedeeld met de Verenigde Vergadering.

Speerpunt 2: We verminderen de watervervuiling

In 2025 zijn binnen het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) de projecten 'Bodem als basis' en 'Aanpak reductie gewasbeschermingsmiddelen Zuid-Hollandse Eilanden' voortgezet.

Op 1 oktober 2025 heeft de Verenigde Vergadering ingestemd met volgende activiteiten:

- Aansluiten bij het Landbouwportaal van de provincie.
- Een financiële bijdrage leveren aan beheerpakketten voor duurzaam slootschonen in veenweidegebieden in het kader van het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb).
- Het openstellen van een subsidieregeling voor de aanleg van natuurvriendelijke oevers.

In 2026 worden deze maatregelen verder geïmplementeerd.

Speerpunt 3: We maken het watersysteem klaar voor het klimaat van 2050

Subdoel	Norm 2027	Streefwaarde 2025	Prognose 1e begrotingswijziging 2025	Realisatie 2025
Vergroten van het inzicht in de gevolgen van klimaatverandering voor het watersysteem				
Het % bemalingsgebieden (t.o.v. het totale aantal bemalingsgebieden) waarvoor een actueel watergebiedsplan is vastgesteld op basis van de laatste klimaatinzichten	100%	33%	33%	33%

De 3 watergebiedsplannen voor Dordrecht zijn als 1 watergebiedsplan opgepakt. Hiermee komt het totaal aantal watergebiedsplannen op 23 in plaats van 25. Van 10 van de 23 watergebiedsplannen is de resterende wateropgave berekend. Van 1 watergebiedsplan (Putten) is de grondverwerving afgerond en kan de realisatie starten. Van 2 watergebiedsplannen (Flakkee Oosthoek en Hoeksche Waard ZW) loopt momenteel de grondverwerving.

Enkele percelen zijn aangekocht. We kopen strategisch gronden aan voor een watergebiedsplan waar zich kansen voordoen en waar sprake is van een aanzienlijke wateropgave. Vanwege eindelevensduur van bijvoorbeeld gemalen staat de integrale aanpak onder druk. We werken aan een proces om uitstel bij de provincie aan te vragen om te kunnen voldoen aan de wateroverlastnormering.

In 2025 is gestart met de actualisatie van de Nota Peilbeheer. Deze nota maakt duidelijk:

- wat de kaders voor het peilbeheer zijn;
- wat de onderlinge afspraken zijn;
- waar de speelruimte zit voor betrokken medewerkers om zelf afwegingen te maken.

De nota sluit aan op de inmiddels geactualiseerde Nota Peilbesluiten. Hiernaast is gewerkt aan de actualisatie van ons beleid op het graven van nieuwe watergangen. Daarmee zorgen we ervoor dat deze zowel op het gebied van waterkwantiteit als waterkwaliteit bijdragen aan een goed functionerend watersysteem. Ook hebben we de toekomstbestendigheid van onze bemalingsrichtlijn onderzocht. Dit krijgt een vervolg in 2026.

Speerpunt 4: We vergroten de grip op het watersysteem om invulling te geven aan het zoetwatervraagstuk en de functies toekomstbestendig te faciliteren

Subdoel	Norm 2027	Streefwaarde 2025	Prognose 1e begrotingswijziging 2025	Realisatie 2025
Optimaliseren van de beschikbaarheid van zoetwater				
De peilindicator (bestaand instrument waarmee bepaald wordt in hoeverre het peilbeheer overeenstemt met de vastgelegde peilen)	100%	100%*	90%	90%

Het onderzoeksprogramma Brielse Meer is in 2025 afgerond. De opgedane inzichten geven een goed beeld van de complexiteit van dit watersysteem. Ook geeft het een richting aan de te nemen maatregelen. In 2026 krijgt het onderzoek een vervolg. Voor het Deltaprogramma Zoet Water hebben we de mogelijke maatregelen al ingebracht.

De onderzoeksfase van project Herziening Meetnet loopt. We willen ons watersysteem beter in beeld krijgen door middel van een integraal meetnet voor de waterkwantiteit.

Speerpunt 5: We vergroten de meerwaarde van water, de zichtbaarheid van goed water, en het waterplezier

In 2025 hebben er geen maaiactiviteiten voor de recreatievaart plaatsgevonden, omdat de plantengroei in de diverse recreatiewateren mee viel. Wel hebben we in 2025 geadviseerd over onder andere PFAS-verontreiniging in de zwemplas De Merwelanden.

In opdracht van de gemeente Dordrecht doet Deltares onderzoek naar kansen voor verkoeling en recreatie in de blauwe infrastructuur van de gemeente. Het waterschap werkt hier aan mee.

In 2025 hebben we een reeks aan activiteiten georganiseerd om het waterbewustzijn te vergroten. We hebben bijvoorbeeld:

- een open dag georganiseerd voor alle inwoners van ons werkgebied;
- waterlessen verzorgd op basisscholen;
- deelgenomen aan het Festival voor de Vloed in Dordrecht;
- deelgenomen aan de Maand van de ondergrond en de Wereldhavendagen in Rotterdam.

Ook verzorgden we een reeks campagnes en publicaties, bijvoorbeeld in de huis-aan-huisbladen en in vakbladen.

Speerpunt 6: We verminderen de uitstoot van broeikasgassen bij de uitvoering van het waterbeheer

In 2025 heeft de directie het Klimaatactieplan vastgesteld. Hierin zijn in samenwerking met de assetprogramma's duurzame strategieën bepaald, ook voor het thema circulariteit. Eén van de strategieën is in 2025 deels ingevuld met het opleidingsplan Milieukostenindicator (MKI) waaraan diverse medewerkers van het waterschap hebben deelgenomen. Dit is een belangrijke stap in de kennisontwikkeling op het gebied van de juiste materiaalkeuzes met de minste milieu-impact. De MKI wordt steeds meer uitgevraagd binnen variantenstudies en projecten.

De reductie van uitstoot van broeikasgassen kreeg in 2025 concreet vorm binnen twee bagger-projecten. Bij het baggeren van de Vierambachtenboezem wordt onder andere gewerkt met elektrische vrachtwagens en een elektrische schuifboot. In 2025 is ook het baggeren van het oostelijk deel van de Binnenbedijkte Maas aanbesteed. Om het milieu te ontlasten wordt hier emissieloos gebaggerd. Dat houdt in dat er geen gebruik gemaakt wordt van fossiele brandstof zoals diesel, maar van waterstof. Dit project is daarmee 85% uitstootvrij.

Wat heeft het gekost

Exploitatie

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Afwijking t.o.v. begroot 2025 (incl. wijzigingen)
Saldo van baten en lasten voor bestemming	60,213	69,883	69,497	66,571	-2,926
Lasten	63,813	73,564	74,004	71,184	-2,820
02.10 Basisinricht watersysteem/Basiswaterkwal	39,148	43,955	46,351	44,744	-1,607
02.20 Robuust en klimaatbestendig watersysteem	16,457	21,626	19,889	19,512	-0,376
02.30 Faciliteren gebruiksfuncties	8,208	7,983	7,764	6,928	-0,836
Baten	-3,599	-3,681	-4,506	-4,613	-0,106
02.10 Basisinricht watersysteem/Basiswaterkwal	-2,240	-2,282	-3,231	-3,310	-0,079
02.20 Robuust en klimaatbestendig watersysteem	-1,064	-1,076	-0,952	-0,972	-0,020
02.30 Faciliteren gebruiksfuncties	-0,295	-0,323	-0,323	-0,330	-0,007
Reserve mutaties	-6,044	-4,420	-4,724	-4,487	0,237
Toevoeging aan de reserves	0,000	0,000	0,000	0,000	-0,000
02.10 Basisinricht watersysteem/Basiswaterkwal	0,000	0,000	0,000	0,000	-0,000
02.20 Robuust en klimaatbestendig watersysteem	0,000	0,000	0,000	0,000	-0,000
Onttrekking aan de reserves	-6,044	-4,420	-4,724	-4,487	0,237
02.10 Basisinricht watersysteem/Basiswaterkwal	-5,663	-4,057	-4,361	-4,124	0,237
02.20 Robuust en klimaatbestendig watersysteem	-0,271	-0,253	-0,253	-0,253	-0,000
02.30 Faciliteren gebruiksfuncties	-0,110	-0,110	-0,110	-0,110	-0,000
Saldo van baten en lasten na bestemming	54,169	65,463	64,773	62,085	-2,689

Het saldo van baten en lasten na bestemming voor het programma Watersystemen is € 62,1 miljoen. Dit is € 2,7 miljoen minder dan in de gewijzigde begroting van 2025.

De belangrijkste wijzigingen op de lasten zijn:

- Door het droge jaar hebben de pompen van de gemalen in 2025 minder elektriciteit verbruikt (voordeel € 0,7 miljoen). Dit is ten tijde van de 2e begrotingswijziging niet bijgesteld, omdat op dat moment nog niet inzichtelijk was hoe het weer zich zou ontwikkelen in het laatste kwartaal.

- Er is een voordeel ontstaan bij het maaien van € 0,3 miljoen. Deels doordat het een droog jaar is geweest (voordeel € 0,1 miljoen), maar ook doordat er in het eerste kwartaal van 2025 nog geen gedragscode was en daardoor geen werk uitgevoerd kon worden. Verwachtingen waren dat dit werk ingehaald kon worden, maar wegens gebrek aan capaciteit bij de aannemer is dit niet volledig gelukt (voordeel € 0,2 miljoen).
- Om herstelwerkzaamheden aan Gemaal Putten uit te voeren is in 2025 het vervolgonderhoudsbudget opgehoogd. Vanwege vertraging in het vergunningenproces en omdat het niet is toegestaan te werken in het stormseizoen, wordt het herstel op zijn vroegst uitgevoerd in 2026. Daarom stellen we voor dit budget over te hevelen naar 2026 (voordeel € 0,4 miljoen).
- Door vertraging in de levering van materialen en uitval van personeel is er minder preventief onderhoud uitgevoerd aan de kunstwerken (voordeel € 0,3 miljoen).
- Voor het opstellen van een vlekkenkaart op basis van eDNA-onderzoek en biotoopanalyse zijn wegens inkooptechnische knelpunten bij de opdrachtnemer geen prestaties geleverd in 2025. Gevraagd wordt om het niet-benutte bedrag over te hevelen naar 2026 (voordeel € 0,2 miljoen).
- Door seizoensgebonden werkzaamheden en de afhankelijkheid van een externe partij konden de werkzaamheden rondom de monitoring van de waterkwaliteit niet volledig worden afgerond in 2025. De afwikkeling vindt plaats in 2026 (voordeel € 0,5 miljoen).
- Het resultaat van het totale baggerprogramma is € 0,2 miljoen voordelig. Binnen de landelijke en stedelijke opgave is er meer uitgegeven aan maatregelen als gevolg van de implementatie van de gedragscode bestendig beheer en onderhoud en omgang met chloride houdende bagger. Binnen de landelijke projecten is er meer gerealiseerd. Binnen de relatief dure stedelijke, groot water en in-/uitlaatsystemen opgave is wat minder gerealiseerd (voordeel € 0,2 miljoen). Dit resulteert in een lagere onttrekking aan de bestemmingsreserve Baggeren.
- Op basis van historische afspraken transporteert Evides Industriewater voor waterschap Hollandse Delta zoet water uit het Brielse Meer naar de polder Rozenburg. Evides heeft ons verzocht bij te dragen aan de kosten van levering. Er is nog geen overeenstemming bereikt over de hoogte van een onverplichte bijdrage vanuit waterschap Hollandse Delta (voordeel € 0,1 miljoen).
- Werkzaamheden voor het ontwikkelpadentraject door Deltares (verschuiving planning) en onderzoek rondom grondwater zijn niet volledig in 2025 uitgevoerd (voordeel € 0,1 miljoen).
- Vanwege langlopende onderzoeks- en vergunningentrajecten voor een aantal aanpassingen aan het watersysteem verschuiven werkzaamheden en kosten naar 2026 (voordeel € 0,3 miljoen).
- Door het vervallen van het project vergroten duikers Groeninx van Zoelenlaan komen de gemaakte voorbereidingskosten ten laste van de exploitatie over 2025 (nadeel 0,3 miljoen).

De belangrijkste wijzigingen op de baten zijn:

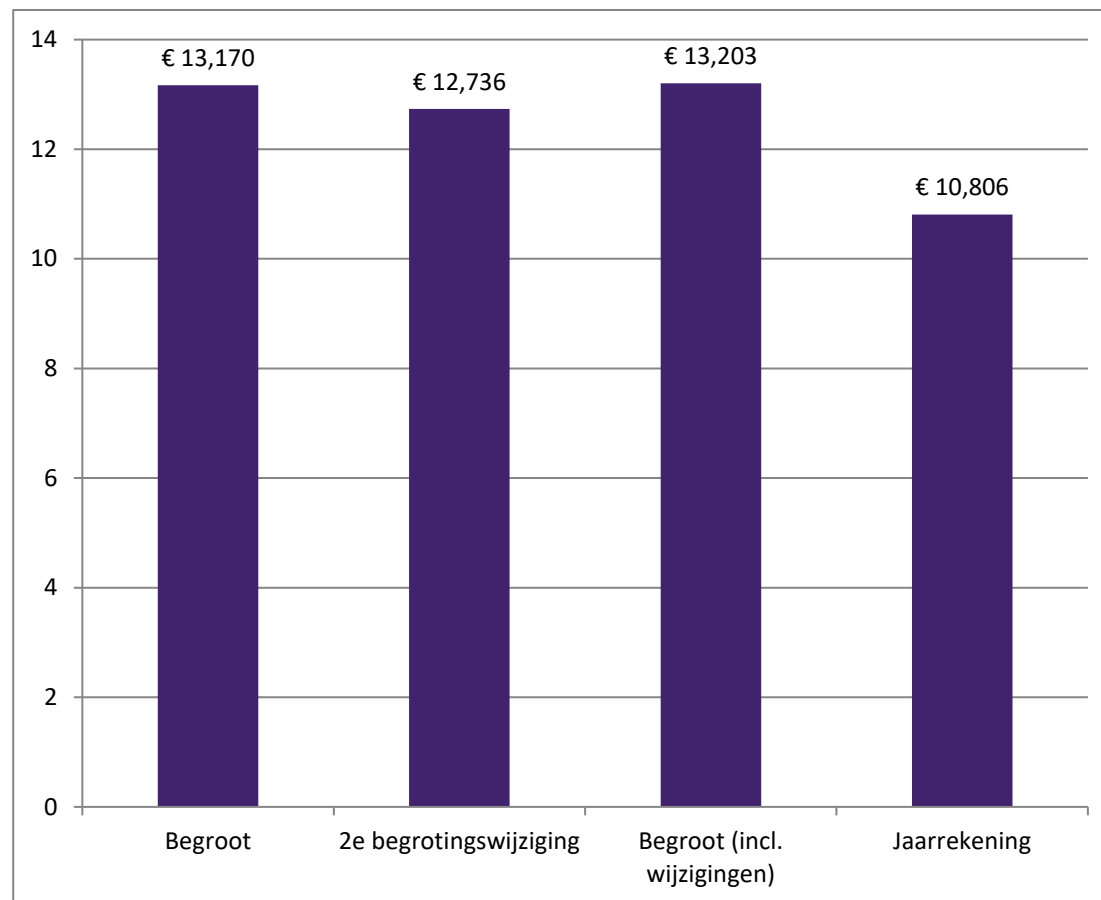
- Gemeenten en provincie hebben bijdrages betaald aan waterschap Hollandse Delta voor het herstellen van schades door derden (voordeel € 0,1 miljoen).

De belangrijkste wijzigingen in de reserves zijn:

- Er is minder onttrokken uit de bestemmingsreserves Baggeren (nadeel € 0,2 miljoen).

Investeringsuitgaven

(bedragen x € 1 mln.)



Realisatiegraad t.o.v. oorspronkelijke begroting

82%

Realisatiegraad t.o.v. gewijzigde begroting

82%

De realisatie van de investeringen voor het programma Voldoende en Schoon Water is ten opzichte van de begroting uitgekomen op 82% (- € 2,4 miljoen). Ten opzichte van de bijgestelde begroting is deze uitgekomen op 82% (- € 2,4 miljoen).

Vanwege de lange doorlooptijd van vergunningprocedures, het nog niet verkrijgen van een stroomaansluiting en krapte bij de leveranciers, is een aantal werkzaamheden doorgeschoven naar 2026 (- € 2,2 miljoen). Zo was er onvoldoende installatiecapaciteit beschikbaar om de nieuwe energievoorziening

voor de zonnestuwen nog in 2025 te realiseren. Ook konden vanwege het ontbreken van de stroomaansluiting een aantal stuwen nog niet worden aangesloten en opgeleverd. Voor de uitvoering van de maatregelen uit de watergebiedsplannen konden we meer gronden verwerven dan verwacht. Verder zijn er binnen de projecten een aantal plussen en minnen als gevolg van opgetreden risico's of meer uitgevoerde werkzaamheden dan was voorzien. Daardoor zijn dit jaar meer kosten gemaakt (+ € 0,3 miljoen). Verder is een aantal projecten goedkoper uitgevallen dan was geraamd (- € 0,5 miljoen).

Waterketen

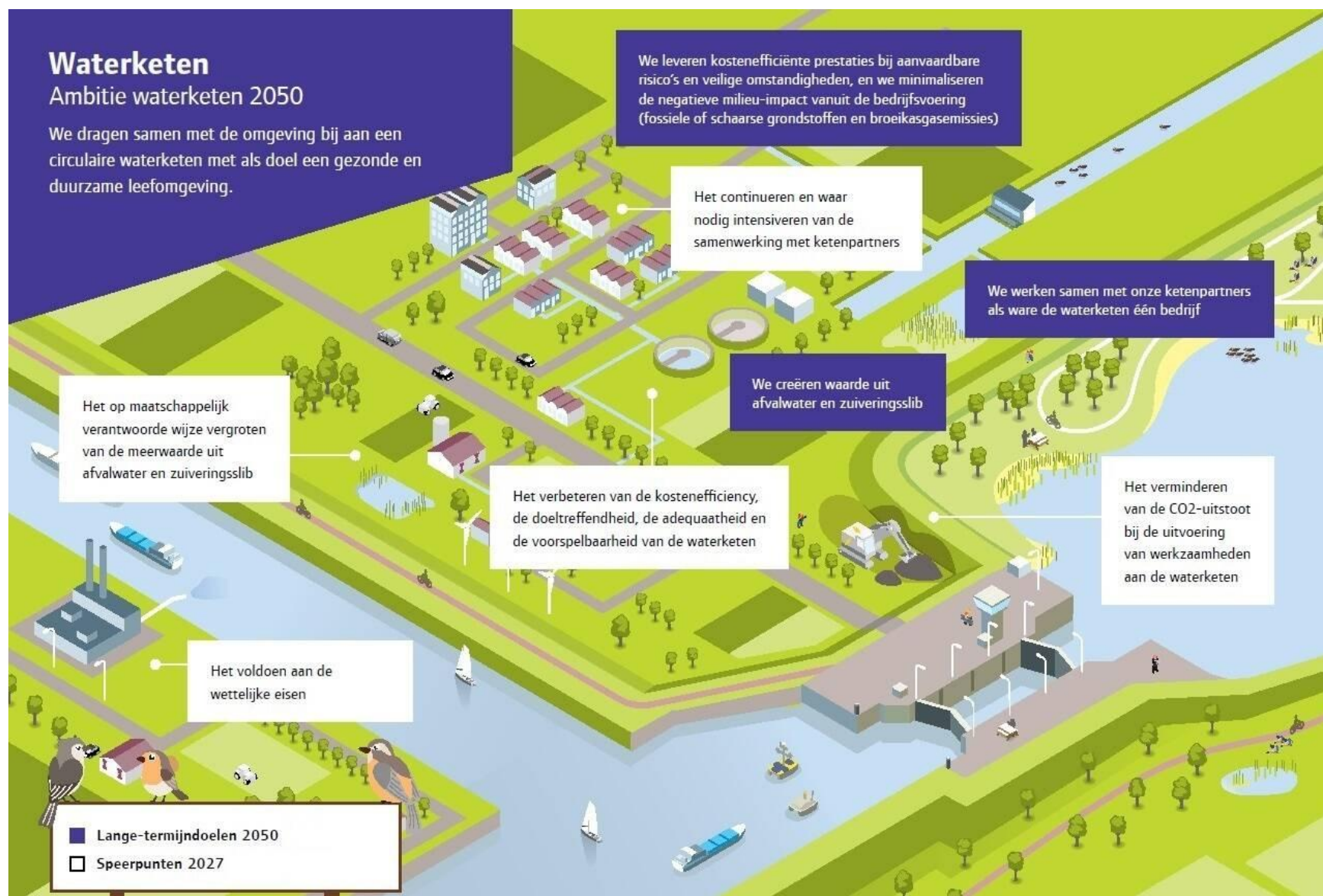
Met ons werk in de waterketen beogen we primair de volksgezondheid te bevorderen en het milieu te beschermen. Dat doen we door de doelmatige en duurzame bouw en exploitatie van onze zuiveringstechnische werken, binnen alle wettelijke eisen en bepalingen.

Binnen de waterketen onderscheiden we de volgende hoofdprocessen: het transport van afvalwater, het zuiveren van afvalwater en de slibverwerking. Bij de uitoefening van deze taken werken we effectief samen met onze ketenpartners zoals gemeenten, de drinkwaterbedrijven en de Huisvuilcentrale (HVC). Alle rioolwaterzuiveringsinstallaties moeten voldoen aan de wettelijke eisen. Daarnaast heeft veiligheid een prominente plek binnen de waterketen.

Binnen ons werkgebied verwerken 20 rioolwaterzuiveringen jaarlijks circa 130 miljoen m³ afvalwater met een vuillast van 1,5 miljoen vervuilingseenheden. Daarnaast beheren we 11 slibontwateringsinstallaties en 1 slibvergistingsinstallatie. Bij het zuiveren van afvalwater ontstaat slib. Voor de eindverwerking (verbranding) van dit slib werken we samen met andere waterschappen en partners in de slibverwerkingsketen (onder andere HVC).

Bij de uitoefening van onze waterketentaak zijn de doelstellingen vanuit het oppervlaktewater een belangrijke randvoorwaarde. Het programma Waterketen heeft dan ook veel raakvlakken met het programma Voldoende en Schoon Water.

De kern van het programma Waterketen is en blijft het zuiveren van afvalwater. Deze taak staat niet ter discussie. Vanwege allerlei maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de energietransitie, circulariteit en duurzaamheid is het echter van belang om na te denken over de impact van ons handelen en de maatschappelijke bijdrage die we leveren. In het Waterbeheerprogramma 2022-2027 zijn de ambities, langetermijndoelstellingen en speerpunten voor deze planperiode opgenomen.



Ambities, lange termijn doelstellingen en speerpunten programma Waterketen

Wat hebben we bereikt & wat hebben we gedaan

In deze paragraaf lichten we toe wat we in 2025 hebben gedaan in het programma Waterketen. We werken in dit programma aan 5 speerpunten.

Speerpunt 1: We voldoen aan de wettelijke eisen

Subdoel	Norm 2027	Streefwaarde 2025	Prognose 1e begrotingswijziging 2025	Realisatie 2025
Verbeteren afnameverplichting met gemeente				
Het % voldaan aan de afnameverplichting	99,5%	99,3%	99,3%	100%
Verbeteren naleving van de lozingsvergunningen				
Het % voldaan aan de lozingsvergunningen	99%	98,6%	98,6%	100%
Verbeteren verwijderingsrendementen voor stikstof en fosfaat				
Het % voldaan aan de verwijderingsrendementen voor stikstof en fosfaat	stikstof 77,5% fosfaat 85%	stikstof 77,5% fosfaat 85%	stikstof 77,5% fosfaat 85%	stikstof 83,2% fosfaat 85,7%

Om aan de wettelijke eisen te voldoen, hebben we op adequate wijze het onderhoud en de procesvoering op onze zuiveringen, rioolgemaal en persleidingen uitgevoerd. Ten opzichte van 2024 was 2025 een relatief droog en warm jaar. Dit was gunstig voor de stikstofverwijdering, maar was tegelijkertijd uitdagend voor de fosfaatverwijdering. Dankzij de lagere temperaturen in het laatste kwartaal is de fosfaatverwijdering jaargemiddeld boven de streefwaarde gekomen.

Speerpunt 2: We verbeteren de kostenefficiëncy, de doeltreffendheid, de adequaatheid en de voorspelbaarheid van de waterketen

Subdoel	Norm 2027	Streefwaarde 2025	Prognose 1e begrotingswijziging 2025	Realisatie 2025
Reduceren van de hoeveelheid rioolvreemd water en hemelwater naar de rwzi				
Het aantal liter per v.e. op de rwzi	240	244	244	207
Vergroten van de kostenefficiëntie in de waterketen				
Het % inzicht in de middellange termijn investeringsopgave	100%	50%	50%	50%
Het % inzicht in de operationele kosten	100%	95%	95%	95%
Vergroten van de mate van digitalisering/automatisering in de waterketen				

Subdoel	Norm 2027	Streefwaarde 2025	Prognose 1e begrotingswijziging 2025	Realisatie 2025
Het % gerealiseerd van de investeringen online meters waterlijn, TA zuiveren en online meters sliblijn	100%	50%	0%	0%
Vergroten van het ontwateringsrendement van het zuiveringsslib				
Het % slibontwatering (droge stof gehalte slib)	24%	23,5%	23,5%	23,1%
Verminderen van de discrepantie op de zuiveringen				
Het % discrepantie	15%	15%	15%	11,3%

We hebben in 2025 gewerkt aan het investeringsprogramma van de al uitgevoerde Asset Lifecycle Management (ALM)-studies (Sluisjesdijk, Goeree-Overflakkee en Spijkenisse). Volgens de bestuurlijke afspraak in de begroting zijn geen nieuwe ALM-studies en optimalisatiestudies opgestart. Wel hebben we de transitiepaden doorvertaald. Dit hebben we gedaan door een opgavegestuurde programmering op te stellen van de voorkeursvariant Dokhaven, Dordrecht, Hellevoetsluis en Heenvliet en de overige zuiveringen. Deze programmering is input voor de meerjarenstrategie investeringen.

De ontwateringsresultaten zijn in de loop van het jaar verslechterd. Dit is veroorzaakt doordat we een aanzienlijke hoeveelheid extra (Sluisjesdijk-)slib hebben verwerkt op locatie Dordrecht met oude centrifuges. Verwerking van Sluisjesdijk-slib op Dordrecht was een beheersmaatregel vanuit de crisisorganisatie, die noodzakelijk was vanwege de dreigende overschrijding van het gebiedsrendement stikstofverwijdering. De noodzakelijk extra inzet van de oude centrifuges op rioolwaterzuivering Dordrecht heeft daarnaast geleid tot extra slijtage en het eerder bereiken van het einde van de technische levensduur. Daarom is de centrifuge op rioolwaterzuivering Dordrecht eind 2025 vervangen. Afhankelijk van de resultaten kan het ook nodig zijn om op rioolwaterzuiveringen Zwijndrecht en Spijkenisse de centrifuges te verbeteren.

Het aantal liter water per vervuilingseenheid is een indicatie over de hoeveelheid dunwater die op een zuivering binnenkomt. Dit betreft zowel rioolvreemd water als regenwater. Het jaar 2025 was een relatief droog jaar, waardoor de streefwaarde ruimschoots is behaald. Daarnaast hebben we het aanbod rioolvreemd water gereduceerd door samen te werken met de gemeente Dordrecht.

De investering 'online meters waterlijn', die voor 50% bijdraagt aan de kritieke prestatie-indicator, is in 2025 niet afgerond. Dit hebben we gemeld in de eerste begrotingswijziging (BURAP). Hierdoor is de realisatie 0%.

Speerpunt 3: We verminderen de CO2-uitstoot bij de uitvoering van werkzaamheden aan de waterketen

Subdoel	Norm 2027	Streefwaarde 2025	Prognose 1e begrotingswijziging 2025	Realisatie 2025
Verminderen van de emissie van broeikasgassen				
Het % vermindering emissie broeikasgassen	ntb	0%	0%	0%
Verminderen van het energieverbruik				
Het % vermindering energieverbruik	10%	3%	3%	6%
Verminderen van het polymeergebruik				
Het % vermindering polymeerverbruik	10%	5%	1,1%	-8,1%

Het energieverbruik wordt onder andere beïnvloed door de hoeveelheid neerslag en de inspanningen om te voldoen aan de lozingseisen. Door het relatief droge en warme jaar was hiervoor minder energie nodig. In 2025 zijn de hoofdverdelers van Dokhaven vervangen. Daarnaast zijn er in Dokhaven hoog rendement puntbeluchters met energiezuinige motoren geplaatst.

In de tweede helft van 2025 is de aanbesteding van het nieuwe polymeer afgerond. We kunnen de centrifuges voor slibontwatering nu steeds beter op het nieuwe polymeer afstellen. In de komende tijd moet duidelijk worden of we met de nieuwe aanbesteding de doelstelling van 2027 kunnen bereiken of dat er aanvullende maatregelen nodig zijn.

Met de metingen van lachgas, die op 2 zuiveringen plaatsvinden, en de landelijke programma-aanpak wordt het mogelijk om in 2027 beleid voor broeikasgasemissies vast te stellen.

Speerpunt 4: We continueren en waar nodig intensiveren de samenwerking met ketenpartners

Subdoel	Norm 2027	Streefwaarde 2025	Prognose 1e begrotingswijziging 2025	Realisatie 2025
Vergroten van de afstemming in de werkzaamheden met ketenpartners				
Het aantal gemiste kansen in de afstemming	5	7	7	0

In 2025 hebben wij de volgende activiteiten in de samenwerking met onze ketenpartners opgepakt:

- Eind 2021 is samen met de gemeente Rotterdam, gemeente Capelle aan den IJssel, de Rotterdamse Waterschappen en Evides een nieuwe samenwerkingsovereenkomst ondertekend. In 2025 zijn vanuit deze overeenkomst verschillende onderwerpen opgepakt. Een mooi voorbeeld hiervan is de afronding van de gezamenlijke studie Toekomst Waterketen Rotterdam (TWR) en de impact hiervan op de rioolwaterzuiveringsinstallatie Dokhaven.
- Samen met Evides hebben we voorlichting gegeven aan apothekers en huisartsen om aan de bron te voorkomen dat medicijnen in het afvalwater terechtkomen.
- We hebben samen met de gemeente Rotterdam een extra module aan het afvalwaterakkoord toegevoegd, omdat we gezamenlijk een buffervoorziening willen gaan bouwen bij de zuivering Hoogvliet.
- We hebben de beheerovereenkomst geactualiseerd voor samenwerking in de waterketen met de gemeenten Hoeksche Waard, Barendrecht, Ridderkerk en Albrandswaard.

Speerpunt 5: We vergroten op maatschappelijk verantwoorde wijze de meerwaarde uit afvalwater en zuiveringslib

Subdoel	Norm 2027	Streefwaarde 2025	Prognose 1e begrotingswijziging 2025	Realisatie 2025
Vergroten van de meerwaarde uit afvalwater en de meerwaarde uit slib				
Het % meerwaarde uit afvalwater	10% van de zuiveringskringen	0%	0%	0%
Het % meerwaarde uit slib	80% van fosfaat uit zuiveringslib hergebruik	0%	20%	9%

Wij dragen bij aan kennis rondom het hergebruik van effluent en de terugwinning van grondstoffen. Dat doen we door te participeren in landelijke onderzoekstrajecten: de Ultieme Waterfabriek en de Zuivering van de Toekomst.

We zijn in 2023 samen met andere waterschappen en drinkwaterbedrijven gestart met het project de Ultieme Waterfabriek. In dit project wordt onderzocht of het effluent van de rioolwaterzuiveringsinstallatie kan worden ingezet voor drinkwater. Dit project is in 2025 voortgezet en de eerste resultaten zijn eind 2025 gepresenteerd. In 2026 zullen de vervolgonderzoeken plaatsvinden.

Daarnaast ondersteunen wij de Zuivering van de Toekomst. Dit project is een samenwerkingsverband van de Stichting toegepast onderzoek waterbeheer (STOWA) en 9 waterschappen, inclusief ons waterschap. In 2025 zijn de samenwerkingsovereenkomst en het plan van aanpak goedgekeurd. Het onderzoeksproject gaat in 2026 van start. Binnen dit project worden alternatieve technieken onderzocht en doorontwikkeld om vast te stellen of deze een haalbare oplossing zijn om de doelen van de waterschappen op het gebied van energieneutraliteit, klimaatneutraliteit en circulariteit te realiseren. Het huidige zuiveringsproces is weliswaar voornamelijk biologisch van aard, maar dit heeft wel nadelen voor sommige van deze doelen. Er komen namelijk broeikasgassen vrij in de vorm van CO₂, methaan- en lachgas, vooral veroorzaakt door de omzetting van stikstof. Door het omzettingsproces gaan daarnaast veel van de aanwezige grondstoffen en energie in het rioolwater verloren.

In 2025 hebben wij samen met HVC, SNB en andere waterschappen de lopende onderzoeken voortgezet naar mogelijkheden om fosfaat uit de slibas terug te winnen. We streven naar volledige fosfaatterugwinning in 2029. In de tussenliggende periode laten we een deel van de asrest bij de Amsterdamse kunstmestfabriek ICL verwerken. In 2025 is via deze route 9% van het fosfaat teruggewonnen. In de loop van 2025 heeft HVC wat tegenslagen gehad in de terugwinning. Daarom bleef de winning achter op de prognose van de eerste begrotingswijziging (bestuursrapportage). Daarnaast hebben wij in 2025 samen met HVC en de andere waterschappen een demonstratie-installatie voortgezet om met zuiverings-slib een natuurlijke plasticvervanger te produceren.

In december 2022 heeft de Verenigde Vergadering de Slibstrategie WSHD vastgesteld en in 2024 is hiertoe het Bestuurlijk afwegingskader vastgesteld waarin de valuecase en de positionering van het waterschap centraal staan. Bij de verwerking van het zuiverings-slib streven we naar verdergaande slibreductie middels een extra vergisting in Dordrecht en een verhoging van de biogasproductie met opwerking naar groengas en CO₂-afvang. In 2025 is de uitwerking en projectvoorbereiding voortgezet en heeft de Verenigde Vergadering een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld voor de locatie Dordrecht.

Daarnaast heeft het waterschap in 2025 met 2 gemeenten de mogelijkheden verkend om warmte uit effluent terug te winnen (aquathermie).

Wat heeft het gekost

Exploitatie

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Afwijking t.o.v. begroot 2025 (incl. wijzigingen)
Saldo van baten en lasten voor bestemming	91,235	94,924	91,826	91,285	-0,541
Lasten	95,514	99,651	96,590	96,143	-0,447
03.10 Beheer RWZI's	95,192	99,351	96,291	95,906	-0,385
03.20 Impact op oppervlakte water	0,110	0,068	0,093	0,094	0,001
03.30 Doelmatige waterketen	0,212	0,231	0,206	0,143	-0,063
Baten	-4,279	-4,727	-4,764	-4,858	-0,094
03.10 Beheer RWZI's	-4,222	-4,697	-4,735	-4,813	-0,078
03.20 Impact op oppervlakte water	-0,019	-0,022	-0,022	-0,002	0,020
03.30 Doelmatige waterketen	-0,038	-0,007	-0,007	-0,043	-0,036
Reserve mutaties	-3,233	-1,043	-0,895	-0,895	-0,000
Toevoeging aan de reserves	2,000	0,000	1,190	1,190	-0,000
03.10 Beheer RWZI's	2,000	0,000	1,190	1,190	-0,000
Onttrekking aan de reserves	-5,233	-1,043	-2,085	-2,085	-0,000
03.10 Beheer RWZI's	-5,233	-1,043	-2,085	-2,085	-0,000
Saldo van baten en lasten na bestemming	88,002	93,881	90,931	90,390	-0,541

Het saldo van lasten en baten na bestemming voor het programma Waterketen is € 90,4 miljoen. Dit is € 0,5 miljoen minder dan in de gewijzigde begroting van 2025.

De belangrijkste wijzigingen voor de lasten zijn:

- In het laatste deel van 2025 zijn er meer storingen dan verwacht opgetreden. Daarnaast zijn werkzaamheden uitgevoerd die bij de tweede begrotingswijziging niet waren voorzien en nodig bleken vanuit inspecties. Hierdoor is er een overschrijding op de onderhoudskosten (nadeel € 0,6 miljoen).

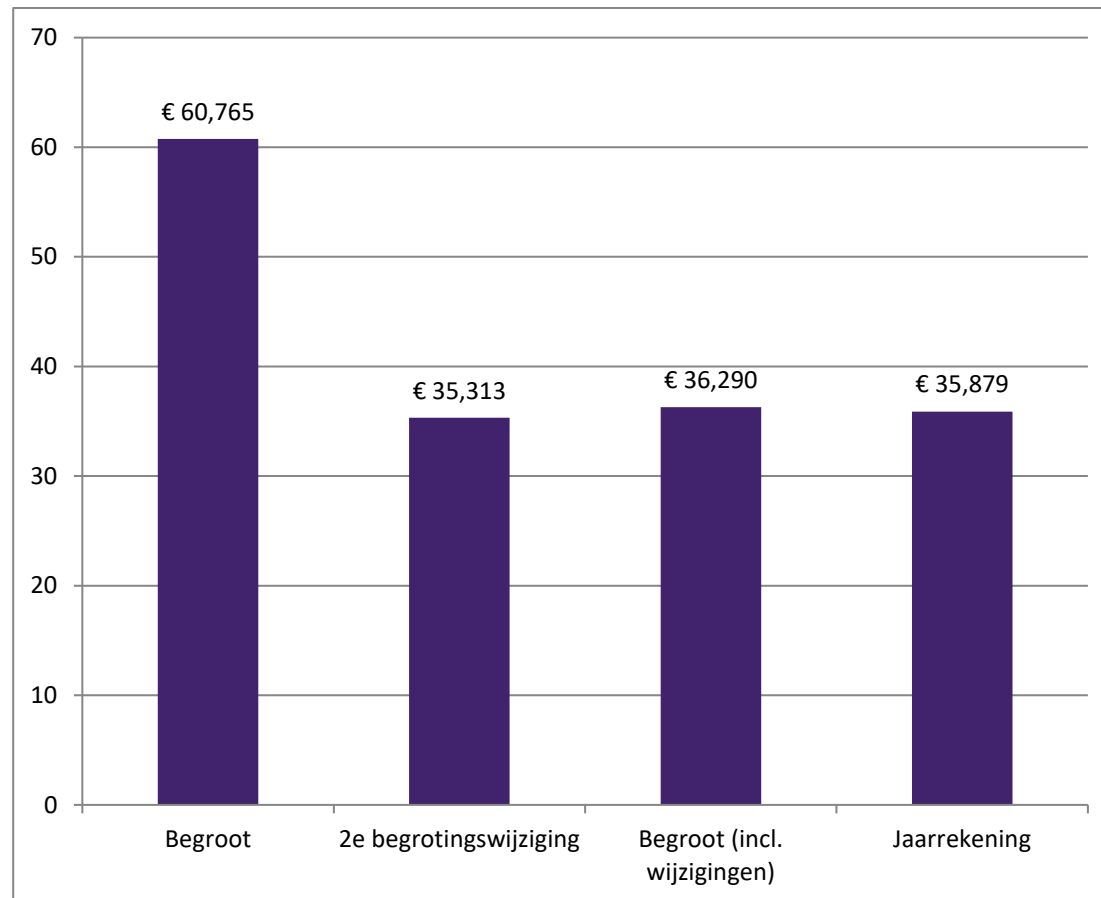
- Voor verschillende onderzoeken is minder uitgegeven dan gepland (voordeel € 0,3 miljoen). Als gevolg van een langere voorbereidingstijd bij de start van de onderzoeken. Daarnaast hebben een aantal onderzoeken vertraging opgelopen als gevolg van benodigde herijking van uitgangspunten.
- Als gevolg van een vertraging van de implementatie van system engineering, zijn de uitgaven minder dan gepland (voordeel € 0,1 miljoen).
- Door gunstige weersomstandigheden is de restvervuiling in de effluentlozingen lager. We verwachten dat de verontreinigingsheffing daardoor lager zal uitvallen (voordeel € 0,1 miljoen).
- In de laatste maanden van het jaar is er weinig regen gevallen. Hierdoor is er minder elektriciteit verbruikt op de rioolgemalen. Voor rioolwaterzuivering Dokhaven is, zoals opgenomen in de tweede begrotingswijziging, meer energie ingekocht. Als gevolg van de verhoging is een belastingtarief uit een andere belastingschijf van toepassing. Het belastingtarief in de nieuwe schijf is lager (voordeel € 0,2 miljoen).
- De afrekening over 2024 met de gemeente Rotterdam op basis van het afvalwaterakkoord is hoger uitgevallen dan begroot (nadeel € 0,1 miljoen).
- In de tweede begrotingswijziging heeft een bijstelling voor de inhaalafschrijving plaatsgevonden. De definitieve verwerking in de administratie wijkt af van de gehanteerde uitgangspunten in de eerdere berekening (voordeel € 0,4 miljoen).

De belangrijkste wijzigingen voor de baten zijn:

- In de tweede begrotingswijziging is de bijdrage van de gemeente Goeree-Overflakkee op basis van het afvalwaterakkoord naar boven bijgesteld. Het is niet gelukt om de bijbehorende werkzaamheden volledig in 2025 uit te voeren (nadeel € 0,1 miljoen).
- In 2025 hebben we samen met 2 andere waterschappen een onderzoek naar de verwijdering van PFAS op rioolwaterzuivering Dordrecht uitgevoerd. De bijdragen van de andere waterschappen aan dit onderzoek waren niet opgenomen in de begroting (voordeel € 0,1 miljoen).
- De verzekeraar heeft het definitieve uitkeringsbedrag voor de schade aan de nabezinktanks van rioolwaterzuivering Dokhaven uitbetaald (voordeel € 0,1 miljoen).

Investeringsuitgaven

(bedragen x € 1 mln.)



Realisatiegraad t.o.v. oorspronkelijke begroting

59%

Realisatiegraad t.o.v. gewijzigde begroting

99%

De gerealiseerde investeringsuitgaven voor het programma waterketen zijn € 35,9 miljoen. Ten opzichte van de bijgestelde begroting komt de realisatie uit op 99%, hetgeen leidt tot een beperkte afwijking van € 0,4 miljoen. De realisatie van de investeringen is 59% ten opzichte van de initiële begroting. In 2025 is sprake van een toename van 28% in de gerealiseerde investeringsuitgaven en een verdubbeling van het aantal afgeronde projecten ten opzichte van voorgaand jaar. Dit duidt op een verbetering in de uitvoering van het investeringsprogramma.

De lagere realisatie ten opzichte van de initiële begroting komt vooral door wijzigingen in de kasstromen van enkele grote projecten, waaronder ALM GOS en Sluisjesdijk 2.0. Dit heeft een groot effect op de realisatiegraad. Bij deze projecten gingen we er in eerste instantie van uit dat de realisatiefase in 2025 zou starten. Door verschuiving van de werkzaamheden is de prognose bij de begrotingswijziging naar beneden bijgesteld. In 2025 is volop gewerkt aan de voorbereiding van de realisatiefase in 2026 (+ € 3,1 miljoen).

De resterende afwijkingen worden voornamelijk veroorzaakt door stagnerende voortgang bij projecten met een automatiseringscomponent. Dit betreft onder meer Online Meters, Technische Automatisering Waterketen en Technische Automatisering Dokhaven (+ € 0,7 miljoen). De vertragingen zijn grotendeels toe te schrijven aan een tekort aan beschikbare capaciteit met specialistische kennis van industriële automatisering. Daarnaast vragen deze projecten om een andere aanpak dan de reguliere werkwijze binnen waterschap Hollandse Delta. Dit vraagt wel om extra inzet.

Verder is vertraging ontstaan in de voorbereidingsfase van de projecten uit de huisvestingsplannen (- € 0,3 miljoen). Dit komt mede doordat aanvullende werkzaamheden nodig zijn op basis van de verdiepende faunaonderzoeken (vleermuizen). Ook is bij het project Vervangen ondergrondse leidingen rioolwaterzuivering Dordrecht een te hoge realisatieprognose gehanteerd (- € 1,3 miljoen), ingegeven door onzekerheden rondom de complexe ondergrondse situatie. Dit project loopt door in 2026. De overige mutaties worden voornamelijk veroorzaakt door verschuivingen in de uitvoering van de vervangingsinvesteringen (- € 2,6 miljoen).

Wegen

Het programma Wegen borgt de veiligheid en functionaliteit van wegen en fietspaden. We richten deze in passend bij hun functie binnen het infrastructuurnetwerk en houden de onderhoudskwaliteit op orde. Hierbij streven we naar nul verkeersslachtoffers. Daarnaast dragen we bij aan regionale verkeersveiligheidscampagnes. We voeren deze werkzaamheden zoveel mogelijk uit op een duurzame en klimaatadaptieve manier. Zo stimuleren we de inzet van geëlektrificeerd materieel en de toepassing van circulaire en bio-based materialen. Daarnaast hanteren we de strategie om werk met werk te maken. Dit doen we door groot onderhoud te combineren met inrichtingsmaatregelen, maar ook door onze opgaven te combineren met die van derden.

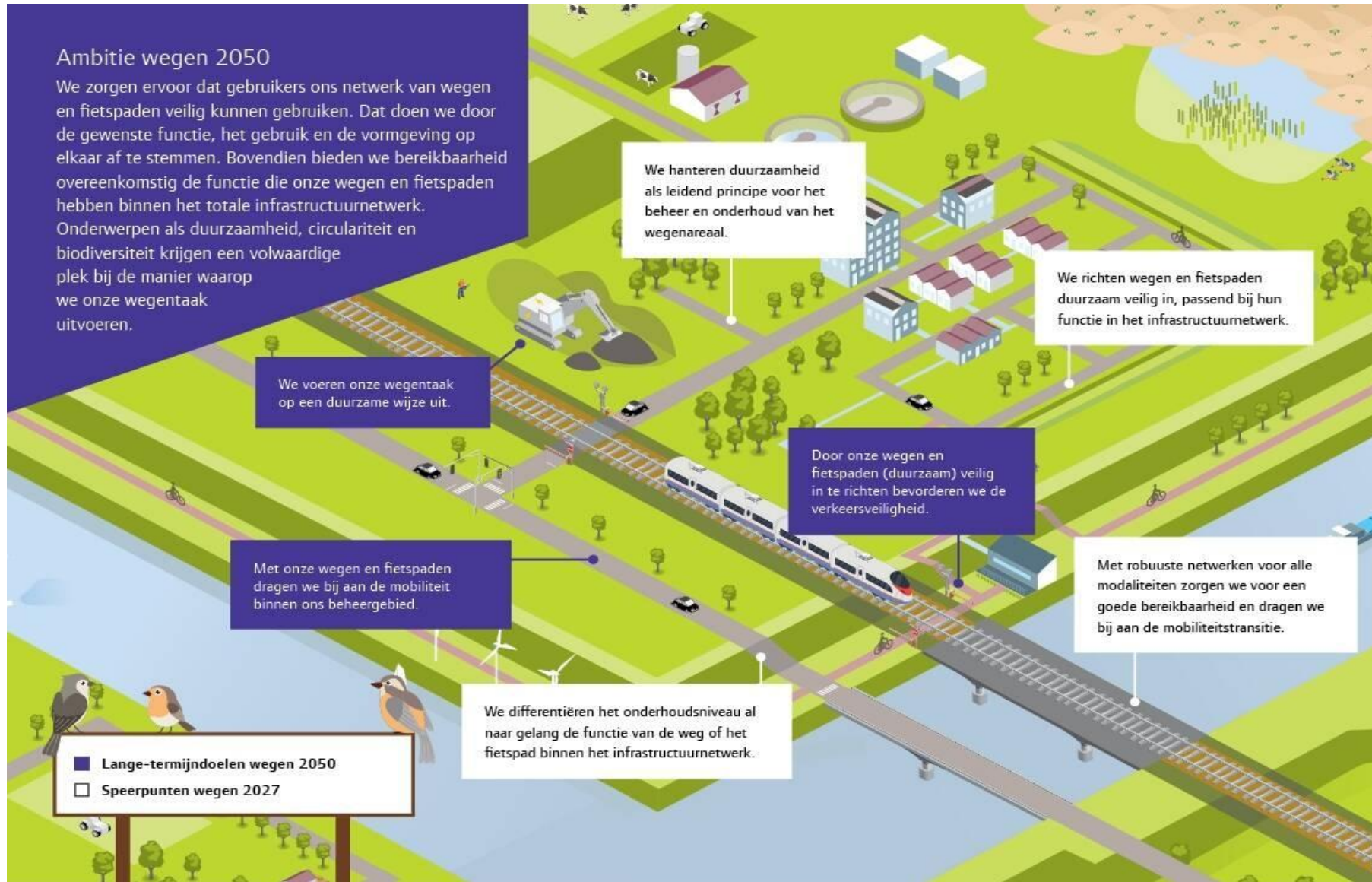
Doordat de omgeving verandert, veranderen ook de maatschappelijke opvattingen over het functioneren van het mobiliteitssysteem. Dit is de belangrijkste aanleiding om het wegenareaal van ons waterschap meer te bezien als onderdeel van het totale infrastructuurnetwerk. In het kader van Toekomstvast Vernieuwen starten we tijdig met verkenningen en bereiden we plannen zorgvuldig voor, vaak in nauwe samenwerking met betrokken stakeholders. We werken actief samen met andere wegbeheerders in ons gebied en we leveren een bijdrage aan gebiedsgerichte mobiliteitsopgaven. Vanwege de positieve ervaringen met participatietrajecten blijven we de omgeving in een vroeg stadium betrekken, vooral bij grootschalige opgaven.

Het Wegenbeheerprogramma 2022-2027 bevat de ambities, langetermijndoelstellingen en speerpunten voor deze planperiode. In de [infographic Ambitie wegen 2050](#) is dit weergegeven. Het wegenbeheerprogramma kent een aantal speerpunten en subdoelen. Om de streefwaarden voor 2027 te behalen, werken we in 2026 verder aan de inrichting van onze netwerken en het op orde houden van de kwaliteit van ons wegenareaal.

Wegentransitie

In 2025 hebben we een vervolg gegeven aan de fase van de bestuurlijke verkenning. Daarbij vragen we de 10 gemeenten waar waterschap Hollandse Delta wegbeheerder is, om met ons een onderzoek uit te (gaan) voeren naar de haalbaarheid van een wegenoverdracht. We hebben in 2025 een akkoord bereikt over de intentieverklaring met de gemeenten Barendrecht, Hoeksche Waard, Hendrik-Ido-Ambacht, Zwijndrecht, Rotterdam en Ridderkerk. Deze intentieverklaringen zijn inmiddels bestuurlijk ondertekend. Daarnaast hebben we ook met de gemeenten Albrandswaard, Nissewaard en Goeree-Overflakkee een akkoord bereikt over de intentieverklaring. De ondertekening met deze gemeenten vindt aan het begin van 2026 plaats. Ook met de laatste gemeente, Voorne aan Zee, zijn de gesprekken positief. Alleen daar laat het akkoord op de intentieverklaring nog even op zich wachten. We verwachten dit in de eerste helft van 2026 alsnog gezamenlijk voor elkaar te krijgen.

In 2025 zijn we met de eerste 3 gemeenten, Barendrecht, Hendrik-Ido-Ambacht en Hoeksche Waard, ook begonnen aan de volgende fase in het programma, het haalbaarheidsonderzoek. Hierin zijn tot nu toe alleen de eerste verkennende stappen gezet. In 2026 zal stevig doorgepakkt worden. Tegelijkertijd hebben we in 2025 2 keer een bestuurlijk overleg georganiseerd met de 10 gemeentelijke wethouders en de heemraad. Hierbij is vooral gesproken over de gewenste wegenoverdracht en het gevolgde proces bij Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (waar ons programma op gebaseerd is). En daarnaast het illustreren en bespreken van de onderlinge samenhang tussen de 10 gemeenten. Zowel in de huidige situatie met de wegenheffing en ingebouwde solidariteit, als in de situatie waarbij één of meer gemeenten de wegen van waterschap Hollandse Delta hebben overgenomen. Ook in 2026 zullen we weer samenkomen in dit bestuurlijk verband om de ervaringen met elkaar te blijven delen en te investeren in een zo groot mogelijk bestuurlijk draagvlak.



Ambities, lange termijn doelstellingen en speerpunten programma Wegen

Wat hebben we bereikt & wat hebben we gedaan

In deze paragraaf lichten we toe wat we in 2025 hebben gedaan in het programma Wegen. We werken in dit programma aan vier speerpunten.

Speerpunt 1: We richten wegen en fietspaden duurzaam veilig in, passend bij hun functie in het infrastructuurnetwerk

Subdoel	Norm 2027	Streefwaarde 2025	Prognose 1e begrotingswijziging 2025	Realisatie 2025
Verbeteren van de afstemming tussen de gewenste functie en de categorisering van het wegennet.				
De actualiteit van de wegencategorisering	≤ 3 jaar	≤ 3 jaar	≤ 3 jaar	≤ 3 jaar
Vergroten van het areaal duurzaam veilig ingerichte wegen en fietspaden conform de wegencategorisering				
Het % duurzaam veilig ingerichte wegen en fietspaden overeenkomstig de bijbehorende categorisering	96%	92%	92%	92%

We hebben in 2025 gewerkt aan het duurzaam veilig inrichten van onze wegen. Dat deden we tegelijk met het onderhoud, op basis van de in 2024 geactualiseerde wegencategorisering. Dit betekent dat de inrichting is getoetst aan de functie van de weg en waar nodig is aangepast. In 2025 is circa 291.000 m² van het areaal onderhouden en gelijktijdig duurzaam veilig ingericht. Op diverse wegen is meer ruimte voor de fietser gecreëerd. Daarnaast hebben we een aantal extra verkeersveiligheidsopgaven en 2 trajectaanpakken gerealiseerd: Buitenom (fase 1) op het eiland Hoeksche Waard en de Oudelandsedijk op het eiland Goeree-Overflakkee. Trajectaanpakken dragen direct bij aan het vergroten van de verkeersveiligheid, doordat de inrichting in overeenstemming gebracht wordt met de gewijzigde categorisering.

De realisatieovereenkomst voor het Trambaanpad is getekend en de route is momenteel in voorbereiding. Daarnaast hebben we diverse andere trajecten voorbereid voor realisatie in 2026. Ook leverden we bijdragen aan verschillende mobiliteitsplannen van gebiedspartners. Inmiddels voldoet 92% van de wegen aan de inrichtingseisen die horen bij de geldende categorisering.

Speerpunt 2: Met robuuste netwerken voor alle modaliteiten zorgen we voor een goede bereikbaarheid en dragen we bij aan de mobiliteitstransitie

Subdoel	Norm 2027	Streefwaarde 2025	Prognose 1e begrotingswijziging 2025	Realisatie 2025
Verbeteren van de verkeersprestatie van het wegennet.				
Het % wegen en fietspaden, waarvan de verkeersprestatie* per categorie weg overeenkomt met de gewenste functie en gebruik	50%	40%	40%	48%

In 2024 zijn het fietsnetwerk en autonetwerk definitief opgeleverd en door het college vastgesteld. Samen met het landbouwnetwerk vormen de 3 netwerken het kader voor de inrichting van onze wegen. Hiermee faciliteren wij de bereikbaarheid en mobiliteitstransitie op een veilige wijze. Op basis van deze netwerken zijn in 2025 diverse projecten uitgevoerd, zoals bijvoorbeeld de fietsschakels Zwartsluisje, Sluisjesdijk, de Kostverlorendijk en de Zuidzijdsedijk in de Hoeksche Waard Zuidwest. Allemaal in nauwe samenwerking met gebiedspartners. Voor het landbouwnetwerk is de Vroonweg bij Middelharnis aangepakt.

Speerpunt 3: We differentiëren het onderhoudsniveau al naar gelang de functie van de weg of het fietspad binnen het infrastructuurnetwerk

Subdoel	Norm 2027	Streefwaarde 2025	Prognose 1e begrotingswijziging 2025	Realisatie 2025
Verbeteren van het onderhoudsniveau al naar gelang de functie van de weg binnen het infrastructuurnetwerk				
Het % wegen en fietspaden dat voldoet aan het toebedeelde niveau van onderhoudskwaliteit	Minimaal 90% C	Minimaal 90% C	Minimaal 90% C	Minimaal 90% C

De streefwaarde voor 2027 is dat minimaal 90% van ons wegennet de kwaliteit C heeft of hoger. De kwaliteit van de wegverharding kent niveaus van A+ (wegdek zonder schadebeeld) tot D (wegdek in zeer slechte staat). De globale visuele inspectie die in het voorjaar van 2025 is uitgevoerd, laat zien dat wij voldoen aan deze streefwaarde en daarmee op koers liggen om deze ook in 2027 te behalen. Het totaalbeeld van de kwaliteit van onze wegen op dit moment is: A+ 35%; A 24%; B 33%; C 3%; D 4%; geen oordeel 1%. Deze laatste categorie hangt samen met het feit dat een deel van onze wegen niet verhard is.

Het is belangrijk om op te merken dat het areaal momenteel voor een groot deel uit kwaliteitsniveau B bestaat. Een aanzienlijk deel van de wegen zal de komende jaren verslechteren naar kwaliteit C, waardoor een kortetermijnaanpak noodzakelijk is. Bovendien zijn de kosten voor asfaltonderhoud de

afgelopen jaren fors toegenomen en zijn in de praktijk vaak zwaardere onderhoudsmaatregelen nodig dan op basis van de inspectie is voorzien. Wij verwachten dan ook een toename van de onderhoudskosten.

Speerpunt 4: We hanteren duurzaamheid als leidend principe voor het beheer en onderhoud van het wegenareaal

Subdoel	Norm 2027	Streefwaarde 2025	Prognose 1e begrotingswijziging 2025	Realisatie 2025
Vergroten van de biodiversiteit en de ecologische functie van wegbermen				
Het % ecologisch beheerde wegbermen *van het totaal wegbermen dat ecologisch beheerd kan worden (60%), wordt 100% ecologisch beheerd	100%*	100%*	100%*	100%*
Vergroten van de circulariteit bij onderhouds- en reconstructiewerkzaamheden				
Het % hergebruikt asfalt ten opzichte van het totaal toegepaste asfalt	50%	45%	53%	50%

In 2025 is het ecologisch beheer van onze wegbermen voortgezet, waardoor we 60% van de wegbermen ecologisch beheren. Hiermee is de streefwaarde behaald. Deze 60% blijft, vanuit doelmatigheid, ook voor de komende jaren onze doelstelling.

In de bestekken voor onderhouds- en reconstructiewerkzaamheden vanaf 2025 zijn uitgangspunten opgenomen voor het hergebruik van asfalt. Mede hierdoor is in 2025 circa 50% van het asfalt hergebruikt (op basis van toegepast gewicht). Daarnaast hebben we door schoon en emissieloos bouwen de CO₂-uitstoot gereduceerd. In zowel regio Oost als West is deze reductie net geen 10% ten opzichte van een traditionele uitvoering. Voor de reductie van broeikasgassen moet nog een prestatie-indicator worden ontwikkeld.

Wat heeft het gekost

Exploitatie

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Afwijking t.o.v. begroot 2025 (incl. wijzigingen)
Saldo van baten en lasten voor bestemming	12,103	16,188	14,338	12,788	-1,550
Lasten	23,677	27,491	26,479	24,956	-1,523
04.10 Verkeersveiligheid	4,776	6,017	5,828	5,595	-0,233
04.20 Bereikbaarheid	18,900	21,475	20,651	19,361	-1,290
Baten	-11,573	-11,303	-12,141	-12,168	-0,027
04.10 Verkeersveiligheid	-0,623	-0,323	-0,323	-0,426	-0,103
04.20 Bereikbaarheid	-10,950	-10,980	-11,818	-11,742	0,076
Reserve mutaties	-1,932	-1,440	-1,440	-1,440	-0,000
Toevoeging aan de reserves	0,048	0,029	0,029	0,029	-0,000
04.10 Verkeersveiligheid	0,048	0,029	0,029	0,029	-0,000
Onttrekking aan de reserves	-1,980	-1,469	-1,469	-1,469	-0,000
04.10 Verkeersveiligheid	-0,249	-0,239	-0,239	-0,239	-0,000
04.20 Bereikbaarheid	-1,731	-1,230	-1,230	-1,230	-0,000
Saldo van baten en lasten na bestemming	10,171	14,748	12,899	11,348	-1,550

Binnen het programma Wegen is het saldo van baten en lasten na bestemming € 1,6 miljoen voordelig ten opzichte van de gewijzigde begroting 2025.

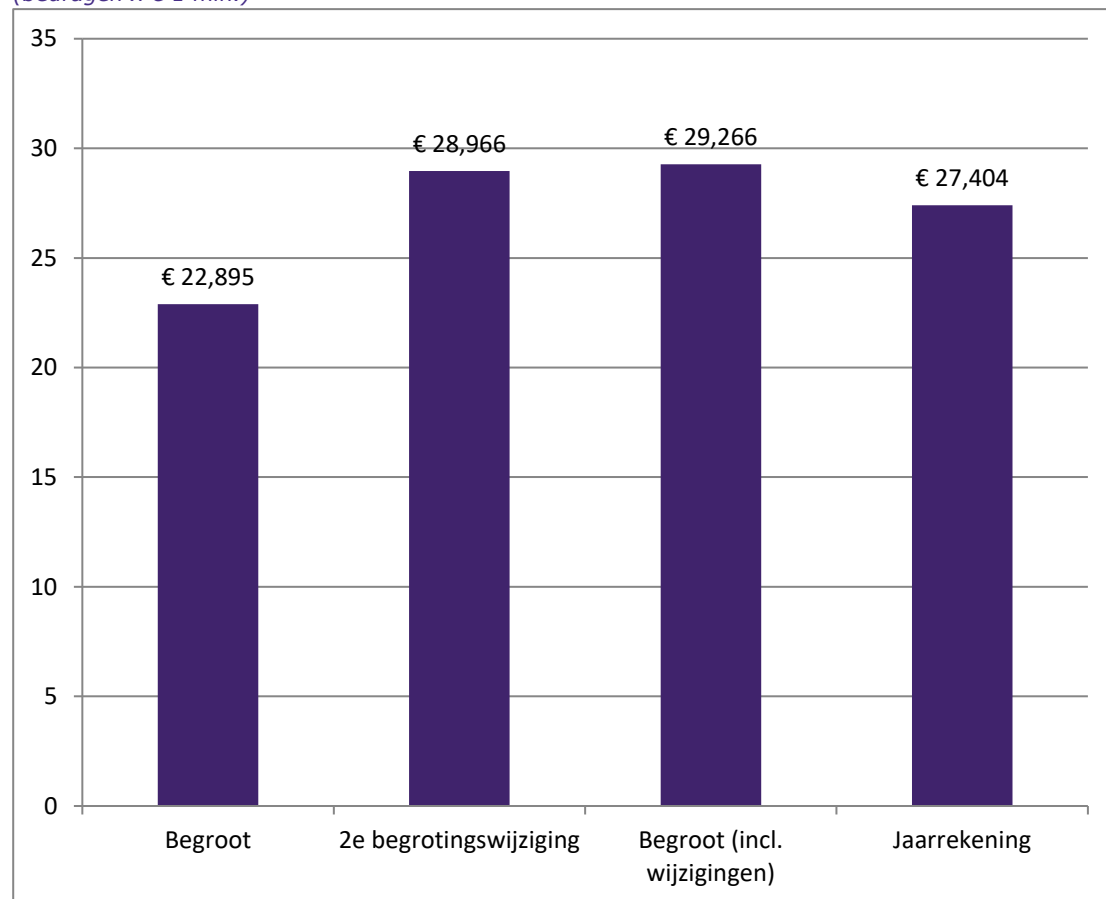
Hiervoor zijn de volgende verklaringen:

- Voor de wegenoverdracht is jaarlijks € 1,0 miljoen opgenomen voor onderzoeken en inhuur. In 2025 is dit budget niet volledig benut. We stellen voor om dit voordeel toe te voegen aan de bestemmingsreserve transitie wegen om toekomstige financiële risico's van de wegentransitie op te vangen (voordeel € 0,8 miljoen).
- In 2025 zijn eenmalig extra onderzoeken in de pre-projectfase uitgevoerd als voorbereiding op de komende jaren. Daardoor kunnen we in de aankomende jaren tijdig starten met de realisatie van vervangings- en vernieuwingsopgaven, waaronder trajectaanpakken (nadeel € 0,1 miljoen).

- Door het ontbreken van de benodigde gedragscode kon in het eerste kwartaal niet worden gestart met de werkzaamheden aan bomen en hagen. De verwachting was dat dit gedurende het jaar zou worden ingehaald, maar door beperkte capaciteit bij de aannemer is dit slechts gedeeltelijk gerealiseerd (voordeel € 0,4 miljoen).
- Ten opzichte van de gewijzigde begroting is er een voordeel ontstaan dat is opgebouwd uit diverse kleinere posten. Dit betreft onder andere het opstellen van tactische uitvoeringskaders doordat deze activiteiten doorlopen in 2026. Hiervoor is uitsluitend het in 2025 uitgevoerde deel in rekening gebracht, terwijl een groter deel van de opdracht was begroot. Daarnaast heeft relatief warm weer geleid tot minder gladheidsbestrijding, terwijl ongunstige natte weersomstandigheden onderhoudswerkzaamheden als het aanbrengen van belijning hebben verhinderd. Tot slot is een voordeel ontstaan doordat er minder storingen aan de openbare verlichting zijn opgetreden dan in de prognose was voorzien (voordeel € 0,5 miljoen).

Investeringsuitgaven

(bedragen x € 1 mln.)



Realisatiegraad t.o.v. oorspronkelijke begroting
120%

Realisatiegraad t.o.v. gewijzigde begroting
94%

De realisatie van de investeringen voor het programma Wegen is ten opzichte van de begroting uitgekomen op 120% (+ € 4,5 miljoen). Ten opzichte van de bijgestelde begroting is deze uitgekomen op 94% (- € 1,9 miljoen). Belangrijkste oorzaak was het doorgeschoven onderhoudswerk uit 2024, dat toen niet kon worden uitgevoerd (afstemming met nutsbedrijven, start nieuwe onderhoudscontracten, (landelijk) vol geprogrammeerde asfaltsets). Dit doorgeschoven werk is in 2025 uitgevoerd, naast de voor 2025 geprogrammeerde wegvakken. Voornamelijk bij de trajectaanpakken bleek dat de financiering van grote aantallen wegvakken in een slechtere conditie verkeerde dan uit de eerste inspecties was gebleken. Dit leidde tot zwaardere (en

daarmee ook duurdere) onderhoudsmaatregelen. Ook stegen de kosten door aanvullende maatregelen als gevolg van inspraak en afstemming met de omgeving en door verrekening van indexatie.

Bestuur en Organisatie

Het programma Bestuur en Organisatie heeft betrekking op zowel de bestuurlijke als ambtelijke organisatie van het waterschap. Bestuurlijk leggen we de focus op het versterken van de structurele dialoog met onze stakeholders, het creëren van waterbewustzijn en het versterken van de rol van het waterschap als waterautoriteit. Ambtelijk lag onder andere de focus op veiligheid en het versterken van de informatiepositie. Wereldwijd wordt informatie gezien als moderne productiefactor, naast geld, middelen en mensen. Besluiten baseren we immers op informatie vanuit diverse bronnen, zowel van binnen als buiten het waterschap.

Om de doelstellingen van ons waterschap te realiseren, is het nodig om randvoorwaarden in te vullen voor zaken als integrale dienstverlening, personeelsbeleid en -beheer, organisatieontwikkeling, educatie, informatiemanagement, privacy en veiligheid. Het invullen van deze randvoorwaarden wordt organisatiebreed gefaciliteerd en gecoördineerd vanuit het programma Bestuur en Organisatie. Dit programma toetst ook de geplande en lopende activiteiten van ons waterschap. Het gaat hierbij om activiteiten op het gebied van communicatie en vergunningverlening, toezicht en handhaving. Maar ook om activiteiten op het gebied van veiligheid, calamiteitenorganisatie, buitenlandbeleid, huisvesting, juridische zaken, personeel, financiën, datamanagement, ICT en facilitaire ondersteuning.

Bestuur en Organisatie

De rol van het waterschap als **Waterautoriteit** consolideren in de omgeving en onderhouden van een sterk netwerk met onze partners en stakeholders. **Wendbare** inzetbaarheid van de medewerkers, anticiperend op de steeds groter wordende maatschappelijke opgave.

Waterbewustzijn vergroten bij onze inwoners, gebieds-partners alsook de jongeren middels **publieksvoorlichting** en onderwijs.

Meerwaarde van data. Inzicht en overzicht van alle processen, kerntaken, projecten en programma's.

Versterken informatiepositie

Participatie. Samenwerken met de ingezetenen om te komen tot gedeelde visie, langdurige relaties en wederzijds commitment om betrokken te zijn bij **actuele ontwikkelingen**.

Weerbaarheid. Staan voor veiligheid van de **Hollandse Delta** en onze mensen, objecten en informatie o.a. door sterker neerzetten van de crisisbeheersing en dijkbewaking.

Ambities en speerpunten programma Bestuur en Organisatie

Wat hebben we bereikt & wat hebben we gedaan

Toelichting
<p>Buitenlandbeleid</p> <p>Waterschap Hollandse Delta participeert actief in internationale samenwerking – met name vanuit deelname aan de Blue Deal – om kennis van en ervaring met regionaal waterbeheer te delen met andere landen. In 2025 ging het daarbij vooral om Zuid-Afrika, Ghana, Ethiopië en Colombia. De Blue Deal-overeenkomsten duren tot 2032 en hebben die lange adem ook echt nodig om tot resultaat te komen.</p> <p>Afhankelijk van het land vinden er 1 tot 3 bezoeken plaats die goed worden voorbereid via Teams-overleggen. De resultaten die worden geboekt zijn hoopgevend en nemen toe. Tegelijkertijd zijn processen soms moeilijk voorspelbaar en wordt veiligheid een steeds belangrijker issue. Alle deelnemers hebben afhankelijk van hun land een bijbehorende veiligheidstraining gevolgd. Alle kosten voor deelname aan de Blue Deal worden betaald door de ministeries. Alleen de inzet komt ten laste van waterschap Hollandse Delta.</p> <p>Ook zijn er enkele reizen gemaakt om voorafgaand aan de installatie de machines op locatie te testen. In totaal zijn er 17 reizen gemaakt. Verder zijn in 2025 5 buitenlandse delegaties (o.a. Frankrijk, Brazilië en Zuid-Afrika) verwelkomd en geïnformeerd over het waterbeheer binnen het waterschap. Tot slot vullen we het buitenlandbeleid in door deel te nemen aan het bestuurlijk overleg in de Commissie Internationale Zaken (CCIWIS) en het ambtelijk overleg Werkgroep Internationaal (TIS).</p>
<p>Crisisbeheersing</p> <p>In 2025 zijn er verschillende relevante in- en externe ontwikkelingen geweest op het vlak van crisisbeheersing. Het gaat hierbij over interne evaluaties, maar ook externe nota's en onderzoeken. Een van de onderzoeken, Waterveiligheid voor morgen, van het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid helpt de waterschappen in Nederland in hun positiebepaling en samenwerking met de veiligheidsregio's. Waterschap Hollandse Delta gebruikt dit rapport om het gesprek te voeren met veiligheidsregio's over nauwere samenwerking. Een aantal aanbevelingen uit dit rapport zijn ook specifiek beland in ons plan van aanpak Weerbaarheid.</p> <p>Gedurende het jaar is er hard gewerkt aan het bemensen van alle rollen binnen de nieuwe crisisorganisatie, en aan het opleiden, trainen en oefenen. De basis voor deze nieuwe crisisorganisatie is gelegd in het Crisisplan dat de Verenigde Vergadering eind 2024 heeft vastgesteld. In de loop van het jaar is een opzet gemaakt voor een plan van aanpak Weerbaarheid. Dit is uiteindelijk door het college van dijkgraaf en heemraden vastgesteld. Er zijn diverse bijeenkomsten geweest met dagelijks en algemeen besturen van andere waterschappen om de weerbaarheidsopgave van waterschappen in de Rotterdamse regio te duiden.</p>
<p>Dienstverlening en strategische communicatie</p> <p><i>Dienstverlening</i></p> <p>In 2025 versterkte team Dienstverlening de klantgerichtheid en toegankelijkheid van onze dienstverlening. Met gerichte verbeteringen, nieuwe digitale middelen en een sterke focus op feedback van inwoners, maakten we onze ambitie om de klantbeleving te optimaliseren verder waar.</p>

Toelichting

Midden 2025 ging de vernieuwde website succesvol live. Met een verbeterde zoekfunctie, logische en intuïtieve navigatiestructuur, in de nieuwe huisstijl en met diverse gebruiksvriendelijke functionaliteiten is de website nu beter toegankelijk voor al onze doelgroepen. De website biedt inwoners sneller en eenvoudiger toegang tot informatie en diensten, wat bijdraagt aan een hogere gebruikerstevredenheid.

Het dashboard Dienstverlening is verder verbeterd en wordt inmiddels actief ingezet in de dagelijkse operatie. Het dashboard geeft actueel inzicht in signalen en situaties in ons gebied. Hierdoor kunnen we sneller schakelen en in samenwerking met de verantwoordelijke afdelingen gerichte acties ondernemen. Dit zorgt voor een meer proactieve manier van werken en een beter afgestemde dienstverlening.

Op basis van de resultaten en feedback van inwoners scherpten we ons klanttevredenheidsonderzoek aan. Dit levert meer bruikbare inzichten op om onze processen te verbeteren én beter aan te sluiten bij de behoeften en verwachtingen van inwoners.

Daarnaast werkten we aan de verbetering van onze digitale toegankelijkheid. Zo zorgen we ervoor dat onze informatie en digitale diensten voor iedereen toegankelijk zijn, inclusief voor inwoners met een beperking. Dit sluit aan bij onze ambitie om als waterschap Hollandse Delta inclusief en gebruiksvriendelijk te zijn.

Communicatie

Team Communicatie bouwde in 2025 verder aan impactvolle strategische communicatie en de verdere versterking van onze positionering, gebaseerd op het in 2024 ontwikkelde merkverhaal en de uitkomsten van het imago en reputatieonderzoek.

We rolden onze externe positionering succesvol uit via een betaalde campagne, waaronder een online magazine waarvan de artikelen via landelijke dagbladen verder zijn verspreid. Daarnaast is de nieuwe huisstijl gefaseerd ingevoerd en hebben we onze zichtbaarheid vergroot door circa 30 publieks- en bestuursevenementen te organiseren of door daar aan bij te dragen. Dit is gedaan vanuit het evenementenbeleid dat afgelopen jaar is ontwikkeld.

Om de relatie met de media te versterken, hebben we onze eerste persreis georganiseerd in de vorm van een watersafari met zoetwaterbeschikbaarheid en Brielse Meer als onderwerp. Verder zijn we gestart met de voorbereidingen voor de waterschapsverkiezingen van maart 2027.

Kortom, in een tijd van dalend vertrouwen in de overheid en toenemende desinformatie hebben we gericht gewerkt aan het versterken van vertrouwen in ons waterschap, met nadruk op verbinding met inwoners en stakeholders.

Dijkbewaking

De crisisorganisatie zet dijkbewaking in als beheersmaatregel bij extreme weersomstandigheden. De optimalisatie van de dijkbewakingsorganisatie is gekoppeld aan de uitgangspunten van het calamiteitenbestrijdingsplan Waterveiligheid. Op moment van schrijven van de jaarstukken zitten we nog

Toelichting

volop in het stormseizoen 2025-2026. Om hierop goed voorbereid te zijn, is er eind september/begin oktober 2025 weer een opleidingsweek georganiseerd op het eiland Tiengemeten. Ook de individuele dijkposten hebben voorafgaand aan en in het stormseizoen geoefend en getraind.

In september 2025 zijn alle dijkposten van het eiland van Dordrecht samengevoegd tot 1 dijkpost. Deze is gehuisvest bij het opleidingscentrum van de Brandweer in Dordrecht. Op 10 december zijn de dijkposten Hartelkanaal Oost/West, Zwartewaal, Brielle en Rozenburg samengevoegd tot 1 dijkpost Hartelkanaal. Deze dijkpost is gehuisvest bij Staatsbosbeheer.

In de opleidingsweek op Tiengemeten is het nieuwe digitale dijkwachtformulier geïntroduceerd. Hiermee kunnen schades efficiënt worden gemeld aan de dijkposten, zodat experts deze kunnen bestuderen. Daarnaast wordt ook nog geoefend met portofoons, om ook bij uitval van telefonie of dataverkeer te kunnen blijven functioneren. De nieuwe portofoons zijn in gebruik genomen. Extra aandacht is nog wel nodig voor de hoeveelheid beschikbare portofoons en het bereik ervan.

Educatie

In 2025 hebben we ons netwerk van watereducatiepartners, gemeenten en onderwijsinstellingen onderhouden en uitgebouwd. De samenwerking met bijvoorbeeld Yuverta (vmbo, mbo) is daarbij verder verdiept en het structurele overleg is versterkt. Dat heeft geleid tot succesvolle, concrete activiteiten (watersafari, veldbezoek, uitgebreide excursie) die een plek zullen krijgen in hun jaarlijkse lesaanbod. In het vo kregen praktijkgerichte projecten verdere invulling, onder meer in een projectdag Water waarbij scholieren de vele aspecten van waterbeheer hebben ervaren. Daarnaast is via meerjarige landelijke werkgroepen bijgedragen aan kennisdeling, met onder meer een landelijke database voor praktijkopdrachten in het vo en inspirerende voorbeelden voor samenwerking met het mbo. Het programma voor (aankomend) docenten was succesvol, met goed bezochte inspiratiebijeenkomsten over waterkwaliteit en wonen onder NAP. Voor de allerjongsten was er de geslaagde jubileumeditie van De Redders van Dordt en de daarvan afgeleide Vloedcamp tijdens het Festival voor de Vloed. Verder dragen we via onze meerjarige inzet bij de Risk Factory bij aan bewustwording en weerbaarheid rond watergerelateerde risico's en noodsituaties. Met deze inspanningen hebben we in 2025 de doelen op het gebied van educatie ingevuld. We hebben de structurele samenwerking met het onderwijs versterkt, en jongeren en docenten actief betrokken bij een waterrobuuste, schone en veilige leefomgeving.

Erfgoed

In 2025 heeft het bestuur de visie en kaders vastgesteld voor het watererfgoed van waterschap Hollandse Delta. Bij dit voorstel is ook capaciteit vrijgemaakt om deze visie vanaf 2026 verder in te vullen. Dan zullen we ook ons watererfgoed verder inventariseren en waarderen. In 2025 zijn diverse initiatieven ondersteund in ons werkgebied om de zichtbaarheid van het watererfgoed te vergroten en dit voor een breder publiek toegankelijk te maken. In het Waterschapshuis zijn erfgoed rondleidingen gegeven voor belangstellenden en we hebben onder andere het project 'De watersnoodramp door kinderoogen' van het streekmuseum Goeree-Overflakkee ondersteund. Dit project is erop gericht nog niet eerder gedeelde ervaringen, verhalen en beelden van de watersnoodramp vast te leggen en te ontsluiten. Een andere belangrijk markeringsmoment was de opening van de expositie 'Tussen oever en overkant, varen, vissen en veerdiensten' van het Hoeksche Waards Museum. De door het waterschap aangetroffen en gerestaureerde boerenschouw heeft daarin een centrale plek.

Externe oriëntatie, het stakeholdermanagement en public affairs

Toelichting
<p><i>Public affairs</i></p> <p>We ontwikkelden onze visie en werkwijzen op Public Affairs verder in samenwerking met andere waterschappen onder coördinatie van de Unie van Waterschappen. Onze focus lag op de naderende herijking van de deltabeslissingen. Samen met gebiedspartners uit de Zuidwestelijke Delta brachten we bij landelijke overheden en politiek het belang van zoetwater in onze regio onder de aandacht. Om deze boodschap en de positionering van waterschap Hollandse Delta als waterautoriteit te versterken, organiseerden we het jaarlijkse Waterseminar De Hollandse delta spreekt! over de impact van zoetwaterbeschikbaarheid op verschillende sectoren zoals haven, agrarisch, water en provinciaal. Lokale politieke partijen die in 2026 deelnemen aan de gemeenteraadsverkiezingen attendeerden we actief op belangrijke waterthema's.</p>
<p><i>Relatiemanagement/stakeholdermanagement</i></p> <p>We versterkten de samenwerking met medeoverheden en bedrijven op overkoepelende thema's en binnen strategische (samenwerkings)trajecten, zoals het plantraject Zuiderdiep en de samenwerking binnen de Zuid-Hollandse Delta. Bestaande samenwerkingsovereenkomsten met gemeenten zijn geëvalueerd en we brachten waterbelangen in bij ruimtelijke ordeningstrajecten. We gaven vervolg aan de collegiekennismakingen en faciliteerden 1-op-1 kennismakingen met nieuwe burgemeesters en dijkgraven. We werkten aan een aanpak om participatie binnen waterschap Hollandse Delta te ontwikkelen. De Inspraak- en Participatieverordening is hier onderdeel van.</p>
<p><i>Informatievoorziening</i></p> <p>Ontwikkelingen die op het waterschapswerk afkomen, deelden we via de Barometer binnen en buiten onze organisatie. We maakten overzichten van strategische overlegstructuren om de regiobelangen beter te vertegenwoordigen.</p>
<p>Huisvesting</p> <p>In 2024 heeft het college de strategische labels voor de objecten op de locaties Dokhaven en Sluisjesdijk vastgesteld. Aan de hand van deze labels werken we het huisvestingsplan voor deze locaties verder uit tot investeringsvoorstellen. In 2025 hebben we de uitvoering van de verduurzamingsmaatregelen voorbereid. Door de netcongestie is meer tijd nodig voor het goed inregelen van de stroomvoorzieningen. Verduurzaming leidt immers vaak tot een hoger energieverbruik en -opwekking.</p> <p>In 2025 is de vergunning verkregen voor het uitbreiden van het dienstgebouw op de rioolwaterzuivering Zwijndrecht. Daarnaast zijn de plannen voor de nieuwbouw van de werven Oude-Tonge en De Klomp afgerond, inclusief een financiële berekening. Op basis van de plannen leggen we de investeringsvoorstellen voor beide locaties in februari 2026 ter besluitvorming voor aan de Verenigde Vergadering.</p>
<p>Veiligheid</p> <p>Voor het meten van veiligheid binnen waterschap Hollandse Delta is gekozen voor toetsing aan de hand van de NEN Veiligheidscultuurladder (Safety Culture Ladder, SCL). Dit instrument meet het veiligheidsbewustzijn, de houding en het gedrag in organisaties. De nadruk ligt hierbij op de veiligheidscultuurladder. De SCL is bedoeld om organisaties en hun leveranciers te stimuleren om bewust veilig te werken. Vanuit het veiligheidsbewustzijn en het verbreden van veiligheid in het algemeen hebben we op 21 maart 2025 een Veiligheidsdag georganiseerd. Daarin zijn we met aannemers in gesprek gegaan over veilig werken. Tijdens deze dag is op een interactieve manier samengewerkt aan het herkennen van risico's, elkaar aanspreken en samen tot de beste veiligheidskeuzes te komen.</p>

Toelichting

Medio juni 2025 heeft de audit van SCL plaatsgevonden. Het resultaat daarvan is dat waterschap Hollandse Delta standvastig is gebleven op trede 3 van de NEN Veiligheidscultuurladder. Vanuit de audit zijn er waardevolle tips gegeven om de veiligheid bij het waterschap nog verder te verbeteren.

Ook hebben we in 2025 informatieveiligheid verder geïmplementeerd, om volwassenheidsniveau 3 van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) te behalen en om te kunnen voldoen aan de Cyberbeveiligingswet (Cbw). Hierdoor is ons veiligheidsbewustzijn gegroeid en de digitale beveiliging verbeterd. Een externe audit zal in maart 2026 moeten bevestigen dat we daarmee op volwassenheidsniveau 3 zijn beland.

Vergunningverlening, Handhaving & Toezicht

In 2025 nam de taaklast binnen Vergunningverlening, Handhaving & Toezicht (VTH) verder toe door uitbreiding van verantwoordelijkheden en een hogere instroom aan vergunningaanvragen. De invoering van de Omgevingswet leidde tot een forse verbreding van het grondwaterbeheer. Om deze taak verder te optimaliseren is ruimte gemaakt voor 2 fte's. Deze medewerkers gaan we in 2026 werven en inzetten op grondwaterbeheer via vergunningverlening en handhaving. Daarnaast zijn voor het Impulsprogramma Kaderrichtlijn Water 2 medewerkers ingezet om toezicht bij afdeling Beheer en Onderhoud en integrale agrarische controles te ondersteunen.

De verschoven wetgeving voor de waterschapsbelastingen, die per 1 januari 2026 van kracht wordt, vroeg in 2025 om intensieve voorbereidingen in processen, systemen en samenwerking. Dit vergde veel capaciteit die niet direct in productie zichtbaar was, maar wel noodzakelijk om de overgang beheerst te laten verlopen.

De instroom van vergunningaanvragen lag 27% boven de jaarprognose en ondanks een hoge afhandelingscapaciteit kon de groei nauwelijks worden bijgehouden. In het 4e kwartaal steeg de druk op de vergunningverlening nog verder door verstoringen in de Europese aanbesteding van de ondersteuning. Daardoor was in november en december nauwelijks externe productie beschikbaar. De eerder in 2025 behaalde winst door strakkere prioritering en het beperken van neventaken ging hierdoor grotendeels verloren. De werkvoorraad aan besluiten en vergunningen bereikte eind 2025 het hoogste niveau van het jaar. Nu de aanbesteding is afgerond, verwachten we de opgelopen achterstand in het 1e kwartaal van 2026 weer grotendeels in te lopen.

In 2025 hebben we intensief samengewerkt met provincie Zuid-Holland, DCMR, ILT, OZHZ, de gemeente Dordrecht en Rijkswaterstaat naar aanleiding van de PFAS-lozingen bij Chemours. In diverse overleggen hebben we het standpunt van het waterschap stevig neergezet, wat heeft geleid tot een negatief en bindend advies over de vergunning voor de lozing via onze rioolwaterzuivering.

Op dit moment werken we aan een gezamenlijk, goed onderbouwd standpunt en aan een afgestemde aanpak voor vergunningverlening, toezicht en communicatie. Hiermee zetten we in op een breed gedragen handelingskader voor dit dossier rond PFAS en andere opkomende stoffen.

Deze ontwikkelingen onderstrepen de structurele druk op het VTH-domein en de noodzaak van capaciteitsuitbreiding, verdere stabilisering van uitbesteding en duurzame keuzes in prioritering om de wettelijke taken kwalitatief verantwoord te kunnen blijven uitvoeren.

Toelichting
<p>Versterken informatiepositie</p> <p>Vanuit de Vaarkaart Digitale Transformatie is in 2024 de strategienota van de waterschappen ontwikkeld met alle waterschappen. Dat heeft geresulteerd in een nieuwe samenwerkingsstructuur, waarin ook de Unie van Waterschappen en het Waterschapshuis een nadrukkelijke rol hebben. Alle 21 waterschappen hebben zich gecommitteerd aan het collectief samenwerken op de thema's:</p> <ul style="list-style-type: none"> • implementatie wet- en regelgeving; • data en ethiek; • architectuur en standaarden; • informatieveiligheid en privacy. <p>Deze nieuwe structuur is in 2025 ingericht. Dit verbetert het samenwerken aan onderwerpen als digitale innovatie en transformatie, maar ook het gezamenlijk aanbesteden van digitale diensten. Gezamenlijk is gewerkt aan onderwerpen om data te verzamelen, delen en veiligheid te borgen zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • onderhoudsinformatie (initieel in de) waterketen (O-info); • het Gegevensknooppunt Waterschappen (GkW); • aansluiting op de gezamenlijke veiligheidsdienst die 24/7 onze digitale sporen monitort op verdacht gedrag (SOC). <p>Voor de Waterschapsregiekamer zijn producten ontwikkeld zoals het actuele waterbeeld per programma. Medewerkers experimenteerden in hun taakuitvoering met kunstmatige intelligentie tools. Hierbij proberen we de landelijke richtlijnen goed te volgen, zoals de privacyborging die noodzakelijk is om bijvoorbeeld gebruik te kunnen maken van Microsoft Co-Pilot. Ook maakten we gebruik van de handreiking AI van de Unie van Waterschappen, de Strategienota van de Waterschappen en het AI-kompas.</p>
<p>Waterbewustzijn</p> <p>In 2025 hebben we waterbewustzijn bij inwoners het hele jaar door onder de aandacht gebracht, via publieksactiviteiten, campagnes en reguliere communicatie. De eerder gestarte campagne 'Doe mee. Doe WaterWijs' is doorontwikkeld tot een structurele website met praktische tips over omgaan met wateroverlast en extreme weersomstandigheden, zodat deze informatie blijvend toegankelijk is. Daarnaast zijn kernboodschappen over waterbewustzijn verankerd in de reguliere communicatie en spelen we in op actuele regionale en landelijke gebeurtenissen zoals hoogwater en droogte.</p> <p>Verder bereikten we een breed publiek via een grootschalige Open Dag op 5 locaties in het werkgebied. Daar konden jong en oud kennismaken met het werk van het waterschap en kregen zij informatie om de zelfredzaamheid te vergroten. Ook zijn evenementen zoals het Festival voor de Vloed en verschillende Veiligheidsdagen benut om het gesprek over leven met water te voeren. We hebben een interactief spel over waterbeheer ontwikkeld, dat in 2026 beschikbaar komt. In samenwerking met de gemeente Nissewaard zijn stappen gezet om gemaal De Leeuw van Putten en de bijbehorende fluisterbootrondvaarten beter in te zetten voor waterbewustzijn en educatie. De masterclass 'waterbeheer' voor gidsen van de fluisterboot trok veel belangstelling en werd positief beoordeeld. Eind 2025 is een nieuw onderzoek gestart naar het huidige niveau van waterbewustzijn onder inwoners; de resultaten verwachten we begin 2026.</p>

Wat heeft het gekost

Exploitatie

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Afwijking t.o.v. begroot 2025 (incl. wijzigingen)
Saldo van baten en lasten voor bestemming	26,543	28,751	31,747	29,871	-1,876
Lasten	31,939	31,998	35,391	35,022	-0,369
07.10 Bestuur	14,419	18,069	16,527	17,080	0,553
07.20 Externe Communicatie	2,933	2,899	3,108	3,045	-0,063
07.30 Regulering	11,125	9,954	9,940	10,050	0,110
07.40 Calamiteitenorganisatie	0,993	1,077	1,157	1,092	-0,064
07.90 Bedrijfsvoering	2,469	0,000	4,659	3,755	-0,904
Baten	-5,396	-3,247	-3,643	-5,151	-1,507
07.10 Bestuur	-2,126	-1,908	-2,038	-2,226	-0,187
07.20 Externe Communicatie	-0,169	-0,216	-0,216	-0,216	-0,000
07.30 Regulering	-0,937	-1,045	-0,945	-0,924	0,021
07.40 Calamiteitenorganisatie	-0,062	-0,079	-0,079	-0,080	-0,000
07.90 Bedrijfsvoering	-2,101	0,000	-0,365	-1,705	-1,340
Reserve mutaties	-0,760	0,000	-0,150	-0,150	-0,000
Toevoeging aan de reserves	0,000	0,000	0,000	0,000	-0,000
07.90 Bedrijfsvoering	0,000	0,000	0,000	0,000	-0,000
Onttrekking aan de reserves	-0,760	0,000	-0,150	-0,150	-0,000
07.10 Bestuur	-0,480	0,000	-0,150	-0,150	-0,000
07.90 Bedrijfsvoering	-0,280	0,000	0,000	0,000	-0,000
Saldo van baten en lasten na bestemming	25,784	28,751	31,597	29,721	-1,876

Het saldo van baten en lasten na bestemming voor het programma Bestuur en Organisatie voor 2025 is € 29,7 miljoen. Dit is € 1,9 miljoen minder dan in de gewijzigde begroting 2025.

De lasten geven een voordelig resultaat van € 0,4 miljoen. De belangrijkste afwijkingen zijn:

- De pensioenvoorziening voor (voormalige) bestuurders (APPA-regeling) is bijgesteld op grond van een actuariële berekening. In verband met de (voorgenomen) overgang van de APPA-regeling naar het ABP per 1-1-2028 heeft een extra storting plaatsgevonden van € 1,2 miljoen. Deze storting is noodzakelijk om onze voorziening op gelijke hoogte te brengen met de dekkingsgraad van het ABP per eind 2025. Deze aanvullende storting is verplicht op grond van een uitspraak van de commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).
- Op de capaciteitskosten (salarissen, sociale lasten, inhuur, overige personeelskosten) is sprake van een onderschrijding (€ 1,3 miljoen). Dit saldo is een combinatie van lagere kosten van de vaste formatie (€ 3,8 miljoen voordeel), hogere inhuurkosten (nadeel € 3,1 miljoen) en lagere overige personeelskosten (€ 0,5 miljoen voordeel). De lagere kosten van de vaste formatie zijn een gevolg van een (iets) lagere bezetting dan de formatie, en het feit dat een deel van het Individueel Keuzebudget (IKB) niet is uitbetaald, maar meegenomen als verlof (zie ook volgende bullet).
- De voorziening is bijgesteld op basis van de nog niet opgenomen verlofuren (€ 1,2 miljoen nadeel).
- Bijstelling overige personele voorzieningen (jubilea, wachtgeld) (€ 0,2 miljoen voordeel).
- Meer inzet van externen voor vergunningverlening leidt tot extra kosten (€ 0,1 miljoen nadeel).
- De bestuurskosten (dijkgraaf en heemraden/Verenigde Vergadering) zijn lager, doordat het onderzoeksbudget niet volledig is ingezet. Ook is er een voordeel op de kosten de versterking van het bestuurlijke proces (voordeel € 0,3 miljoen).
- Vanwege het doorschuiven van de workshops voor de weerbaarheidsanalyse naar het eerste kwartaal van 2026 is het daarvoor gereserveerde bedrag niet uitgegeven in 2025 (voordeel € 0,1 miljoen).
- Het onderzoek naar gevaarlijke stoffen schuift door naar 2026 (voordeel € 0,1 miljoen).
- Op diverse budgetten is sprake van kleine onderbestedingen van tezamen een voordeel € 0,5 miljoen: juridisch advies, doorontwikkeling E-HRM, de waterschapsregiekamer, Assetmanagement, Innovatie en Duurzaamheid.
- Lagere IT-kosten op het gebied van telefonie, licenties en inzet derden voor de IT-afdeling (voordeel € 0,3 miljoen).
- In 2025 is in het laatste kwartaal gebleken dat nog enkele aanvullende onderzoeken nodig waren voor het afronden van de investeringsvoorstellen voor de nieuwbouw van de werven Oude-Tonghe en De Klomp. Dit was bedoeld voor extra werkzaamheden rondom de inrichting van het terrein op Oude-Tonghe, extra inzet van de architect en de kosten voor vergunningen. Daarnaast zijn hier de kosten voor de uitbreiding van het dienstgebouw op de rioolwaterzuivering Zwijndrecht geboekt (nadeel € 0,1 miljoen).
- De kosten voor het energieverbruik, de belasting over energie en de OZB-aanslagen van de buitenlocaties zijn hoger geweest dan begroot met name als gevolg van prijsstijgingen (nadeel € 0,1 miljoen).
- De kosten voor het energieverbruik en de belasting over energie voor het Waterschapshuis zijn hoger geweest dan begroot, met name als gevolg van prijsstijgingen. In november bleek de leiding van de warmte-koudebron (belangrijk onderdeel van de verwarmingsinstallatie) niet te functioneren. Het vermoeden is een breuk, waarbij de exacte locatie nog niet is gevonden. Inmiddels zijn meerdere onderzoeken uitgevoerd, waarbij nog geen definitieve locatie is gevonden. Het systeem is meerdere keren aangepast om het pand te kunnen blijven verwarmen. Hiervoor zijn extra kosten gemaakt. De storing is echter nog niet definitief hersteld. Daarnaast zijn extra kosten gemaakt voor herstel van het toegangssysteem op de verschillende deuren. En tot slot zijn er relatief veel verstoringen geweest in het pand, onder andere bij de liften en de gevellift. Groot onderhoud en vervanging van onderdelen is ingepland voor 2026 (nadeel € 0,2 miljoen).
- Dienstverlening en communicatie. Van 2 grote zaken die voor het laatste kwartaal van 2025 gepland stonden, zijn de werkzaamheden doorgeschoven naar 2026. Het eerste betreft een betaalde campagne om waterbewustzijn te vergroten. Deze zou volgen op de

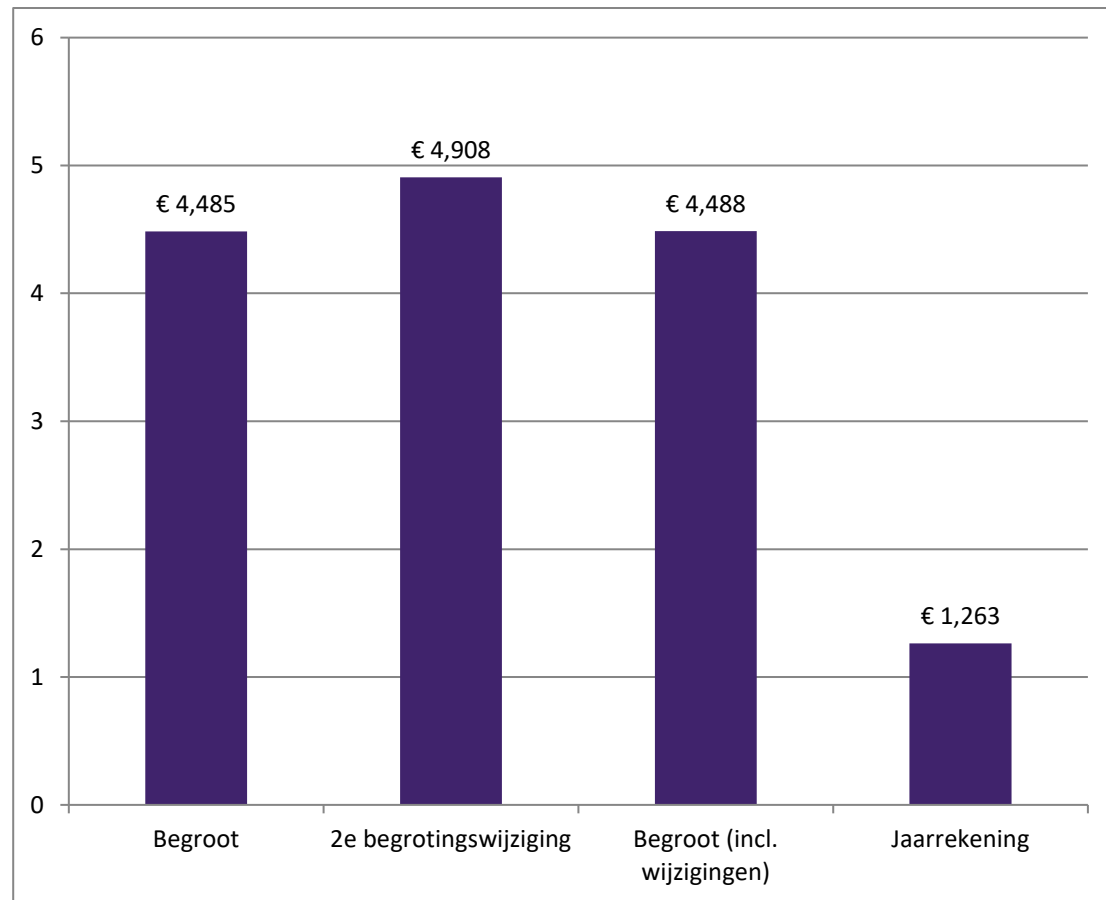
positioneringscampagne, die via ons externe communicatiebureau gecoördineerd werd. Helaas leverde dit bureau de middelen voor de laatste weken van die campagne niet op tijd aan, en liep de campagne langer door dan gepland. Daarom hebben we ervoor moeten kiezen de waterbewustzijns campagne naar 2026 te verplaatsen. Het tweede betreft een onderzoek naar het waterbewustzijn onder onze inwoners. De afstemming over de insteek en aanpak van dit onderzoek liep vertraging op. Daardoor kunnen we het grootste deel van de werkzaamheden pas in 2026 laten uitvoeren (voordeel € 0,1 miljoen).

De baten geven een voordelig resultaat van € 1,5 miljoen. De belangrijkste afwijkingen zijn:

- In 2025 zijn er meer projecturen gemaakt dan begroot (€ 0,8 miljoen voordeel). Dit voordeel is vooral in de laatste maanden van 2025 ontstaan. In de 2e begrotingswijziging 2025 was deze post al licht naar boven bijgesteld.
- Vrijval van eerder gevormde voorzieningen voor WW-rechten. Betreffende medewerkers maken geen aanspraak op WW (€ 0,3 miljoen voordeel).
- De verkoop van een vrachtwagen en enkele gronden leverde eind 2025 een positief resultaat op (voordeel € 0,25 miljoen).
- In 2025 zijn meer bijdragen ontvangen voor werkgelegenheidssubsidies en trainees (voordeel € 0,1 miljoen).

Investeringsuitgaven

(bedragen x € 1 mln.)



Realisatiegraad t.o.v. oorspronkelijke begroting
28%

Realisatiegraad t.o.v. gewijzigde begroting
28%

De totale investeringsuitgaven voor het programma Bestuur en Organisatie waren in 2025 € 1,3 miljoen. De realisatiegraad is 28%. Deze onderschrijding is veroorzaakt doordat het krediet voor de herontwikkeling van het Waterschapshuis niet is opgepakt. De Verenigde Vergadering heeft besloten dit krediet in te zetten voor weerbaarheid. We verwachten dat we de activiteiten in 2026 oppakken om te voldoen aan de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten (Wwke). De aanpassingen zijn wettelijk voorgeschreven, waardoor er weinig keuzevrijheid is in welke aanpassingen doorgevoerd moeten worden.

Algemene dekkingsmiddelen

We sluiten het programmaverantwoording af met een overzicht van de Algemene dekkingsmiddelen. Hieronder vallen de belastingheffing, het invorderingsbeleid en de kwijtschelding. De belastingheffing vindt plaats op basis van wet- en regelgeving. De heffingen zetten we in voor de taken van het waterschap. Hierbij streven we naar een evenwichtige verdeling van kosten over de categorieën. Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling (SVHW) voert de heffing en invordering uit.

Dekkingsmiddelen

(bedragen x € 1 mln.)

Onderdeel	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025
Belastingopbrengsten	213,826	226,652	227,906	230,448
Watersysteemheffing	99,914	103,926	105,197	105,832
Zuiveringsheffing	98,307	105,219	104,788	106,535
Wegenheffing	15,239	17,168	17,594	17,721
Verontreinigingsheffing	0,366	0,339	0,326	0,360
Overige opbrengsten	2,032	1,596	2,046	2,205
Dividenden	2,065	1,600	1,721	1,721
Saldo financieringsfunctie	-0,112	-0,004	0,027	0,083
Overige algemene opbrengsten	0,079	0,000	0,298	0,401
Totaal dekkingsmiddelen	215,857	228,249	229,951	232,653

Heffing vennootschapsbelasting

De plicht om vennootschapsbelasting te betalen geldt sinds 1 januari 2016 ook voor overheidsondernemingen. Dat betekent dat waterschappen ook vennootschapsbelasting moeten betalen over de winst van bepaalde activiteiten. Bijvoorbeeld gladheidsbestrijding, de levering van effluent en de levering van zoetwater. De te betalen vennootschapsbelasting over 2025 is in totaal circa € 29.000. Deze kosten zijn verdeeld over de programma's waar de bijbehorende opbrengsten betrekking op hebben.

Onvoorzien

Elk waterschap is verplicht een bedrag voor onvoorzien uitgaven op te nemen in de begroting. We zijn vrij om de hoogte van dit bedrag te bepalen. Het bedrag (€ 0,25 miljoen) is voor het waterschap als geheel begroot onder de Algemene dekkingsmiddelen.

Bij de 2e begrotingswijziging is de post onvoorzien ingezet voor de inhuur van een programmaregisseur om de realisatiekracht op onze projecten te versterken (€ 0,05 miljoen). Daarnaast heeft het college besloten de post onvoorzien in te zetten voor de activiteiten voor Orange the World 2025 (€ 0,02) miljoen. Het restant van de post onvoorzien is niet ingezet.

De onderstaande tabel geeft de inzet van de post onvoorzien per heffing over 2025 weer.

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025
Watersysteemheffing	0,000	0,110	0,085	0,033
Zuiveringsheffing	0,000	0,110	0,089	0,033
Wegenheffing	0,000	0,030	0,024	0,009
Totaal onvoorzien	0,000	0,250	0,198	0,074

Wat heeft het gekost

Exploitatie

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Afwijking t.o.v. begroot 2025 (incl. wijzigingen)
Saldo van baten en lasten voor bestemming	-211,589	-222,208	-224,378	-227,864	-3,486
Lasten	5,733	6,072	8,066	7,565	-0,501
08.10 Onvoorzien	0,000	0,250	0,198	0,000	-0,198
08.20 Algemene lasten en baten	5,733	5,822	7,868	7,565	-0,303
08.50 Separate afvalwaterstromen	0,000	0,000	0,000	0,000	-0,000
Baten	-217,323	-228,279	-232,444	-235,429	-2,985
08.20 Algemene lasten en baten	-3,497	-1,627	-4,538	-4,980	-0,442
08.30 Belastingopbrengst	-213,826	-226,652	-227,906	-230,448	-2,543
08.50 Separate afvalwaterstromen	0,000	0,000	0,000	0,000	-0,000
Reserve mutaties	2,912	-2,912	-2,912	-2,912	-0,000
Toevoeging aan de reserves	2,912	0,000	0,000	0,000	-0,000
08.30 Belastingopbrengst	2,912	0,000	0,000	0,000	-0,000
Onttrekking aan de reserves	0,000	-2,912	-2,912	-2,912	-0,000
08.30 Belastingopbrengst	0,000	-2,912	-2,912	-2,912	-0,000
Saldo van baten en lasten na bestemming	-208,677	-225,119	-227,290	-230,775	-3,486

Het saldo van het programma Algemene dekkingsmiddelen is 3,5 miljoen positief. Hiervoor zijn de volgende verklaringen:

De lasten geven een voordelig resultaat van € 0,5 miljoen. De belangrijkste afwijkingen zijn:

- In 2025 is geen beroep gedaan op het restant van de post onvoorzien (voordeel € 0,2 miljoen).
- In de tweede helft zijn meerdere langlopende leningen afgesloten voor de financiering van de investeringen. Dit leidt tot extra rentelasten. (nadeel € 0,1 miljoen).
- De bijdrage aan belastingkantoor SVHW is lager uitgevallen (voordeel € 0,6 miljoen).
- Uitvoering van de compensatie van de vergoeding voor de kinderopvangtoeslagenaffaire leidt tot € 0,1 miljoen extra lasten. Deze kosten worden vergoed door het Rijk. (€ 0,1 miljoen nadeel, zie ook toelichting baten).

De baten geven een voordelig resultaat van € 3,0 miljoen. De belangrijkste afwijkingen zijn:

- Teruggave van btw en vrijval van enkele verplichtingen leiden tot een voordeel van € 0,1 miljoen.
- De opbrengsten invorderingskosten van SVHW zijn op grond van de jaarrekening 2025 van SVHW € 0,1 miljoen lager dan begroot.
- Uitvoering van de compensatie van de vergoeding voor de kinderopvangtoeslagenaffaire leidt tot € 0,1 miljoen extra baten. Dit betreft een vergoeding voor de uitvoeringskosten (€ 0,1 miljoen, zie toelichting bij de lasten) en een vergoeding voor kwijtgescholden belastingen.
- Tijdelijk overtollige middelen worden verplicht uitgezet bij de Staat. Dit wordt schatkistbankieren genoemd. De opbrengsten zijn iets hoger dan voorzien bij het opstellen van de 2e begrotingswijziging (voordeel € 0,2 miljoen). Dit wordt vooral veroorzaakt doordat veel investeringsfacturen in december 2025 betaald zijn.
- De belastingopbrengst kent een voordeel van in totaal € 2,5 miljoen. Dit bedrag is hieronder uitgebreider toegelicht.

Belastingen:

Bij de belastingen is sprake van een voordeel van 2,5 miljoen. Dit voordeel wordt veroorzaakt door de volgende zaken:

- Brutobelastingopbrengsten (voordeel € 2,7 miljoen). Dit bedrag is opgebouwd uit een voordeel van de belastinginkomsten van totaal € 4,0 miljoen bestaande uit € 3,2 miljoen bij de Zuiveringsheffing, € 0,7 bij de Watersysteemheffing en € 0,1 miljoen bij de Wegenheffing. Kosten van bezwaren, kwijtscheldingen en oninbare belastingvorderingen leveren een nadeel op van € 1,3 miljoen voor alle heffingen samen. Vooral bij de Zuiveringsheffing is sprake van hogere bezwaren. Deze kosten worden gecompenseerd door de hogere inkomsten, omdat nadat een bezwaar is toegekend, vaak een aangepaste aanslag wordt opgelegd.
- De afwijkingen op de onderdelen kwijtschelding en oninbaar zijn zeer beperkt ten opzichte van de 2e begrotingswijziging 2025 (€ 0,2 miljoen nadeel).

De uitsplitsing per heffing wordt uitgebreid toegelicht in het onderdeel [Waterschapsbelastingen](#).

Waterschapsbelastingen

Waterschapsbelastingen



Watersysteemheffing € 105,8 miljoen



Wegenheffing € 17,7 miljoen



Verontreinigingsheffing € 0,4 miljoen



Zuiveringsheffing € 106,5 miljoen

Grondslagen waterschapsbelastingen

Voor 2025 is de gerealiseerde nettobelastingopbrengst € 230,4 miljoen.



Watersysteemtaak
€ 106,2 miljoen



Zuiveringstaak
€ 106,5 miljoen



Wegentaak
€ 17,7 miljoen

Algemeen

De financiering van de exploitatie van waterschap Hollandse Delta vindt voornamelijk plaats door het heffen van waterschapsbelastingen. Deze belasting bestaat uit:

- Watersysteemheffing: deze heffing dekt de kosten die zijn verbonden aan de zorg voor het watersysteem, de waterkeringszorg en het passief waterkwaliteitsbeheer.
- Wegenheffing: deze heffing dekt de kosten die zijn verbonden aan het beheer van de wegen.
- Zuiveringsheffing: deze heffing dekt de kosten die zijn verbonden aan het zuiveren van afvalwater.
- Verontreinigingsheffing: dit is uitsluitend de heffing op de directe lozingen op het oppervlakte water in beheer bij Hollandse Delta. De opbrengst van de verontreinigingsheffing komt ten gunste van de watersysteemheffing.

Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling (SVHW) verstuurt de aanslagen voor de waterschapsbelastingen volgens een vast schema:

- Januari: voorlopige aanslagen zuiveringsheffing bedrijven.
- Februari: aanslagen watersysteemheffing en wegenheffing aan gebruikers en aan eigenaren bij gemeenten die aangesloten zijn bij SVHW, en zuiveringsheffing burgers.
- Mei: aanslagen watersysteemheffing en wegenheffing eigenaren bij gemeenten die niet zijn aangesloten bij SVHW.

Met SVHW zijn in een dienstverleningsovereenkomst afspraken gemaakt over het aantal aanslagen dat minimaal moet worden opgelegd in het betreffende belastingjaar. Dit percentage is vastgesteld op 98%. SVHW legde in 2025 97,55% (2024: 98,30%) van de aanslagen op.

Verminderingen

De verminderingen bestaan uit verminderingen als gevolg van verzoek- en bezwaarschriften, kwijtschelding en oninbaar verklaringen. In 2025 is in totaal € 15,2 miljoen (in 2024 € 12,0 miljoen) aan verminderingen verantwoord over de verschillende heffingen.

Verzoek- en bezwaarschriften

In 2025 zijn 8.009 (in 2024 10.183) bezwaarschriften ingediend. De verminderingen als gevolg van bezwaarschriften houden voor een groot deel verband met wijzigingen in de WOZ-waarden. In 2025 zijn van de in behandeling genomen bezwaarschriften er 3.815 gegrond verklaard en 4.151 ongegrond. 43 bezwaren waren eind 2025 nog in behandeling. In 2025 is in totaal € 4,4 miljoen (in 2024 € 2,4 miljoen) verminderd als gevolg van gehonoreerde verzoek- en bezwaarschriften.

Kwijtschelding

Als burgers kunnen aantonen dat zij onvoldoende geld hebben om hun waterschapsbelastingen te betalen, kunnen zij in aanmerking komen voor kwijtschelding. In 2025 zijn 45.589 verzoeken om kwijtschelding ingediend, waarvan 32.683 (in 2024 29.078) verzoeken zijn gehonoreerd. In 2025 is in totaal € 9,9 miljoen (in 2024 € 8,8 miljoen) verminderd als gevolg van gehonoreerde kwijtscheldingsverzoeken.

Oninbaar

In 2025 is voor een bedrag van € 1,1 miljoen (in 2024 € 0,9 miljoen) aan vorderingen oninbaar verklaard. Dit gebeurde onder andere als gevolg van faillissementen en de Wet schuldsanering natuurlijke personen. Oninbaar zijn ook vorderingen op inwoners die zijn verhuisd zonder een adreswijziging door te geven en van wie de gemeente de verblijfplaats niet kan achterhalen (vertrokken onbekend waarheen). In verband met mogelijke verminderingen als gevolg van oninbaar verklaringen is het saldo van de openstaande belastingvorderingen over de jaren tot en met 2025 verhoogd met € 0,3 miljoen. Per eind 2025 bedraagt de voorziening € 2,4 miljoen (in 2024 € 2,1 miljoen).

Hersteloperatie kinderopvangtoeslag

De waterschappen hebben aan het begin van 2021 besloten in te gaan op het verzoek van voormalig staatssecretaris van Financiën Van Huffelen om hun bijdrage te leveren aan de hersteloperatie kinderopvangtoeslag. De waterschappen hebben hieraan onder andere de volgende voorwaarden verbonden:

- De kwijtgescholden verschuldigde belastingen van gedupeerden moeten volledig worden vergoed.
- Ook de uitvoeringskosten die waterschappen in deze operatie maken, moeten worden vergoed.

Het kabinet heeft dit toegezegd. De vergoeding bestaat uit het kwijtgescholden bedrag van de belastingen (€ 0,1 miljoen) die gedupeerde ouders en hun toeslagpartner aan het waterschap verschuldigd zijn, de ophogingskosten en een vergoeding voor de uitvoeringskosten. De volgende vergoedingen vinden door het Rijk plaats:

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Aantal	Bedrag
Aantal gedupeerden in waterschap voor forfaitaire vergoeding	1.075	
Forfaitaire vergoeding uitvoeringskosten 1.075 * € 100		0,108
Bijdrage Rijk i.v.m. kwijtschelding		0,070
Bijdrage Rijk i.v.m. ophogingskosten		0,020
Totaal gederfde inkomsten		0,200

Grensoverschrijdend afvalwater

In 2025 ontvingen we nieuwe prognoses van Hoogheemraadschap Delfland en Hoogheemraadschap Schieland. Dit heeft geleid tot een zeer beperkte bijstelling van de met elkaar nog te verrekenen bijdragen. Omdat het bijstellingen zijn op basis van voorlopige vervuilingseenheden, stellen we bij de resultaatbestemming van 2025 voor om een bedrag van € 0,037 miljoen toe te voegen aan de bestemmingsreserve grensoverschrijdend afvalwater. Bij de resultaatbestemming 2024 is per abuis € 0,116 miljoen gestort in de bestemmingsreserve grensoverschrijdend afvalwater in plaats van een onttrekking uit deze reserve. Dit wordt nu bij de resultaatbestemming over 2025 hersteld en hiervoor wordt voorgesteld om een bedrag van € 0,234 miljoen te onttrekken uit de bestemmingsreserve grensoverschrijdend afvalwater. Per saldo komen de mutaties in de reserve uit op een bedrag van € 0,196 miljoen.

Gerealiseerde belastingopbrengsten

De totale nettobelastingopbrengst is door middel van kostentoerekening als volgt toebedeeld aan de heffingen:

(bedragen x € 1 mln.)

Onderdeel	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025
Belastingopbrengsten	213,826	226,652	227,906	230,448
Verontreinigingsheffing	0,366	0,339	0,326	0,360
Watersysteemheffing	99,914	103,926	105,197	105,832
Wegenheffing	15,239	17,168	17,594	17,721
Zuiveringsheffing	98,307	105,219	104,788	106,535
Inzet tariefseglisatiereserve	-6,043	-5,310	-5,310	-5,310
Inzet tariefseglisatiereserve	-6,043	-5,310	-5,310	-5,310

Omdat tariefseglisatiereserves zijn ingezet, is het belastingtarief niet 100% kostendeekkend.

Watersysteemheffing

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025
Verwachte opbrengst uit belastingheffing	107,052	116,768	121,202	116,065
Toegerekende kosten (nettolasten)	101,992	110,983	115,698	110,612
Onvoorzien	0,000	0,110	0,085	0,000
Kwijtschelding	3,716	4,148	4,148	4,145
Oninbaar	0,380	0,823	0,403	0,395
Dividenden	0,929	0,704	0,740	0,740
Overige algemene opbrengsten	0,036	0,000	0,128	0,172
Mutaties reserve	-5,736	-7,532	-8,685	-8,448
Toevoeging aan reserves	2,684	0,030	0,030	0,030
Onttrekking aan reserves	-8,420	-7,562	-8,715	-8,478
(Begrotings)resultaat	3,060	0,000	-2,442	3,115
(Begrotings)resultaat	3,060	0,000	-2,442	3,115
Brutobelastingopbrengst	104,376	109,237	110,074	110,732

Aansluiting belastingopbrengst

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025
Brutobelastingopbrengst	104,376	109,237	110,074	110,732
Kwijtschelding	-3,716	-4,148	-4,148	-4,145
Oninbaar	-0,380	-0,823	-0,403	-0,395
Nettobelastingopbrengst	100,280	104,265	105,524	106,192

Toelichting

De post brutobelastingopbrengst laat een voordeel zien ten opzichte van de bijgestelde begroting van € 0,6 miljoen. Over belastingjaar 2023 is sprake van een voordeel van € 0,7 miljoen. Voor belastingjaar 2025 is sprake van een klein nadeel van € 0,1 miljoen.

De posten kwijtschelding en oninbaar laten geen afwijking zien ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025.

De tabel in het hoofdstuk [Geraamde belastingopbrengsten](#) toont de watersysteemheffing en verontreinigingsheffing als afzonderlijke posten. In de hierboven gepresenteerde tabel is het bedrag bij 'nettobelastingopbrengst' samengesteld uit beide heffingen.

Zuiveringsheffing

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025
Verwachte opbrengst uit belastingheffing	105,200	112,435	109,580	107,936
Toegerekende kosten (nettolasten)	99,255	105,447	103,032	101,265
Onvoorzien	0,000	0,110	0,089	0,000
Kwijtschelding	4,591	5,446	5,000	5,104
Oninbaar	0,432	0,728	0,550	0,612
Dividenden	0,888	0,704	0,774	0,774
Overige algemene opbrengsten	0,034	0,000	0,134	0,180
Mutaties reserve	-3,560	-1,043	-0,961	-0,961
Toevoeging aan reserves	2,000	0,000	1,190	1,190
Onttrekking aan reserves	-5,560	-1,043	-2,151	-2,151
(Begrotings)resultaat	1,690	0,000	1,719	5,277
(Begrotings)resultaat	1,690	0,000	1,719	5,277
Brutobelastingopbrengst	103,330	111,392	110,338	112,252

Aansluiting belastingopbrengst

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025
Brutobelastingopbrengst	103,330	111,392	110,338	112,252
Kwijtschelding	-4,591	-5,446	-5,000	-5,104
Oninbaar	-0,432	-0,728	-0,550	-0,612
Nettobelastingopbrengst	98,307	105,219	104,788	106,535

Toelichting

De brutobelastingopbrengst is € 1,9 miljoen hoger ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025. Dit wordt veroorzaakt door:

- Een extra opbrengst van € 1,0 miljoen over voorgaande jaren als gevolg van bijstellingen/afrekeningen van de vervuilingseenheden met name voor de meet- en tabelbedrijven. Afrekeningen met bedrijven vinden plaats op grond van de gemeten vuillast en het waterverbruik.
- Over 2025 is sprake van een voordeel van € 0,9 miljoen ten opzichte van de bijgestelde begroting. Dit betreft het saldo van extra aanslagen (€ 2,2 miljoen) en hogere bezwaren (€ 1,3 miljoen). In de BURAP 2025 was al sprake van een stijging van de bezwaren. Deze trend heeft zich verder doorgezet.
- Per saldo is voor het belastingjaar 2025 geen sprake van grote afwijkingen ten opzichte van de begroting.

De posten kwijtschelding en oninbaar laten nagenoeg geen afwijking zien ten opzichte van de bijgestelde begroting.

Wegenheffing

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025
Verwachte opbrengst uit belastingheffing	14,824	19,829	18,141	16,236
Toegerekende kosten (nettolasten)	14,032	18,861	17,204	15,313
Onvoorzien	0,000	0,030	0,024	0,000
Kwijtschelding	0,493	0,610	0,610	0,607
Oninbaar	0,042	0,136	0,060	0,061
Dividenden	0,248	0,192	0,207	0,206
Overige algemene opbrengsten	0,010	0,000	0,036	0,048
Mutaties reserve	-1,549	-1,914	-1,932	-1,932
Toevoeging aan reserves	0,522	0,029	0,029	0,029
Onttrekking aan reserves	-2,071	-1,943	-1,961	-1,961
(Begrotings)resultaat	2,498	0,000	2,056	4,085
(Begrotings)resultaat	2,498	0,000	2,056	4,085
Brutobelastingopbrengst	15,774	17,915	18,265	18,389

Aansluiting belastingopbrengst

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025
Brutobelastingopbrengst	15,774	17,915	18,265	18,389
Kwijtschelding	-0,493	-0,610	-0,610	-0,607
Oninbaar	-0,042	-0,136	-0,060	-0,061
Nettobelastingopbrengst	15,239	17,168	17,594	17,721

Toelichting

De post brutobelastingopbrengst laat een voordeel zien ten opzichte van de bijgestelde begroting van € 0,1 miljoen. Dit voordeel wordt veroorzaakt door een positieve afwikkeling van belastingjaar 2023.

De posten kwijtschelding en oninbaar laten geen afwijking zien ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025.

Paragrafen

Uiteenzetting van de financiële positie

Op grond van de verslaggevingsvoorschriften bevat deze paragraaf de volgende onderwerpen:

- Financiering
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Reserves
- Voorzieningen
- Kengetallen

De in dit hoofdstuk beschreven onderwerpen hebben betrekking op de financiële positie van het waterschap. Op 19 februari 2025 heeft de Verenigde Vergadering het afwegingskader 'Gezonde financiën WSHD 2025' vastgesteld. Dit kader heeft als doel om de solide financiële positie van het waterschap ook op de lange termijn te waarborgen. De ontwikkeling van de financiële indicatoren beoordelen we in het licht van de streefwaarden en normen zoals afgesproken in het afwegingskader.

Financiering

Het treasurybeleid voeren we uit binnen de kaders van de geldende wet- en regelgeving. Deze kaders zijn vastgelegd in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido), het Waterschapsbesluit, de Verordening Beleids- en Verantwoordingsfunctie, en het intern vastgestelde Treasurystatuut.

Risicobeheer

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet bedroeg in 2025 € 61,0 miljoen en is niet overschreden. We hebben in 2025 geen gebruik gemaakt van deze kasgeldlimiet.

Rentegevoeligheid

De leningenportefeuille van waterschap Hollandse Delta is in zeer grote mate ongevoelig voor de renteontwikkelingen. De leningovereenkomsten zijn rentevast en worden gedurende de looptijd volledig afgelost. Een renteherziening tussentijds vindt niet plaats.

Renterisiconorm

De renterisiconorm is 30% van het begrotingstotaal en is in 2025 niet overschreden:

(bedragen x € 1 mln.)

Berekening renterisiconorm	Realisatie 2024	Realisatie 2025
Begrotingstotaal	245,573	265,006
Percentage regeling	30%	30%
Beschikbare renterisiconorm	73,672	79,502
Renteherzieningen	-	-
Aflossingen	20,656	29,690
Benodigde renterisiconorm	20,656	29.690
Ruimte onder renterisiconorm	53,016	49,812

Financiële risico's

We beheren onze liquide middelen met aandacht voor rente-, krediet- en liquiditeitsrisico. Koers- en valutarisico's spelen voor ons geen rol, omdat we geen beursgenoteerde aandelen hebben en uitsluitend in eigen valuta werken. Ons renterisicobeheer richt zich op het beperken van schommelingen in toekomstige rentelasten en -opbrengsten. Het kredietrisico beperken we met een zorgvuldig invorderingsbeleid. Wanneer betaling uitblijft, dragen we de incasso over aan een deurwaarder. Het liquiditeitsrisico beheersen we door een betrouwbare liquiditeitenplanning en meerjarenbegroting, zodat onverwachte financieringskosten zoveel mogelijk worden voorkomen.

Kasbeheer

Kortlopende leningen trekken we aan in de vorm van een rekening-courantkrediet en kasgeldleningen. Dat doen we bij onze huisbankier, de Nederlandse Waterschapsbank N.V. (NWB), of bij andere kredietwaardige geldverstrekkers. In 2025 zijn geen kasgeldleningen aangetrokken.

(bedragen x € 1 mln.)

Berekening kasgeldlimiet	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Begrotingstotaal	265,006			
Percentage regeling	23%			
Kasgeldlimiet	60,951			
Gemiddelde vlottende schuld	59,423	94,218	75,433	48,088
Gemiddelde vlottende middelen	87,576	280,234	185,527	118,912
Netto vlottende schuld	-28,153	-186,015	-110,094	-70,824
Kasgeldlimiet	60,951	60,951	60,951	60,951
Ruimte onder kasgeldlimiet	89,104	246,966	171,045	131,775

Drempelbedrag schatkistbankieren

Voor 2025 is het drempelbedrag gelijk aan 2% van het begrotingstotaal van € 265,0 miljoen. Dit is € 5,3 miljoen. In de toelichting op de balans per 31 december 2025 wordt onder de [vlottende activa](#) het verloop gedurende 2025 in beeld gebracht. In dit overzicht is te zien dat de gemiddelde stand in rekening-courant bij de Nederlandse Waterschapsbank (NWB) in alle kwartalen onder het drempelbedrag gebleven is. Op 31 december 2025 had waterschap Hollandse Delta een tegoed van € 39,6 miljoen bij de schatkist.

Waterschapsfinanciering

De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) stelt kaders voor een verantwoorde, prudente en professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van decentrale overheden. De belangrijkste doelstellingen van deze wet zijn:

- het bevorderen van een solide financiering en kredietwaardigheid van decentrale overheden;
- het beheersen van renterisico's;
- het vergroten van transparantie.

Het treasurybeleid van waterschap Hollandse Delta is erop gericht toegang te krijgen en te behouden tot de geld- en kapitaalmarkt. Zo kunnen we, binnen de financiële mogelijkheden van het waterschap, optimale of voldoende toegang verkrijgen dan wel de financieringslasten zoveel mogelijk reduceren. Hierbij moeten we de risico's zo goed mogelijk beheersen. De verantwoording in deze financieringsparagraaf vindt plaats op basis van toetsing van het beleid, zoals dat is opgenomen in de Programmabegroting 2025-2029.

Leningenportefeuille

Er zijn 2 leningen afgesloten op 18 november 2025. Eén van de leningen is aangetrokken bij de Provincie Noord-Brabant. Het betreft een lineaire geldlening met een hoofdsom van € 20 miljoen, een looptijd van 20 jaar en een vaste rente van 3,13%. Deze lening is verstrekt op basis van het in de begroting opgenomen mandaat. Daarnaast hebben we een lineaire geldlening van € 20 miljoen afgesloten bij de Nederlandse Waterschapsbank. De lening heeft een looptijd van 10 jaar en een vaste rente van 2,72%.

In de Verenigde Vergadering van 24 april 2024 is het voorstel van toekomstige investeringsuitgaven 2024-2028 aangenomen. Er is toen besloten een of meerdere geldleningen aan te gaan voor een bedrag van maximaal € 325 miljoen. Daarmee kunnen we langjarig in de financieringsbehoefte voorzien met een vooraf overeengekomen rente. Deze rente mag niet meer bedragen dan het percentage zoals genoemd in de vertrouwelijk bijlage van dit voorstel. In 2024 is voor totaal € 110 miljoen aan langlopende geldleningen afgesloten. In 2025 is er uit dit voorstel een nieuwe lening bij de Nederlands Waterschapsbank van € 20 miljoen afgesloten. Zie bovenstaande lening. In totaal is er nu voor € 130 miljoen aan langlopende leningen afgesloten.

Op 22 juni 2022 heeft de Verenigde Vergadering ingestemd met het aangaan van een geldlening van € 200 miljoen, gestort in jaarlijkse delen over een periode van 10 jaren, om langjarig in de financieringsbehoefte te kunnen voorzien met een vooraf overeengekomen rente. Deze geldlening is afgesloten bij de BNG Bank. De 4e storting van € 20 miljoen met een looptijd van 20 jaar tegen een rentepercentage van 2,317% is ontvangen op 1 oktober 2025.

Rente langlopende leningen en aflossingen

De renteontwikkeling is onzeker en hangt nauw samen met de ontwikkeling van de inflatie. Volgens de meeste experts is de kans het grootst dat de Europese Centrale Bank (ECB) de rente in de loop van 2026 op een neutraal niveau zal handhaven. De herfinancieringsrente (dit is de rente die banken en financiële instellingen betalen aan de ECB wanneer zij geld opnemen) was eind 2025 2,15% (eind 2024: 3,15%).

Renteschema

In de notitie rente 2017 heeft de commissie Besluit begroting en verantwoording (BBV) geadviseerd het renteschema in de jaarstukken op te nemen. Hiermee geven we inzicht in de rentelasten van de externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

(bedragen x € 1 miljoen)

Omschrijving	Bedrag
Saldo rentelasten en rentebaten	8,350
1a De externe rentelasten over lange financiering	8,416
1b Agio	1,171
1c De externe rentelasten over korte financiering	0,005
2 Externe rentebaten	-1,243
Toegerekende of doorberekende externe rente	0,000
1 De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	0,000
2 De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0,000
3 De rentebaar van door verstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0,000
Rente over eigen vermogen	0,000
Rente over eigen vermogen	0,000
Rente over voorzieningen	0,000
Rente over voorzieningen	0,000
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-8,433
De aan taakvelden toegerekende rente	-8,433
Renteresultaat op het taakveld	-0,083

Conform het Waterschapsbesluit rekenen we de rentekosten toe aan de beleidsproducten. Dat doen we met een renteomslag. Het renteomslagpercentage (rekenrente) berekenen we door de begrote rentekosten te delen door de begrote boekwaarde van de vaste activa per 1 januari van het betreffende jaar. Bij de programmabegroting 2025 is het renteomslagpercentage bepaald op 2,52%.

In de notitie rente 2023 van de commissie BBV is aangegeven dat een correctie verplicht is bij een afwijking van meer dan 25% in de daadwerkelijke rentelasten ten opzichte van de begrote rentelasten. De herberekening van de verwachte rentelasten per september 2025 liet een afwijking zien die onder deze grens bleef. Een aanpassing van het renteomslagpercentage was daarmee niet noodzakelijk. Toch bleek uit de toerekening op basis van de daadwerkelijke boekwaarde per 1 januari 2025 dat er aanzienlijke verschuivingen ontstonden tussen beleidsproducten. Daarom hebben we ervoor gekozen de rentetoerekening bij de tweede begrotingswijziging 2025 wel te corrigeren. Het renteomslagpercentage voor 2025 is 2,27%.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is een maatstaf voor de mate waarin een waterschap in staat is om de nadelige gevolgen van risico's op te vangen.

Waterschappen zijn wettelijk verplicht om de risico's die ze lopen in kaart te brengen en beleid te ontwikkelen om deze risico's af te dekken. Een deel van de risico's dekken we af met verzekeringen of door voorzieningen te vormen.

Op basis van een inventarisatie hebben we per programma de mogelijke risico's benoemd. Waar mogelijk zijn deze risico's financieel onderbouwd en is aangegeven hoe groot de kans is dat deze optreden. De bijlage [Risico's](#) bevat een gedetailleerd overzicht van de risico's per programma, inclusief de ingeschatte kans dat een risico zich voordoet en het ingeschatte financiële gevolg per risico.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit het totale bedrag dat beschikbaar is om de risico's financieel af te dekken. Het gaat hier om de algemene reserves voor de programma's Waterveiligheid, Voldoende en Schoon Water, Waterketen en Wegen. Om na te gaan of de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende is om de risico's te kunnen afdekken, gebruiken we de ratio weerstandsvermogen.

Ratio weerstandsvermogen = Beschikbare weerstandscapaciteit / Benodigde weerstandscapaciteit

De onderstaande tabel geeft inzicht in het totaal aan ingeschatte risico's per programma. De bedragen zijn inclusief het deel van de algemene risico's dat aan het betreffende programma is toegerekend. We berekenen de benodigde weerstandscapaciteit op basis van deze totalen en het beleid Risicomanagement en weerstandsvermogen 2025 (vastgesteld in de Verenigde Vergadering van december 2025). De nota Risicomanagement en weerstandsvermogen 2025 is ingegaan op 1 januari 2026. We houden in de jaarstukken 2025 echter waar mogelijk al rekening met de kaders en uitgangspunten van deze nota.

(bedragen x € 1 mln.)

Programma	Totaal ingeschatte risico's	Benodigde weerstandscapaciteit (85%)
Waterveiligheid	0,829	0,705
Voldoende en Schoon Water	1,539	1,308
Waterketen	1,552	1,319
Wegen	0,427	0,363
Totaal	4,347	3,695

De totaal ingeschatte risico's per programma bevatten algemene risico's. Dit zijn risico's die vallen onder algemene beleidstaken, algemene dekkingsmiddelen, en bedrijfsvoering en ondersteuning. Dit is inclusief de niet in te schatten risico's, waarvoor een bedrag van € 0,5 miljoen is opgenomen. De algemene risico's zijn toegerekend naar de programma's op basis van de procentuele verdeling van de directe kosten per programma.

Bij het beoordelen van het weerstandsvermogen gebruiken we de onderstaande tabel:

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$2,0 < x$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$x < 0,6$	Ruim onvoldoende

In het beleid 'Risicomanagement en weerstandsvermogen 2025' heeft de Verenigde Vergadering besloten dat we streven naar een weerstandsratio per programma van minimaal 1,4 en maximaal 2,0 (= ruim voldoende).

De onderstaande tabel toont de totale omvang van de (geprognosticeerde) beschikbare weerstandscapaciteit (algemene reserve) per programma. Op basis van de inventarisatie van de risico's voldoet het programma Voldoende en Schoon Water niet aan het vereiste weerstandsratio. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door het nieuwe risico 'Uitval van kritische assets, met name door veroudering'. Via de bestemming van het resultaat over 2025 stellen we voor de algemene reserve van dit programma aan te vullen om te voldoen aan de vastgestelde norm van minimaal 1,4.

Het programma Waterketen heeft een beschikbare ruimte van € 2,6 miljoen en valt daardoor in categorie A. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een verlaging van de kans voor het risico 'Garantstelling HVC'. Bij het opstellen van de begroting 2027 gaan we op basis van de dan geldende risico's na of we de algemene reserve voor het programma Waterketen kunnen verlagen om tot een weerstandsratio van maximaal 2,0 te komen.

(bedragen x € 1 mln.)

Programma	Stand reserve per 31 december 2025 (in €)	Streefwaard e ratio (grens klasse B/C)	Huidige ratio weerstands- vermogen	Werkelijke ratio	Beschikbare ruimte reserve (t.o.v. ondergrens klasse C (in €))
Waterveiligheid	1,262	1,4	B	1,8	0,275
Voldoende en Schoon Water	1,006	1,4	E	0,8	-0,825
Waterketen	4,404	1,4	A	3,3	2,558
Wegen	0,700	1,4	B	1,9	0,192
Totaal	7,372				2,199

Reserves

Voor de toelichtingen op de toevoegingen en onttrekkingen aan de algemene reserves, de bestemmingsreserves en de egalisatiereserves verwijzen we naar de toelichting op de balans [Passiva onderdeel reserves](#).

Voorzieningen

Voor de toelichtingen op de toevoegingen en onttrekkingen aan de voorzieningen verwijzen we naar de toelichting op de balans [Passiva onderdeel voorzieningen](#).

Kengetallen

Op grond van de verslaggevingsregels nemen we in deze jaarstukken een aantal kengetallen op. Deze geven samen een beeld van de ontwikkeling van de financiële positie de komende jaren.

Weerstandsvermogen

De ontwikkeling van het weerstandsvermogen is te vinden in de paragraaf [Uiteenzetting van de financiële positie - Weerstandsvermogen en risicobeheersing](#).

Nettoschuldquote

De nettoschuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van het waterschap ten opzichte van de belastingopbrengst. Dit percentage geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie. Een hoge nettoschuldquote hoeft op zichzelf geen probleem te zijn. Of dat het is geval is, valt niet direct af te leiden uit het percentage zelf. Het hangt af van meerdere factoren, zoals de hoogte van de kapitaallastenquote en reservepositie.

De onderstaande tabel geeft de verhouding weer tussen de nettoschuld en de belastingopbrengsten van het waterschap.

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025
Netto schulden	337,0	441,4	445,5	378,9
Belastingopbrengst	213,8	226,7	227,9	230,4
Netto schuldquote	157,6%	194,8%	195,5%	164,4%

De nettoschuldquote is eind 2025 164,4% en is iets hoger dan het percentage eind 2024 (157,6%). Het percentage is iets lager dan eerder gemeld. Dit komt omdat de Unie van Waterschappen bij het berekenen van het percentage rekening houdt met middelen die WSHD heeft uitstaan bij het Rijk. (schatkist). Hierdoor komt het percentage iets lager uit.

EMU-saldo

De onderstaande tabel toont de ontwikkeling van het Europese Monetaire Unie (EMU)-saldo. In deze tabel staat de individuele referentiewaarde die de Unie van Waterschappen adviseert voor het EMU-saldo van waterschap Hollandse Delta.

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Realisatie 2025
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging/onttrekking aan de reserves	-3,597	-10,489	1,137
1 Exploitatiesaldo vóór bestemming	-3,597	-10,489	1,137
2 Invloed investeringen	-34,704	-67,729	-48,362
2a bruto investeringsuitgaven	-66,277	-124,667	-93,994
2b investeringsbijdragen van derden	6,941	24,873	16,914
2c verkoop mva en iva	0,000	0,000	0,000
2d afschrijvingen	24,632	32,065	28,718
3 Invloed van voorzieningen	1,045	-0,556	5,286
3a toevoegingen aan voorzieningen t.l.v. exploitatie	2,692	0,725	6,587
3b onttrekkingen aan voorzieningen t.b.v. exploitatie	-0,484	0,000	-0,360
3c betalingen rechtstreeks uit voorzieningen	-1,163	-1,281	-0,941
3d evt. externe vermeerderingen van voorzieningen	0,000	0,000	0,000
4 invloed reserves	0,000	0,000	0,000
4a evt. betalingen rechtstreeks uit reserves	0,000	0,000	0,000
4b evt. externe vermeerderingen van reserves	0,000	0,000	0,000
5 Deelnemingen en aandelen	0,000	0,000	0,000
5a boekverlies	0,000	0,000	0,000
5b boekwinst	0,000	0,000	0,000
Geraamd EMU-saldo WSHD	-37,257	-78,774	-41,939

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Realisatie 2025
Geraamd EMU-saldo WSHD	-37,257	-78,774	-41,939
Maximaal EMU-tekort o.b.v. macroreferentiewaarde	-36,200	-37,900	-37,900
Verschil (+ = ruimte; - = tekort)	-1,057	-40,874	-4,039

Het EMU-saldo geeft aan of we in een bepaald jaar met reële transacties meer geld uitgeven dan er in een jaar binnenkomt, of dat we geld overhouden. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van het waterschap.

Uit de tabel blijkt dat het EMU-saldo eind 2025 een tekort vertoont. Dit wordt met name veroorzaakt door de investeringen die we hebben gedaan in 2025. Een referentiewaarde is geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een waterschap in de gezamenlijke ruimte voor de decentrale overheden heeft.

Wendbaarheid van de begroting (kapitaallastenquote)

Een wendbare begroting stelt de organisatie in staat om adequaat in te spelen op veranderende omstandigheden, nieuwe beleidsprioriteiten en onverwachte financiële ontwikkelingen. Het vermogen om keuzes bij te sturen en geld flexibel in te zetten, is cruciaal voor een toekomstbestendige financiële huishouding. De kapitaallastenquote biedt inzicht in het aandeel van de kapitaallasten (rente en afschrijving) binnen de totale exploitatie-uitgaven.

Een relatief hoge kapitaallastenquote kan erop wijzen dat er veel geld wordt gebruikt voor investeringen in activa. Een lagere quote kan betekenen dat er minder wordt geïnvesteerd of dat een het beschikbare vermogen efficiënt wordt benut. Deze indicator is relevant voor het beoordelen van de financiële ruimte en het risicoprofiel van de organisatie. De ontwikkeling van de kapitaallastenquote kan een signaal zijn dat het noodzakelijk is om het investeringsbeleid bij te sturen.

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025
Rente en afschrijvingen	31,4	40,8	37,4	37,1
Totaal lasten	247,3	265,0	268,8	262,2
Kapitaallastenquote	12,7%	15,4%	13,9%	14,2%

Uit de bovenstaande tabel blijkt dat de kapitaallasten als percentage van de totale lasten voor 2025 uitkomen op 14,2 %. De kapitaallastenquote ligt daarmee onder de bestuurlijk afgesproken signaleringwaarde van 25%.

Reserves voor financiering toekomstige investeringen (reservepositie)

De verhouding tussen de reserves en het balanstotaal is een belangrijke indicator voor de financiële weerbaarheid van het waterschap. Een sterke reservepositie vergroot het vermogen om financiële tegenvallers en risico's op te vangen. Een hogere reservepositie heeft bovendien als voordeel dat het beroep op externe financiering beperkt kan blijven. Hierdoor nemen de rentelasten af en verkleinen we de afhankelijkheid van de kapitaalmarkt.

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Realisatie 2025
Totaal reserves	62,6	55,7	58,5
Balanstotaal	529,2	513,7	557,8
Reservepositie	11,8%	10,8%	10,5%

In het afwegingskader Gezonde financiën WSHD 2025 is afgesproken te streven naar een reservepositie binnen een bandbreedte van minimaal 10% tot 15% van het balanstotaal. Deze norm dient als waarborg voor een gezonde financiële buffer en het opvangen van eventuele tegenvallers. Uit de bovenstaande tabel blijkt dat eind 2025 de reservepositie uitkomt op 10,5% en binnen de bestuurlijk afgesproken bandbreedte valt. Bij het vaststellen van de jaarstukken vindt ook de bestemming van het resultaat over 2025 plaats. Daarbij voegen we normaal gesproken het positieve resultaat toe aan de verschillende reserves. Dit verhoogt de reservepositie. Bestemming van het resultaat is een bevoegdheid van de Verenigde Vergadering.

Lastendruk

Op basis van de Regeling beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen en het Waterschapsbesluit Artikel 4.28 wordt een kengetal over de lastendruk opgenomen in de jaarstukken. Wij hanteren hiervoor de gemiddelde lastendruk van een meerpersoonshuishouden met een koopwoning. De gemiddelde lastendruk voor een meerpersoonshuishouden met een eigen woning bedroeg € 506. Hierbij wordt uitgegaan van een WOZ-waarde van € 370.000. Het landelijk gewogen gemiddelde over 2025 bedroeg € 478.

Dit betekent een procentueel verschil van 5,8% en komt grotendeels door het verschil in gebiedskenmerken tussen de waterschappen onderling. Op de website van de Unie van Waterschappen ([dashboard Waves](#)) kunnen meer vergelijkingen gemaakt worden tussen waterschappen, onder meer op het gebied van belastingen.

Beoordeling van de kengetallen

In het afwegingskader Gezonde financiën WSHD 2025 zijn signaleringswaarden voor de verschillende kengetallen vastgesteld. De dalende reservepositie en stijgende kapitaallasten eind 2025 laten een lichte verslechtering zien van de financiële kengetallen. De waarden van de kengetallen blijven binnen de bestuurlijk vastgestelde signaleringswaarden en bandbreedtes.

Bedrijfsvoering

Deze paragraaf beschrijft de stand van zaken van de volgende onderwerpen: organisatieontwikkeling, sociale paragraaf, financiële rechtmatigheid en de frauderisicoanalyse.

Organisatieontwikkeling

De ontwikkeling van onze organisatie is gericht op de realisatie van 4 strategische organisatiedoelen:

1. De opgave centraal
2. Lerende organisatie
3. Versterken informatiepositie
4. Beheer op orde

Met het realiseren van deze strategische doelen zorgen we ervoor dat de organisatie in staat is en blijft om de bestuurlijke doelstellingen te behalen.

In 2024 is een onderzoek uitgevoerd naar optimalisatie van ons bestaande organisatieontwerp. Op basis daarvan hebben we in 2025 uitgewerkt welke veranderingen we willen doorvoeren in de organisatiestructuur en de wijze van besturing.

Over de voorgestelde veranderingen in de organisatiestructuur en wijze van besturing is eind 2025 een voorgenomen besluit genomen. Rekening houdend met het advies van de ondernemingsraad verwachten we begin 2026 een definitief besluit te kunnen nemen. Dan kunnen we ook starten met de implementatie van de voorgestelde veranderingen.

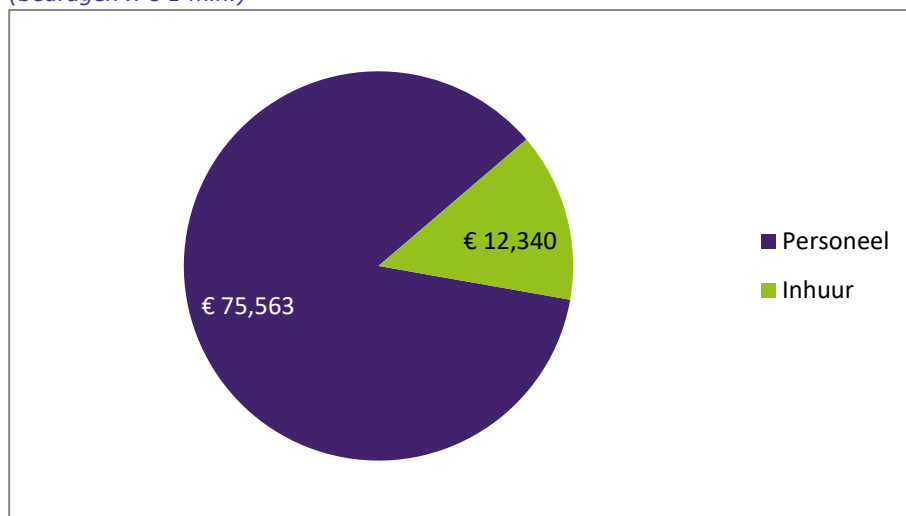
In het onderzoek uit 2024 worden nadrukkelijk ook aanbevelingen gedaan over wat de voorgenomen veranderingen betekenen voor het (persoonlijk) leiderschap en de benodigde vaardigheden en competenties van onze medewerkers. De aanbevelingen op dit gebied hebben we vertaald naar de ontwikkeling van twee leerlijnen: de leerlijn Leiderschap en de leerlijn Persoonlijk Leiderschap en Verandervermogen. Beide leerlijnen starten naar verwachting in 2026.

Sociale paragraaf

Waterschap Hollandse Delta werkt aan een veilige, gezonde en inclusieve werkomgeving waarin iedereen bijdraagt aan de gezamenlijke waterschapsdoelen. Nu en in de toekomst. Onze medewerkers zijn daarin de belangrijkste stroomversnellers, zij maken iedere dag het verschil.

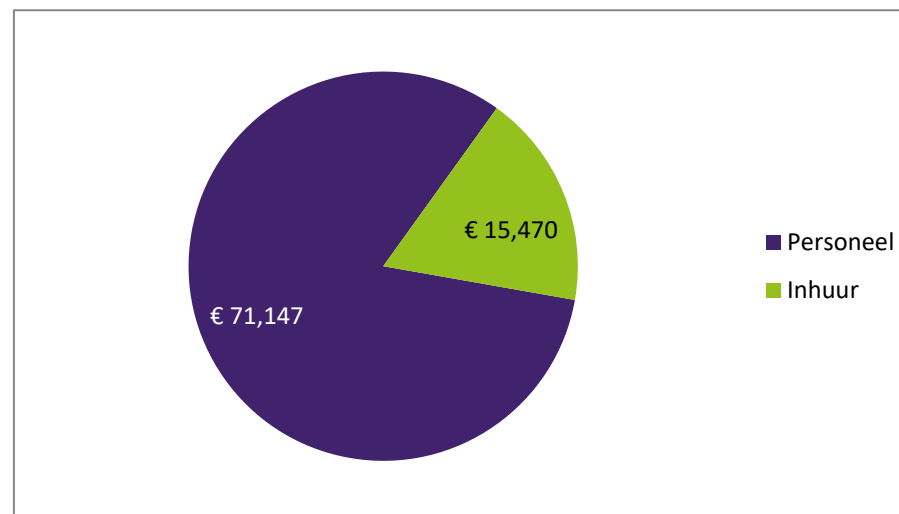
Capaciteitslasten - begroot 2025

(bedragen x € 1 mln.)



Capaciteitslasten - realisatie 2025

(bedragen x € 1 mln.)



Toelichting

Capaciteit

De formatie van Hollandse Delta was per 31 december 2025 688,08 formatieplaatsen. Per 31 december 2024 was dit aantal 651,99 formatieplaatsen. Gedurende 2025 is het aantal formatieplaatsen toegenomen met 36,25 door het omzetten van inhuurkrachten naar vaste formatieplaatsen en verlaging van de formatie door een administratieve wijziging tussen 2 functies.

De bezetting op 31 december 2025 was 98%. De gemiddelde bezetting over 2024 was 98%. De capaciteitskosten in 2025 waren € 86,6 miljoen. Daarnaast is € 1,2 miljoen toegevoegd aan de voorziening verloftegoed. De capaciteitskosten in 2025 komen overeen met het bijgestelde budget. De kosten zijn binnen het hiervoor beschikbare bijgestelde budget van € 87,9 miljoen gebleven.

Toelichting		
Ziekteverzuim		
<p>Het verzuim over 2025 was gemiddeld 4,44%. Ten opzichte van 2024 is het verzuim afgenomen en hebben onze medewerkers zich minder vaak ziek gemeld.</p> <p>Vanuit het verzuimbeleid zetten we meer in op het voorkomen van verzuim (preventie). Dit leidt tot een groter aantal preventieve interventies, met als doel het daadwerkelijk uitvallen zoveel als mogelijk te voorkomen.</p>		
Omschrijving	Realisatie 2024	Realisatie 2025
Gemiddeld verzuim	4,98%	4,44%
Stijging of daling gemiddeld verzuim % t.o.v. voorgaand jaar	1,13%	-0,54%
Verzuimfrequentie	1,12	0,99
Kortdurend verzuim	1,02%	0,84%
Middellang verzuim	0,61%	0,58%
Langdurig verzuim	3,36%	3,01%
Personeelsverloop		
<p>De uitstroom van medewerkers in 2025 was 47 medewerkers. In 2025 zijn 57 nieuwe medewerkers ingestroomd, daarnaast zijn 43 medewerkers doorgestroomd.</p>		
Trainees/workmates		
<p>Waterschap Hollandse Delta stimuleert de instroom van jongere medewerkers door het aanbieden van plekken voor trainees en workmates. Het is de afgelopen jaren een succesvolle manier gebleken om jong talent kennis te laten maken met en ervaring te laten opdoen binnen het waterschap. Door hun inbreng van actuele (specialistische) kennis en (digitale) vaardigheden ontstaat een win-winsituatie.</p> <p>In het traineeprogramma van het waterschapstalent werken naast waterschap Hollandse Delta de volgende organisaties samen: het Hoogwaterbeschermingsprogramma van Rijkswaterstaat, waterschap Rivierenland, de Hoogheemraadschappen Delfland, Rijnland, Hollands Noorderkwartier en Schieland en de Krimpenerwaard.</p> <p>In 2025 hebben we 4 trainees gehad binnen de primaire taken van het waterschap en 2 trainees in de bedrijfsvoering. Deze weten tegen het einde van de duur van het programma vaak een passende functie te vinden bij de deelnemende waterschappen.</p> <p>Binnen het waterschap hebben we in 2025 4 BBL-studenten (beroepsbegeleide leerweg) mogen opleiden in een combinatie van werken en leren in de maatwerktrajecten. Studenten combineren daarbinnen 1 dag naar school met 4 dagen werken. De student brengt het tijdens de opleiding geleerde direct in de praktijk.</p>		

Toelichting
<p>Participatiewet</p> <p>Waterschap Hollandse Delta heeft vanuit de Wet banenafpraak (ook wel bekend als de participatiewet of het participatiequotum) de taak om banen te scheppen voor mensen met een arbeidsbeperking. Het aantal benodigde banen is de afgelopen jaren toegenomen door de groei van zowel het quotum als de groei van de organisatie. Het aantal formatieplaatsen was 25 (van 25,5 uur per week) in 2025. Het gaat om intensieve trajecten die een goede introductie en begeleiding vragen van de organisatie. De afstemming tussen het waterschap en deze doelgroep wordt verzorgd door een medewerker arbeidsparticipatie.</p> <p>Eind 2025 hebben we 21,06 formatieplaatsen gerealiseerd (in 2024: 16,5 formatieplaatsen). Een toename van ruim 27% ten opzichte van 2024. De formatieplaatsen zijn door de gehele organisatie gerealiseerd, waaronder facilitaire ondersteuning, het circulair depot, communicatie en educatie.</p>
<p>Cao en wijziging pensioenstelsel</p> <p>Cao 2025-2026</p> <p>In 2025 is de cao Werken voor waterschappen van kracht geworden met een looptijd van 1 januari 2025 tot en met 31 december 2026. In deze cao zijn de volgende salarisverhogingen vastgelegd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • € 50 bruto op basis van een voltijdsdienstverband; • 3,3% per 1 januari 2025; • 1,0% per 1 januari 2026; • de jaarmutatatie van de consumentenprijsindex (CPI, 3,3%) van het CBS over het jaar 2025 per 1 maart 2026. <p>Verder is de 'Compensatie werk met bijzondere eisen' gewijzigd door deze te baseren op 3,5% van het maximum van salarisschaal 9. Het thuiswerkbudget is opgehoogd naar € 1.000 voor de periode 1 april 2025 tot 1 april 2030 en de dagvergoeding voor thuiswerken is verhoogd naar € 3,50.</p> <p>De sociale partners hebben afgesproken zich in te spannen om op een groenere manier te gaan reizen naar het werk en dat de afspraken daarover eerst uitgewerkt worden in een werkgroep. De afspraken in de cao weerspiegelen het streven van werkgevers en werknemers naar een aantrekkelijke, duurzame en toekomstbestendige sector.</p> <p>Wijziging pensioenstelsel</p> <p>Waterschap Hollandse Delta was vanuit de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA) zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van (voormalige) bestuurders die vallen onder de APPA-regeling. Hiervoor hebben we een voorziening. De pensioenen vanuit APPA moeten worden overgedragen naar het ABP.</p> <p>Op 4 december 2025 heeft de commissie Besluit begroting en verantwoording (BBV) aangegeven hoe we de financiële impact van de overdrachtswaarde APPA moeten verwerken in de voorziening. In december 2025 ontvingen we de actuariële berekening met als peildatum 2025. Op</p>

Toelichting

basis daarvan en de uitspraken van de commissie BBV vullen we de voorziening aan met € 1,4 miljoen in 2025. Door deze boeking vervalt het hiervoor opgenomen risico van € 1,5 miljoen.

De vergoedingen voor politieke ambtsdragers bij waterschappen stijgen per 1 januari 2025 met 7,3% als gevolg van een indexatie. Deze verhoging is gebaseerd op de loonontwikkeling en geldt voor vergoedingen en toelagen van leden van het algemeen bestuur en andere politieke ambtsdragers, zoals vastgelegd door het ministerie van BZK.

Leren en ontwikkelen (Delta academie)

In 2025 hebben we belangrijke stappen gezet om leren en ontwikkelen beter te organiseren en toegankelijk te maken voor alle medewerkers. Hiervoor is een visie opgesteld waarin is aangegeven op welke manier leren bijdraagt aan het werk van vandaag en aan de ontwikkeling van mens en organisatie van de komende jaren. Deze professionaliseringsslag vormt het fundament voor een structurele aanpak van leren binnen het waterschap.

In 2025 is de nieuwe leerlijn Leiderschap ontworpen. Deze leerlijn ondersteunt leidinggevendenden bij hun rol in een veranderende werkomgeving, waarin samenwerken, eigenaarschap en heldere communicatie centraal staan. Daarnaast is gestart met de voorbereiding van de leerlijn Persoonlijk Leiderschap en Verandervermogen. Deze leerlijn richt zich op alle medewerkers en helpt hen om wendbaar te blijven in hun werk. Samen vormen deze leerlijnen het hart van een toekomstbestendig leerprogramma voor de hele organisatie. Met de ontwikkeling van deze twee leerlijnen hebben we de aanbevelingen opgevolgd uit het onderzoek dat in 2024 is uitgevoerd naar optimalisatie van het organisatieontwerp.

Ook hebben we in 2025 gewerkt aan het leerplatform. We hebben een nieuw LeerManagementSysteem (LMS) geselecteerd en bereiden de invoering ervan voor 2026. Hiermee verbeteren we de zichtbaarheid van het opleidingsaanbod en krijgen medewerkers eenvoudiger toegang tot leren. Het nieuwe systeem helpt ons bovendien om verplichte opleidingen, zoals veiligheidsopleidingen en andere compliance-trainingen, beter te volgen en te borgen. Dit draagt bij aan een veilige en professionele werkomgeving.

Daarnaast is het onboardingproces verder verbeterd. Nieuwe collega's krijgen nu eerder en duidelijker inzicht in wat zij nodig hebben voor een goede start. Dit ondersteunt zowel de medewerker als de leidinggevende en bevordert een soepelere instroom.

Financiële rechtmatigheid

Vanaf 2025 is bij wet geregeld dat het college van dijkgraaf en heemraden met de rechtmatigheidsverantwoording zelf een uitspraak doet over de rechtmatigheid. Voorheen maakte dit onderdeel uit van het accountantsoordeel. De achterliggende gedachte van deze wijziging is de bevordering van de naleving van wet – en regelgeving bij het financieel handelen van het waterschap, en dat de Verenigde Vergadering hierover in gesprek gaat met het college van dijkgraaf en heemraden, ter verdere versterking van het rechtmatigheidsbeheer van de organisatie. De verantwoordingsgrens die daarbij dient te worden gehanteerd is door de Verenigde Vergadering vastgesteld op 2% van de totale lasten, exclusief de dotaties aan de reserves, en is vastgelegd in de 'Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie WSHD 2025'. Dat betekent dat bij in totaal minder dan 2% onrechtmatigheden het college van dijkgraaf en heemraden zich positief kan uitspreken over de rechtmatigheid van de jaarrekening.

Nominaal bedraagt de verantwoordingsgrens in 2025 € 5,2 miljoen. Daarnaast heeft de Verenigde Vergadering in de 'Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie WSHD 2025' de rapportagegrens vastgesteld op € 500.000. Daarmee heeft de Verenigde Vergadering bepaald dat alle (separate) onrechtmatigheden met een omvang groter dan € 500.000 moeten worden toegelicht in de Bedrijfsvoeringsparagraaf van de jaarrekening, inclusief de ingezette verbetermaatregelen om deze onrechtmatigheden in de toekomst te voorkomen.

Om te komen tot een oordeel over de rechtmatigheid, worden drie verschillende criteria beoordeeld:

1. Begrotingscriterium
2. Voorwaardencriterium
3. Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Hierna wordt per criterium kort toegelicht wat daaronder dient te worden verstaan, wat de bevindingen over 2025 zijn en welke maatregelen worden getroffen of al zijn getroffen om de kans van het nogmaals optreden van deze onrechtmatigheden voor de toekomst te mitigeren.

1. Begrotingscriterium:

Bij dit criterium gaat het om de vraag of gewerkt is binnen de budgetten die door de Verenigde Vergadering beschikbaar zijn gesteld. Iedere overschrijding van de lasten of van de investeringskredieten op programmaniveau is onrechtmatig. Dit geldt overigens ook voor een reservemutatie die niet is begroot. Bij begrotingsonrechtmatigheid kan sprake zijn van een acceptabele rechtmatigheid.

Bevindingen 2025

De totaal verantwoorde begrotingsonrechtmatigheid is € 1,1 miljoen en bestaat uit:

- de overschrijding van nog lopende en afgesloten investeringskredieten 2025 ten opzichte van de 2e begrotingswijziging bedraagt € 1,1 miljoen.

Dit bedrag van de overschrijding is per programma als volgt opgebouwd:

- programma Waterveiligheid € 13.000
- programma Voldoende en Schoon Water € 314.000
- programma Waterketen € 18.000

- programma Wegen € 687.000
- programma Bestuur en Organisatie € 29.000

De onderschrijding op de afgesloten investeringskredieten 2025 ten opzichte van de 2e begrotingswijziging bedraagt € 1,4 miljoen en is hiermee tijdig in de jaarrekening gemeld. De onacceptabele overschrijdingen van de investeringskredieten zijn per geval lager dan de rapportagegrens van € 500.000. Vanwege deze omvang zijn de overschrijdingen, conform de op 18 december 2024 door de Verenigde Vergadering vastgestelde Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie WSHD 2025, niet toegelicht in deze paragraaf bedrijfsvoering. De afgesloten en lopende investeringskredieten worden afzonderlijk toegelicht in de [bijlage investeringen](#).

2.Voorwaardencriterium:

Het voorwaardencriterium gaat over de eisen uit wet- en regelgeving die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. Afwijkingen gaan onder andere over inkoop die onterecht niet Europees zijn aanbesteed.

Bevinding 2025

Uit het eindoordeel over de rechtmatigheid voortvloeiend uit de daartoe uitgevoerde spendanalyse 2025 blijkt dat er vier contracten niet juist zijn aanbesteed. De omvang van de onrechtmatigheid van deze vier contracten, waarvan twee materiële en twee van niet materiële omvang, bedraagt totaal € 1,5 miljoen. Dit betreft twee contracten die betrekking hebben op dezelfde Europese aanbesteding voor polyelektroliet (PE). De contracten zijn samen met 17 waterschappen aanbesteed via een DAS-procedure. Deze procedure heeft vertraging opgelopen door zowel interne als externe factoren. Zo mislukte bijvoorbeeld een eerste minicompetitie voor het testen van PE, waardoor een tweede testronde noodzakelijk was. De PE was echter wel noodzakelijk voor het productieproces van de zuiveringen, wat maakt dat ervoor is gekozen om de aanschaf daarvan wel door te laten gaan.

Verbetering van het inkoopproces

In opvolging van de hiervoor aangegeven bevinding geldt dat de onrechtmatigheden van twee grote contracten met materieel effect zijn beëindigd per respectievelijk 1 oktober 2025 en 1 september 2025 als gevolg van rechtmatige aanbestedingen. Voor de andere contracten (niet materieel) zijn al mitigerende maatregelen getroffen om de onrechtmatigheid te beëindigen. Deze maatregelen zijn erop gericht de onrechtmatigheid te beheersen en te komen tot een structureel rechtmatige inkoop. De getroffen mitigerende maatregelen zijn:

- Beperking financiële omvang: uitgaven worden beperkt tot strikt noodzakelijke continuïteitskosten, waarbij tevens een afweging wordt gemaakt tussen marktimpact en maatschappelijke meerwaarde.
- Dossiervorming: systematische vastlegging van feiten, omstandigheden en afwegingen met betrekking tot de onrechtmatigheid.
- Uitvoering marktanalyse: inventarisatie van de markt en alternatieven.
- Tijdspad rechtmatige contractvorming: opstellen van een herstelplanning gericht op een structureel rechtmatige overeenkomst.
- Vaststelling aanbestedingsstrategie: bepaling van een rechtmatige en doelmatige aanbesteding.

De reorganisatie van de inkoop- en contractmanagementketen vormt de belangrijkste structurele mitigerende maatregel ten aanzien van deze onrechtmatigheid.

Volledigheidshalve wordt gemeld dat niet altijd aan de bepaling in ons inkoopbeleid wordt voldaan dat bij aankopen onder de € 50.000 enkelvoudig, en daarboven meervoudig moet worden aanbesteed.

3. Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium:

Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen en eigendommen van het waterschap bij financiële beheershandelingen. In het kader van de M&O zijn er interne maatregelen getroffen. Zo is een memorandum opgesteld waarin uiteen is gezet welke maatregelen dit betreffen. Daarnaast heeft M&O ook raakvlakken met fraude en wordt dit ook meegenomen in de periodieke actualisatie van de frauderisicoanalyse.

Er zijn in 2025 geen onrechtmatigheden geconstateerd met betrekking tot dit criterium.

Resume

Zoals eerder gesteld is de achterliggende gedachte van dit deel van de Bedrijfsvoeringsparagraaf de bevordering van de naleving van wet – en regelgeving bij het financieel handelen van het waterschap, en dat de Verenigde Vergadering hierover in gesprek gaat met het college van dijkgraaf en heemraden, ter verdere versterking van het rechtmatigheidsbeheer van de organisatie. Uit bovenstaande blijkt dat de financiële rechtmatigheid voor wat betreft de daartoe te hanteren toetsingscriteria is beoordeeld op basis van de naleving van relevante wet- en regelgeving, interne procedures en vastgestelde kaders. Geconcludeerd wordt dat de financiële transacties die hebben geleid tot deze jaarrekening in overwegende mate rechtmatig tot stand zijn gekomen. Eventuele geconstateerde afwijkingen blijven binnen de door de Verenigde Vergadering vastgestelde kaders, hebben geen materiële impact op het totaalbeeld en zijn waar nodig voorzien van corrigerende maatregelen. Dat laat onverlet dat de Verenigde Vergadering hierover met het college van dijkgraaf en heemraden in gesprek kan treden over de eveneens in bovenstaande tekst genoemde beheersmaatregelen, die worden getroffen om het rechtmatigheidsbeheer verder te versterken, en te volgen wat hiervan in de praktijk de uitwerking is.

Fraude risicoanalyse

Tweejaarlijks voert waterschap Hollandse Delta een frauderisicoanalyse uit om de factoren die het frauderisico kunnen verhogen te beheersen en de frauderisico's te verlagen. We werken met publiek geld en hanteren daarom hoge ethische normen. Dit betekent dat het voorkomen van fraude- en integriteitkwesaties tot de dagelijkse bedrijfsvoering behoort. In 2025 is de meest recente frauderisicoanalyse uitgevoerd.

De doelen van de frauderisicoanalyse zijn:

- Het dienen als basis voor het opzetten van de interne controleplannen en de uitvoering van de daaruit volgende verbijzonderde interne controle voor 2025 en 2026.
- Het bieden van inzicht in opzet van de genomen beheersmaatregelen ten aanzien van fraude in de meest risicovolle processen.
- Het intern aangaan van de discussie over de onderwerpen fraude, integriteit en de belangrijkste risico's.
- Het vergroten van het fraudebewustzijn binnen de organisatie.

De frauderisicoanalyse draagt bij aan het terugdringen van het risico op frauduleus handelen door de risico's daarop binnen de financiële processen inzichtelijk te maken, en maatregelen te identificeren die dat risico beperken. De frauderisicoanalyse 2025 draagt ook bij aan de versteviging van de interne inrichting en beheersing van (financiële) processen en de beheeromgeving waarbinnen die worden uitgevoerd. Daarbij dienen de processen als basis voor het afgeven van de eerste rechtmatigheidsverantwoording door het college over boekjaar 2025.

De maatregelen hebben naast het voorkomen van fraude en daarmee nadeel voor het waterschap, ook tot doel om de medewerkers tegen zichzelf te beschermen tegen (de verleiding van) het plegen van fraude. Mede dankzij deze risicobeperkende maatregelen is in 2025 1 geval van fraude aan het licht gekomen, waartegen juridische stappen zijn ondernomen. Daarnaast zijn geen nieuwe risico's geïdentificeerd.

Na kennisname van de conclusies in de Frauderisicoanalyse 2025, in het bijzonder die over de klokkenluidersregeling, integriteit en bespreekbaarheid, heeft het college besloten om in gesprek te gaan met het directieteam.

De frauderisicoanalyse moet in 2027 worden geactualiseerd.

Assetmanagement

Waarom assetmanagement?

De kerntaken van ons waterschap zijn het houden van droge voeten, het zorgen voor voldoende (schoon) water en het beheren van (vaar)wegen. Om deze taken te vervullen zijn 4 programma's gedefinieerd:

- Waterveiligheid
- Voldoende en Schoon Water
- Waterketen
- Wegen

Hollandse Delta wil blijven voldoen aan de huidige en toekomstige opgaven en ziet assetmanagement daarvoor als een essentieel middel. De belangrijkste reden om assetmanagement verder in te vullen, is het vinden van de goede balans tussen prestaties, kosten en risico's. Op deze manier kunnen we weloverwogen keuzes maken, gericht op de prestaties in relatie tot de levensduur van onze assets.

De focus ligt daarbij in eerste instantie op het goed beheren en exploiteren van de bestaande assets. In de periode die daarop volgt, willen we doorgroeien naar een niveau waarop we onze assets structureel verbinden met ontwikkelingen in de openbare ruimte en andere maatschappelijke opgaven.

Wat is assetmanagement bij Hollandse Delta?

Assetmanagement omvat het plannen en uitvoeren van werkzaamheden die ervoor zorgen dat we de optimale balans van prestaties, risico's en kosten bereiken en vasthouden. Het doel is 'in control' zijn: de risico's op een aanvaardbaar niveau houden tegen acceptabele kosten. Daarom voeren we allerlei activiteiten uit aan onze objecten, de assets, om niet-acceptabele risico's te mitigeren. Denk daarbij aan onderhoudswerkzaamheden, renovaties, nieuwbouw- en vervangingsprojecten. Die werkzaamheden kosten geld.

Assetmanagement is de gestructureerde werkwijze waarbij we afwegen welke activiteiten we uitvoeren. De kaders hiervoor zijn vastgelegd in het Strategisch Assetmanagement Plan (SAMP). De doorvertaling ervan vindt plaats via het Assetmanagement Plan (AMP) per kerntaak.

Hoe passen we assetmanagement toe?

De basis voor het maken van de keuzes zijn onze bedrijfswaarden en de daaraan gekoppelde bedrijfswaardenmatrix. Bedrijfswaarden zijn de waarden die ons waterschap belangrijk vindt om te beschermen in onze manier van werken. Ze vormen het morele kompas waarop de organisatie vaart en helpen bij het maken van keuzes. De bedrijfswaarden zijn:

- Reputatie en omgevingseffecten:
De mate waarin wordt bijgedragen dan wel afbreuk wordt gedaan aan een positieve associatie die belanghebbenden hebben bij het werk van het waterschap. In het bijzonder de ingezetenen van waterschap Hollandse Delta.
- Gezondheid en veiligheid van de mens:
De mate waarin we veilig werken garanderen voor onze medewerkers en voor derden. Hieronder valt ook de mate waarin we het gebruik van onze assets veilig hebben gemaakt.

- **Wet- en regelgeving:**
De mate waarin waterschap Hollandse Delta voldoet aan hetgeen wetgevers, regelgevers en toezichthouders eisen. En de mate waarin we voldoen aan gemaakte afspraken. Voldoen aan een inspanningsverplichting valt daar ook onder.
- **Financiële gevolgschade:**
De mate waarin we effectief en zorgvuldig onze taken uitvoeren met het oog op onverwachte uitgaven.

De bedrijfswaarden zijn concreet gemaakt in de bedrijfswaardenmatrix. Daarin geven we voor elk van de bedrijfswaarden aan waar de grens ligt voor het niet accepteren van ongewenste gebeurtenissen. We leggen dus vooraf vast welke risico's op de bedrijfswaarden we accepteren en welke niet. Hiermee vormt het bedrijfswaardenmodel (bedrijfswaarden en bedrijfswaardenmatrix) het kader voor het risicomanagement en de benodigde prioriteringsbesluiten in de planning-en-controlcyclus. Daarbij kunnen we een goede afweging maken tussen prestaties, risico's en kosten.

Toepassing assetmanagement in de programma's

In het afgelopen jaar zijn de maatregelen uitgevoerd die bijdragen aan het voorkomen van ongewenste gebeurtenissen die schadelijk kunnen voor onze assets en het behalen van onze doelstellingen. De uitgevoerde maatregelen zijn opgesteld op basis van de meerjarenplannen, waarin de doelen zijn geconcretiseerd naar maatregelen en werkpakketten. In deze werkpakketten leggen we een koppeling naar de benodigde middelen (financiën en capaciteit), wat uiteindelijk de basis is voor het opstellen van de programmabegroting. De werkpakketten zijn gescoord aan de hand van het bedrijfswaardenmodel. Gedurende het jaar is de uitvoering van de werkpakketten gemonitord. Eventuele (her)prioritering en bijsturing is gemaakt op basis van de afweging van prestaties, kosten en risico's.

De in hoofdstuk [Programma's](#) beschreven activiteiten per programma zijn het resultaat van het toepassen van deze assetmanagementwerkwijze.

Verbonden partijen

Waterschap Hollandse Delta kent diverse samenwerkingsverbanden met andere overheden en instellingen. Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt altijd voort uit het publiek belang. Deze verbindingen zijn een manier om een bepaalde publieke taak uit te voeren. Per partij is er sprake van een financieel en een bestuurlijk belang:

- *Financieel belang*: een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat. Of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.
- *Bestuurlijk belang*: zeggenschap, ofwel uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, ofwel uit hoofde van stemrecht.

De bijlage [Verbonden partijen](#) bevat een gedetailleerd overzicht van de direct en indirect verbonden partijen van waterschap Hollandse Delta.

Openbaarheidsparagraaf

De Wet open overheid (Woo) regelt de toegang tot informatie bij de overheid. Net als gemeenten, provincies en het Rijk, zijn ook waterschappen verplicht om informatie openbaar te maken. Zowel uit eigen beweging als op verzoek via Woo-verzoeken.

De wet wordt in meerdere jaren gefaseerd ingevoerd. In de komende jaren worden de daartoe resterende verplichte informatiecategorieën aangesloten op de landelijke voorziening (Woo-index). Iedereen kan de documenten bij deze [informatiecategorieën](#) voortaan opvragen en raadplegen. Verder brengen we de interne informatiehuishouding en de daarbij behorende werkwijze op orde. Zodat we relevante documenten altijd met de juiste metadata kunnen opslaan, archiveren en openbaar maken.

Artikelnr Woo	Omschrijving	Online platform	Aantal documenten
3.3 1a	Wetten en algemeen verbindende voorschriften	Overheid.nl	135
3.3 1b	Overige besluiten van algemene strekking	Overheid.nl	95
3.3 1c	Ontwerpen van wet- en regelgeving met adviesaanvraag	website WSHD	onbekend
3.3 1d	Organisatie en werkwijze	website WSHD	Informatie beschikbaar op de website
3.3 1e	Bereikbaarheidsgegevens	website WSHD	Informatie beschikbaar op de website
3.3 2a	Bij vertegenwoordigende organen ingekomen stukken	website WSHD	91
3.3 2b	Vergaderstukken van de Staten-Generaal	n.v.t.	n.v.t.
3.3 2c	Vergaderstukken decentrale overheden	website WSHD	329
3.3 2d	Agenda's en besluitenlijsten van het dagelijks bestuur	Agenda intern platform (IBABS), besluitenlijst en website WSHD	29
3.3 2e	Adviezen	nog niet bekend	onbekend
3.3 2f	Convenanten	nog te publiceren	onbekend
3.3 2g	Jaarplannen en jaarverslagen	website WSHD	3
3.3 2h	Subsidieverplichtingen anders dan met beschikking	n.v.t.	n.v.t.
3.3 2i	Woo-verzoeken - besluiten - verstrekte documenten	n.v.t.	10 - 167
3.3 2j	Onderzoeksrapporten	nog te publiceren	onbekend
3.3 2k	Beschikkingen	Overheid.nl	1110
3.3 2l	Klachtoordelen	nog te publiceren	2

De inspanningsverplichting tot openbaarmaking voor andere documenten dan de elf categorieën

In 2025 zijn geen documenten gepubliceerd op basis van de inspanningsverplichting.

De passieve openbaarmaking (openbaarmaking op verzoek)

In 2025 zijn 10 Woo-verzoeken ingediend, die hebben geleid tot een beslissing. Hierbij zijn 167 documenten openbaar gemaakt.

De informatiehuishouding

Voor de informatiecategorieën behorende bij tranche 2 zijn de huidige aansluitingen, interne systemen, archivering, website en toepassing van geautomatiseerde laktooling nader geanalyseerd als voorbereiding om aan te gaan sluiten op de landelijke voorziening (Woo-index).

De aanstelling en het in dienst hebben van een Woo-contactpersoon

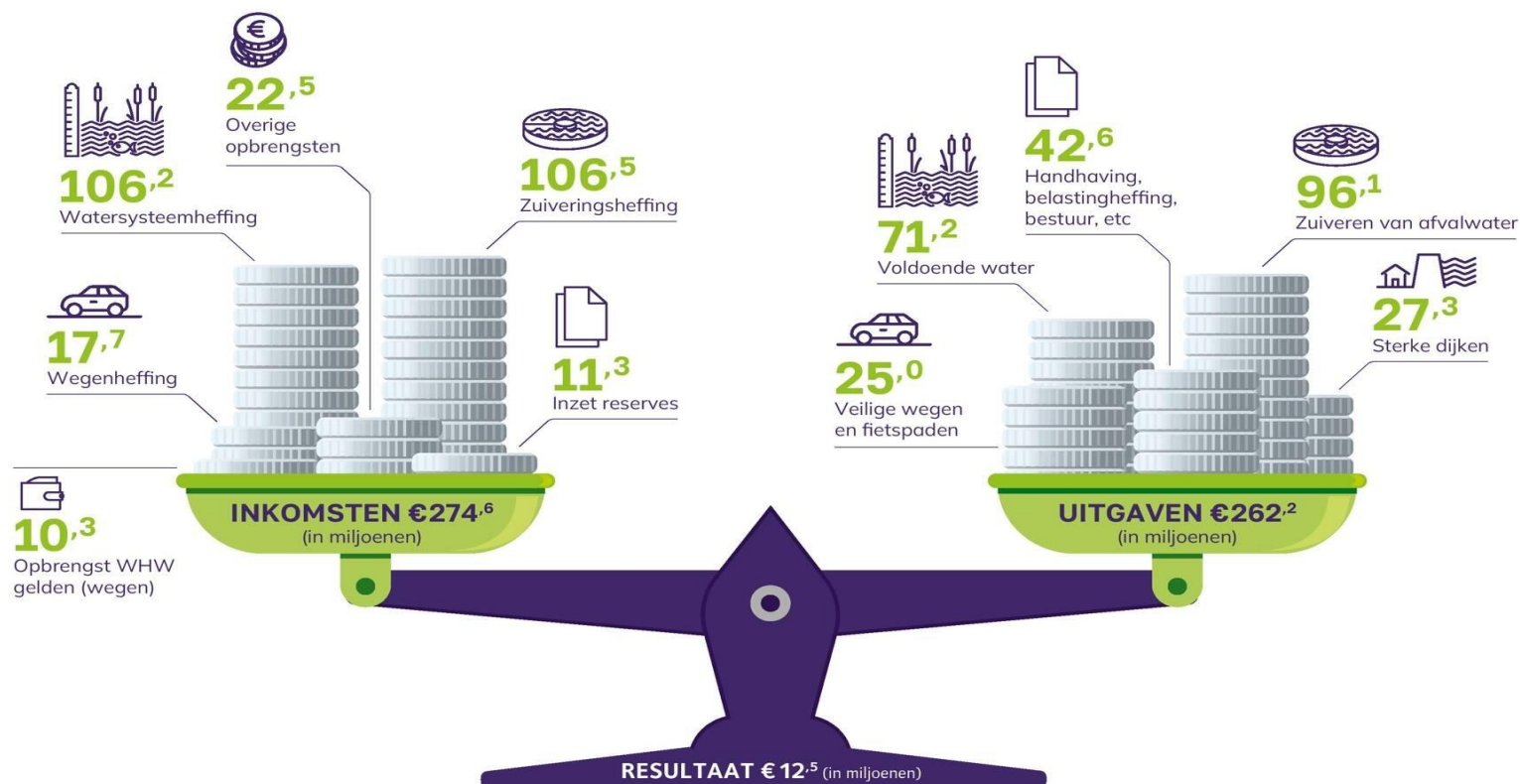
Het waterschap beschikt per 1 mei 2022 over een Woo-contactpersoon.

Eventuele andere activiteiten om de Woo te implementeren.

Er zijn interne bewustwordingssessies gegeven voor medewerkers en managers over de (diepere) betekenis en doorvertaling van de Wet open overheid. De informatietheorieën voor tranche 2 zijn nader geanalyseerd op inhoudelijke betekenis. We hebben ervoor gekozen om automatische laktooling voor alle relevante informatiedocumenten te gaan aanschaffen, gebruiken en beheren.

Jaarrekening

INKOMSTEN EN UITGAVEN 2025



Grondslagen voor waardering en resultaatbestemming

De jaarrekening is opgemaakt in overeenstemming met de verslaggevingsregels voor waterschappen. De hoofdlijnen van deze voorschriften zijn vastgelegd in hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit en gedetailleerd uitgewerkt in de Regeling beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen. Omdat het waterschap een overheidsorganisatie is met een eigen belastingstelsel, is de jaarrekening opgesteld op grond van de veronderstelling van continuïteit van de organisatie.

Baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het jaar, nemen we mee in de jaarrekening als zij voor het opmaken ervan bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt. Dit gebeurt na het besluitvorming door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) van de Waterschapsbank.

Balans

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht, in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan in het jaar volgend op het jaar van afronding van het onderzoek/ontwikkeling. Afsluitkosten van opgenomen geldleningen (agio) worden geactiveerd en afgeschreven op basis van de looptijd van de betreffende lening.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin de derde het betrokken activum exploiteert, maar nooit langer dan de afschrijvingstermijn die het waterschap zelf voor vergelijkbare activa hanteert.

De overige immateriële vaste activa worden in vijf jaar afgeschreven, tenzij er goede redenen zijn waarom een langere periode passender is. Als dit het geval is, vermelden we de afwijkende afschrijvingstermijn bij de toelichting op de immateriële vaste activa.

Omschrijving	Afschrijvingstermijn
Afsluiten geldleningen en het saldo van agio en disagio	
Afsluiten geldleningen en het saldo van agio en disagio	Op basis van duur leningovereenkomst
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	Conform exploitatie door derden, in lijn met gehanteerde levensduren van WSHD van eigen activa.
Onderzoek en ontwikkeling	
Onderzoek en ontwikkeling	5 jaar (*)
Overige immateriële vaste activa	
Kosten waterschapsverkiezingen	4 jaar
Aan derden betaalde afkoopsommen bij overdracht van werken	Op basis van verwachte gebruiksduur

* Mits vooraf voldaan wordt aan alle gestelde voorwaarden in artikel 4.63 Waterschapsbesluit.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Op investeringen wordt lineair afgeschreven volgens de verwachte levensduur, waarbij de afschrijving aanvangt in het jaar volgend op het moment van ingebruikneming. Hierbij wordt geen rekening gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit wordt niet afgeschreven.

Als een bestaand activum een kortere levensduur heeft dan aanvankelijk gedacht wordt de afschrijvingstermijn aangepast. Dit gebeurt prospectief in overeenstemming met regelgeving vanuit het BBVW. In 2025 is de levensduur van een aantal bestaande activa ingekort vanwege de planning van de projecten ALM Goeree – Spijkenisse, Sluisjesdijk en Watergebiedsplan Putten Technische maatregelen & inlaat Wolvenpolder. Omdat de geplande einddata van deze projecten leidt tot een kortere restant levensduur, zijn de afschrijvingstermijnen van de huidige activa ingekort.

Bij de waardering houden we zo nodig rekening met een bijzondere vermindering van de waarde, als deze naar verwachting duurzaam is. In 2025 heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken. De gehanteerde (maximale) afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Omschrijving	Afschrijvingstermijn
Bedrijfsgebouwen	
Centrale werkplaatsen	25 jaar
Kantoormeubilair, inrichting	10 jaar
Kantoren	40 jaar
Telefooninstallaties	5 jaar
Technische installaties	15 jaar

Omschrijving	Afschrijvingstermijn
Computerhardware	5 jaar
Grond	
	n.v.t. (*)
Machines, apparaten en werktuigen	
Machines, apparaten en werktuigen	5 jaar
Overige materiële vaste activa	
Software (die voldoet aan criteria voor activering)	5 jaar
Licentiekosten (onbepaalde termijn)	Geldigheidsduur
Overige	Op basis van verwachte gebruiksduur
Vervoermiddelen	
Bedrijfsauto's	5 jaar
Trekkers en strooiwerktuigen, maai en veegboten	8 jaar
Waterbouwkundige werken	
Waterkeringen	40 jaar
Waterlopen	30 jaar
Natuurvriendelijke oevers	30 jaar
Gemalen - Bouwkundig	30 jaar
Gemalen - Mechanisch / elektrisch (pompen)	15 jaar
Storingsapparatuur (noodstroom e.d.)	20 jaar
Stuwen, duikers	50 jaar
Telemetrie (technische besturingssystemen)	12 jaar
Bruggen en sluizen	50 jaar
Wegwerken	
Vervangen openbare verlichting (armatuur)	20 jaar
Vervangen openbare verlichting (paal)	40 jaar
Vervangen verkeersregelininstallaties	15 jaar
Wegen vervangen deklaag	10 jaar
Wegen vervangen tussenlaag	20 jaar
Wegen vervangen onderlaag	20 jaar
Wegen, aanleg	50 jaar
Herplanting bomen	Afhankelijk van de verwachte gebruiksduur
Zuiveringstechnische werken	
Civiel	30 jaar

Omschrijving	Afschrijvingstermijn
Werktuigbouw	20 jaar
Elektrisch	15 jaar
Automatisering	12 jaar

* Uitzondering geldt voor ondergrond van grondwerken: op deze (onder)grond wordt volgens de afschrijvingstermijn van de betreffende investering afgeschreven.

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (dit is de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, worden tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Financial leasing

Activa waarvoor het waterschap financiële leasecontracten is aangegaan en waarbij het economisch eigendom bij het waterschap berust, zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het Waterschapsbesluit) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Als de waarde van de aandelen onverhoopt structureel daalt tot onder de verkrijgingsprijs, zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Van een deelneming is krachtens artikel 4.1 Waterschapsbesluit sprake als het waterschap participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte kans op oninbaarheid.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De voorziening voor pensioen- en wachtgeldverplichtingen voor (voormalig) personeel en bestuur is echter tegen de contante waarde van de (al opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De arbeidsgerelateerde voorzieningen kennen interne en externe verminderingen. Interne verminderingen vinden plaats doordat (oud)medewerkers niet langer recht hebben op of gebruik maken van een voorziening, externe verminderingen betekent dat er kosten ten laste zijn gebracht aan de voorziening.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. Vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Verplichting voortvloeiend uit leasing

De waardering van de verplichting uit hoofde van de financial leasing van de vervoermiddelen vindt plaats tegen de contante waarde van de contractueel verschuldigde leasetermijnen.

Vlottende passiva

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door het waterschap gewaarborgd zijn, zijn deze toegelicht onder de niet uit de balans blijkende verplichtingen.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid 2025. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 26 november 2025 door de verenigde vergadering is vastgesteld;

- Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
- Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 2 % (zijnde € 5,1 miljoen) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen,
 - Een rapporteringstolerantie van € 500.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Overzicht van baten en lasten

Overzicht baten en lasten per programma

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025
Nettolasten excl. dekkingsmiddelen	217,408	236,871	237,934	229,282
Waterveiligheid	25,092	22,950	27,215	26,212
Lasten	26,587	26,231	28,276	27,288
Baten	-1,495	-3,280	-1,061	-1,076
Voldoende en Schoon Water	60,213	69,883	69,497	66,571
Lasten	63,813	73,564	74,004	71,184
Baten	-3,599	-3,681	-4,506	-4,613
Waterketen	91,235	94,924	91,826	91,285
Lasten	95,514	99,651	96,590	96,143
Baten	-4,279	-4,727	-4,764	-4,858
Wegen	12,103	16,188	14,338	12,788
Lasten	23,677	27,491	26,479	24,956
Baten	-11,573	-11,303	-12,141	-12,168
Bestuur en Organisatie	26,543	28,751	31,747	29,871
Lasten	31,939	31,998	35,391	35,022
Baten	-5,396	-3,247	-3,643	-5,151
Algemene Dekkingsmiddelen	2,222	4,175	3,310	2,555
Lasten	5,719	5,802	7,848	7,535
Baten	-3,497	-1,627	-4,538	-4,980
Mutaties reserves	-10,845	-10,489	-11,578	-11,341
Onttrekkingen	-16,051	-10,547	-12,827	-12,590
Waterveiligheid	-2,034	-0,705	-1,488	-1,488
Voldoende en Schoon Water	-6,044	-4,420	-4,724	-4,487
Waterketen	-5,233	-1,043	-2,085	-2,085
Wegen	-1,980	-1,469	-1,469	-1,469
Bestuur en Organisatie	-0,760	0,000	-0,150	-0,150
Algemene Dekkingsmiddelen	0,000	-2,912	-2,912	-2,912

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025
Toevoegingen	5,206	0,059	1,249	1,249
Waterveiligheid	0,246	0,030	0,030	0,030
Voldoende en Schoon Water	0,000	0,000	0,000	0,000
Waterketen	2,000	0,000	1,190	1,190
Wegen	0,048	0,029	0,029	0,029
Bestuur en Organisatie	0,000	0,000	0,000	0,000
Algemene Dekkingsmiddelen	2,912	0,000	0,000	0,000
Dekkingsmiddelen	-213,811	-226,382	-227,688	-230,419
Belastingopbrengsten	-213,826	-226,652	-227,906	-230,448
Watersysteemheffing	-99,914	-103,926	-105,197	-105,832
Zuiveringsheffing	-98,307	-105,219	-104,788	-106,535
Wegenheffing	-15,239	-17,168	-17,594	-17,721
Verontreinigingsheffing	-0,366	-0,339	-0,326	-0,360
Onvoorzien	0,000	0,250	0,198	0,000
Watersysteemheffing	0,000	0,110	0,085	0,000
Zuiveringsheffing	0,000	0,110	0,089	0,000
Wegenheffing	0,000	0,030	0,024	0,000
Vennootschapsbelasting	0,014	0,020	0,020	0,030
Vennootschapsbelasting	0,014	0,020	0,020	0,030
Saldo van baten en lasten na bestemming	-7,248	0,000	-1,333	-12,478

Baten en lasten per programma

Waterveiligheid

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Afwijking t.o.v. begroot 2025 (incl. wijzigingen)
Saldo van baten en lasten voor bestemming	25,092	22,950	27,215	26,212	-1,003
Lasten	26,587	26,231	28,276	27,288	-0,988
Baten	-1,495	-3,280	-1,061	-1,076	-0,015
Reserve mutaties	-1,787	-0,675	-1,458	-1,458	-0,000
Toevoeging aan de reserves	0,246	0,030	0,030	0,030	-0,000
Onttrekking aan de reserves	-2,034	-0,705	-1,488	-1,488	-0,000
Saldo van baten en lasten na bestemming	23,304	22,275	25,757	24,754	-1,003

De toelichting op de afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn opgenomen bij de programmaverantwoording onder hoofdstuk [Waterveiligheid - wat heeft het gekost](#).

Voldoende en Schoon water

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Afwijking t.o.v. begroot 2025 (incl. wijzigingen)
Saldo van baten en lasten voor bestemming	60,213	69,883	69,497	66,571	-2,926
Lasten	63,813	73,564	74,004	71,184	-2,820
Baten	-3,599	-3,681	-4,506	-4,613	-0,106
Reserve mutaties	-6,044	-4,420	-4,724	-4,487	0,237
Toevoeging aan de reserves	0,000	0,000	0,000	0,000	-0,000
Onttrekking aan de reserves	-6,044	-4,420	-4,724	-4,487	0,237

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Afwijking t.o.v. begroot 2025 (incl. wijzigingen)
Saldo van baten en lasten na bestemming	54,169	65,463	64,773	62,085	-2,689

De toelichting op de afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn opgenomen bij de programmaverantwoording onder hoofdstuk [Voldoende en Schoon Water - wat heeft het gekost](#).

Waterketen

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Afwijking t.o.v. begroot 2025 (incl. wijzigingen)
Saldo van baten en lasten voor bestemming	91,235	94,924	91,826	91,285	-0,541
Lasten	95,514	99,651	96,590	96,143	-0,447
Baten	-4,279	-4,727	-4,764	-4,858	-0,094
Reserve mutaties	-3,233	-1,043	-0,895	-0,895	-0,000
Toevoeging aan de reserves	2,000	0,000	1,190	1,190	-0,000
Onttrekking aan de reserves	-5,233	-1,043	-2,085	-2,085	-0,000
Saldo van baten en lasten na bestemming	88,002	93,881	90,931	90,390	-0,541

De toelichting op de afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn opgenomen bij de programmaverantwoording onder hoofdstuk [Waterketen - wat heeft het gekost](#).

Wegen

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Afwijking t.o.v. begroot 2025 (incl. wijzigingen)
Saldo van baten en lasten voor bestemming	12,103	16,188	14,338	12,788	-1,550
Lasten	23,677	27,491	26,479	24,956	-1,523
Baten	-11,573	-11,303	-12,141	-12,168	-0,027
Reserve mutaties	-1,932	-1,440	-1,440	-1,440	-0,000
Toevoeging aan de reserves	0,048	0,029	0,029	0,029	-0,000
Onttrekking aan de reserves	-1,980	-1,469	-1,469	-1,469	-0,000
Saldo van baten en lasten na bestemming	10,171	14,748	12,899	11,348	-1,550

De toelichting op de afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn opgenomen bij de programmaverantwoording onder hoofdstuk [Wegen - wat heeft het gekost](#).

Bestuur en Organisatie

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Afwijking t.o.v. begroot 2025 (incl. wijzigingen)
Saldo van baten en lasten voor bestemming	26,543	28,751	31,747	29,871	-1,876
Lasten	31,939	31,998	35,391	35,022	-0,369
Baten	-5,396	-3,247	-3,643	-5,151	-1,507
Reserve mutaties	-0,760	0,000	-0,150	-0,150	-0,000
Toevoeging aan de reserves	0,000	0,000	0,000	0,000	-0,000
Onttrekking aan de reserves	-0,760	0,000	-0,150	-0,150	-0,000
Saldo van baten en lasten na bestemming	25,784	28,751	31,597	29,721	-1,876

De toelichting op de afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn opgenomen bij de programmaverantwoording onder hoofdstuk [Bestuur en Organisatie - wat heeft het gekost](#).

Algemene dekkingsmiddelen

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Afwijking t.o.v. begroot 2025 (incl. wijzigingen)
Saldo van baten en lasten voor bestemming	-211,589	-222,208	-224,378	-227,864	-3,486
Lasten	5,733	6,072	8,066	7,565	-0,501
Baten	-217,323	-228,279	-232,444	-235,429	-2,985
Reserve mutaties	2,912	-2,912	-2,912	-2,912	-0,000
Toevoeging aan de reserves	2,912	0,000	0,000	0,000	-0,000
Onttrekking aan de reserves	0,000	-2,912	-2,912	-2,912	-0,000
	-208,677	-225,119	-227,290	-230,775	-3,486

De toelichting op de afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn opgenomen bij de programmaverantwoording onder hoofdstuk [Algemene dekkingsmiddelen - wat heeft het gekost](#).

Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten zijn baten en lasten die als eenmalig ten opzichte van de voorgaande en komende jaren worden beschouwd.

Incidentele baten en lasten verminderen het zicht op de reguliere, meerjarige nettokosten. Het buiten beeld laten van de incidentele baten en lasten op het resultaat na bestemming levert een zuiver nettoresultaat op. Dat biedt meer inzicht in het meerjarig structureel financieel perspectief. Bij incidentele baten en lasten wordt als richtlijn gehanteerd dat deze baten en lasten zich gedurende maximaal 3 jaar voordoen (artikel 4.21 Waterschapsbesluit). Toevoegingen aan en onttrekkingen uit reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan dekkingsreserves (kapitaallasten) of om onttrekkingen uit een (bestemmings)reserve gedurende een periode van minimaal 3 jaar met als doel het dekken van structurele lasten. Daarnaast worden meerjarige tijdelijke geldstromen waarvan de eindigheid vastligt vanwege een besluit van de Verenigde Vergadering aangewezen als incidentele baten en lasten, ook als de geldstroom (nog) langer is dan 3 jaar.

In het overzicht hieronder zijn de incidentele baten en lasten van € 0,1 miljoen en hoger opgenomen.

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025
Incidentele lasten	2,338	2,388
Waterveiligheid	0,230	0,203
HWBP projecten	0,200	0,173
Toevoeging aan reserves	0,030	0,030
Voldoende en Schoon Water	0,527	0,611
Onderzoeksprogramma Brielse meer DPZW	0,102	0,161
Impulsregeling Deltaplan Agrarisch Waterbeheer	0,425	0,450
Waterketen	1,403	1,400
Covid-19 bemonstering	0,213	0,210
Toevoeging aan reserves	1,190	1,190
Wegen	0,029	0,029
Toevoeging aan reserves	0,029	0,029
Bestuur en Organisatie	0,150	0,145
Versterking bestuurlijk proces	0,150	0,145
Incidentele baten	-12,802	-13,061
Waterveiligheid	-1,668	-1,631
HWBP projecten	-0,180	-0,143
Onttrekking aan reserves	-1,488	-1,488
Voldoende en Schoon Water	-4,746	-4,959
Schoon en emissieloos bouwen (baggeren)	-0,108	-0,108
Onderzoeksprogramma Brielse meer DPZW	-0,081	-0,081
Impulsregeling Deltaplan Agrarisch Waterbeheer	-0,286	-0,283
Onttrekking aan reserves	-4,270	-4,487
Waterketen	-2,298	-2,295
Covid-19 bemonstering	-0,213	-0,210
Onttrekking aan reserves	-2,085	-2,085
Wegen	-0,473	-0,473
Onttrekking aan reserves	-0,473	-0,473

Omschrijving	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025
Bestuur en Organisatie	-0,451	-0,451
Bijdrage incidentele compensatie Wet open overheid	-0,105	-0,105
Bijdrage uitvoeringskosten Wet open overheid	-0,196	-0,196
Onttrekking aan reserves	-0,150	-0,150
Algemene Dekkingsmiddelen	-3,167	-3,252
Afwikkelingsverschillen voorgaande boekjaren	-0,256	-0,340
Onttrekking aan reserves	-2,912	-2,912
Saldo van incidentele baten en lasten	-10,464	-10,673

Ontwikkeling kosten en opbrengsten

De onderstaande tabel toont de ontwikkeling van de kosten en opbrengsten.

Specificatie naar economische categorieën

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Afwijking t.o.v. begroot 2025 (incl. wijzigingen)
Saldo van baten en lasten voor bestemming	3,597	10,489	10,246	-1,137	-11,382
Lasten	247,263	265,006	268,805	262,158	-6,648
Rente & Afschrijving	31,388	40,759	37,441	37,140	-0,301
Personeelslasten	81,247	83,723	87,903	86,617	-1,286
Goederen en diensten van derden	117,790	124,824	124,383	118,339	-6,044
Bijdragen aan derden	14,146	14,726	14,340	13,475	-0,865
Toev. Reserves en Voorzien./ onvoorzien	2,692	0,975	4,739	6,587	1,848
Doorberekeningen	0,000	0,000	0,000	0,000	-0,000
Baten	-243,666	-254,518	-258,560	-263,294	-4,735
Financiële baten	-3,167	-1,627	-2,748	-2,964	-0,216
Personeelsbaten	-0,888	-0,600	-0,620	-0,749	-0,129
Goederen en diensten aan derden	-3,522	-2,463	-3,180	-3,843	-0,663
Bijdragen van derden	-13,768	-14,417	-15,076	-15,196	-0,120
Waterschapsbelastingen	-213,826	-226,652	-227,906	-230,448	-2,543
Interne verrekeningen	-8,495	-8,758	-9,029	-10,094	-1,065
Doorberekeningen	0,000	0,000	0,000	0,000	-0,000
Reserve mutaties	-10,845	-10,489	-11,578	-11,341	0,237
Toevoeging aan de reserves	5,206	0,059	1,249	1,249	-0,000
Toev. Reserves en Voorzien./ onvoorzien	5,206	0,059	1,249	1,249	-0,000
Onttrekking aan de reserves	-16,051	-10,547	-12,827	-12,590	0,237
Interne verrekeningen	-16,051	-10,547	-12,827	-12,590	0,237
Saldo van baten en lasten na bestemming	-7,248	0,000	-1,333	-12,478	-11,145

Exploitatie van programma's naar taken

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Totaal	Waters- stee- heffing	Zuiverings- heffing	Wegen- heffing
Nettolasten	229,312	111,525	102,220	15,568
Waterveiligheid	26,212	26,212	0,000	0,000
1.10 Preventie (1e laag)	25,919	25,919	0,000	0,000
1.20 Ruimtelijke inrichting (2e laag)	0,002	0,002	0,000	0,000
1.30 Crisisbeheersing (3e laag)	0,292	0,292	0,000	0,000
Water	66,571	66,571	0,000	0,000
2.10 Basisinricht watersysteem/Basiswaterkwal	41,433	41,433	0,000	0,000
2.20 Robuust en klimaatbestendig watersysteem	18,540	18,540	0,000	0,000
2.30 Faciliteren gebruiksfuncties	6,598	6,598	0,000	0,000
Waterketen	91,285	0,000	91,285	0,000
3.10 Beheer RWZI's	91,093	0,000	91,093	0,000
3.20 Impact op oppervlakte water	0,092	0,000	0,092	0,000
3.30 Doelmatige waterketen	0,100	0,000	0,100	0,000
Wegen	12,788	0,000	0,000	12,788
4.10 Verkeersveiligheid	5,169	0,000	0,000	5,169
4.20 Bereikbaarheid	7,619	0,000	0,000	7,619
Bestuur en Organisatie	29,871	17,604	9,798	2,469
7.10 Bestuur	14,855	6,536	6,536	1,783
7.20 Externe Communicatie	2,829	1,245	1,245	0,339
7.30 Regulering	9,125	8,213	0,913	0,000
7.40 Calamiteitenorganisatie	1,013	0,709	0,203	0,101
7.90 Bedrijfsvoering	2,050	0,902	0,902	0,246
Algemene dekkingsmiddelen	2,585	1,137	1,137	0,310
8.10 Onvoorzien	0,000	0,000	0,000	0,000
8.20 Algemene lasten en baten	2,585	1,137	1,137	0,310
8.30 Belastingopbrengst	0,000	0,000	0,000	0,000
8.40 Exploitatiesaldo	0,000	0,000	0,000	0,000
8.50 Separate afvalwaterstromen	0,000	0,000	0,000	0,000

Omschrijving	Totaal	Waters- systeem- heffing	Zuiverings- heffing	Wegen- heffing
Reserves mutaties	-11,341	-8,448	-0,961	-1,932
Onttrekkingen	-12,590	-8,478	-2,151	-1,961
Waterveiligheid	-1,488	-1,488	0,000	0,000
Water	-4,487	-4,487	0,000	0,000
Waterketen	-2,085	0,000	-2,085	0,000
Wegen	-1,469	0,000	0,000	-1,469
Bestuur en Organisatie	-0,150	-0,066	-0,066	-0,018
Algemene dekkingsmiddelen	-2,912	-2,437	0,000	-0,474
Toevoegingen	1,249	0,030	1,190	0,029
Waterveiligheid	0,030	0,030	0,000	0,000
Water	0,000	0,000	0,000	0,000
Waterketen	1,190	0,000	1,190	0,000
Wegen	0,029	0,000	0,000	0,029
Bestuur en Organisatie	0,000	0,000	0,000	0,000
Algemene dekkingsmiddelen	0,000	0,000	0,000	0,000
Te dekken door belastingopbrengsten	-230,448	-106,192	-106,535	-17,721
Watersysteemheffing	-106,192	-106,192	0,000	0,000
Watersysteemheffing	-106,192	-106,192	0,000	0,000
Zuiveringsheffing	-106,535	0,000	-106,535	0,000
Zuiveringsheffing	-106,535	0,000	-106,535	0,000
Wegenheffing	-17,721	0,000	0,000	-17,721
Wegenheffing	-17,721	0,000	0,000	-17,721
Saldo van baten en lasten na bestemming	-12,478	-3,115	-5,277	-4,085

Ontwikkeling bruto-investeringen

De onderstaande tabel toont de activiteiten op basis van de brutocashflow aan investeringen.

Overzicht bruto-investeringen

(bedragen x € 1 mln.)

Programma	Realisatie 2024	Begroot 2025	2e begrotings- wijziging	Begroot 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025
Waterveiligheid	3,778	23,270	18,810	18,980	18,642
Voldoende en Schoon Water	11,872	13,170	12,736	13,203	10,806
Waterketen	28,354	60,765	35,313	36,290	35,879
Wegen	19,244	22,895	28,966	29,266	27,404
Bestuur en Organisatie	3,029	4,485	4,908	4,488	1,263
Totaal	66,277	124,584	100,733	102,227	93,994

Wet normering topinkomens (WNT)

Sinds 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) van kracht. De WNT normeert de bezoldiging (het bezoldigingsmaximum) en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen in de (semi)publieke sector. Als de bezoldiging en/of ontslagvergoeding van een topfunctionaris de wettelijke norm overschrijdt, moet het meerdere worden teruggevorderd van de betreffende topfunctionaris. In de wet is ook geregeld wie als topfunctionaris moet worden aangemerkt. Voor een waterschap is dat de secretaris-directeur.

De WNT is ook van toepassing op topfunctionarissen die geen dienstverband hebben, maar bijvoorbeeld via een detacheringsbureau zijn ingehuurd. De 'bezoldiging' wordt dan bepaald op basis van de vergoeding (exclusief btw) die aan het detacheringsbureau wordt betaald. Hollandse Delta had in 2025 geen ingehuurde topfunctionarissen.

Het bezoldigingsmaximum voor 2025 is € 0,246 miljoen (2024: € 0,233 miljoen). Dit bedrag wordt jaarlijks per ministeriële regeling aangepast. Vanaf het kalenderjaar 2017 is variabele beloning toegestaan zolang de totale bezoldiging onder het toepasselijke bezoldigingsmaximum blijft. Daarnaast geldt een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 0,075 miljoen, dan wel één jaarsalaris als dit lager is dan € 0,075 miljoen. Uit de tabellen blijkt dat de bezoldiging van de secretaris-directeur binnen de norm blijft. Naast een wettelijk bezoldigingsmaximum voor topfunctionarissen geldt voor reguliere functionarissen een openbaarmakingsverplichting van een bezoldiging boven de norm. De norm voor publicatie is in 2025 € 0,246 miljoen (2024: € 0,233 miljoen) bij een voltijd aanstelling. Bij waterschap Hollandse Delta waren in 2025 geen bezoldigingen hoger dan de publicatienorm.

De bezetting van de topfunctionarispositie is in 2025 niet gewijzigd. Met ingang van september 2023 is de huidige secretaris-directeur de enige topfunctionaris binnen waterschap Hollandse Delta.

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	V. Bergsma
2025	
Functiegegevens	
Functie	Secretaris-Directeur
Aanvang en einde functievervulling	1/1-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	183.389
Beloningen betaalbaar op termijn	23.246
Subtotaal	206.635
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	246.000

Omschrijving	V. Bergsma
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	206.635
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
2024	
Functiegegevens	
Functie	Secretaris-Directeur
Aanvang en einde functievervulling	1/1-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	175.238
Beloningen betaalbaar op termijn	23.290
Subtotaal	198.528
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000
Bezoldiging	198.528

Balans

Onze vaste activa bestaan uit immateriële, materiële en financiële vaste activa. De vlottende activa bestaan uit voorraden, uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar, liquide middelen, kortlopende vorderingen en overlopende activa.

Onze vaste passiva bestaan uit het eigen vermogen, voorzieningen en vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer. De vlottende passiva bestaan uit kortlopende schulden (netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar) en overlopende passiva.

In de tabel hieronder laten we de cijfers vóór resultaatbestemming zien.

Balans

(bedragen x € 1 mln., stand per 31/12)

Omschrijving	2024	2025
Activa	529,222	557,847
Vaste activa	425,678	474,008
Immateriële vaste activa	70,290	66,988
Materiële vaste activa	349,608	401,272
Financiële vaste activa	5,780	5,748
Vlottende activa	103,544	83,840
Uitzettingen	64,349	39,648
Liquide middelen	0,111	0,098
Kortlopende vorderingen	17,018	18,452
Overlopende activa	22,066	25,642
Passiva	-529,222	-557,847
Eigen vermogen	-69,814	-70,950
Algemene reserves	-6,185	-7,372
Bestemmingsreserves	-29,519	-24,326
Egalisatiereserves	-26,862	-26,775
Nog te bestemmen resultaat	-7,248	-12,478
Vreemd vermogen	-414,019	-449,711
Voorzieningen	-13,043	-18,424
Langlopende schulden	-400,976	-431,286
Vlottende passiva	-45,389	-37,186
Kortlopende schulden	-13,599	-7,632
Overige vlottende passiva	-31,790	-29,554
Saldo	0,000	0,000

Toelichting op de balans

Activa

(bedragen x € 1 mln., stand per 31/12)

Omschrijving	2024	2025
Vaste activa	425,678	474,008
Immateriële vaste activa	70,290	66,988
Materiële vaste activa	349,608	401,272
Financiële vaste activa	5,780	5,748
Vlottende activa	103,544	83,840
Uitzettingen	64,349	39,648
Liquide middelen	0,111	0,098
Kortlopende vorderingen	17,018	18,452
Overlopende activa	22,066	25,642
Totaal activa	529,222	557,847

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Het onderstaande overzicht laat de ontwikkeling van de immateriële vaste activa zien.

(bedragen x € 1 mln., stand per 31/12)

Immateriële vaste activa	2024	Inves- teringen	Bijdragen van derden	Afschrij- vingen	2025
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio +disagio	48,410	0,000	0,000	1,171	47,239
Onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	7,193	0,000	0,000	1,439	5,754
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	13,954	0,323	-0,071	0,701	13,506
Overige immateriële vaste activa	0,733	0,000	0,000	0,244	0,489
Totaal immateriële vaste activa	70,290	0,323	-0,071	3,555	66,988

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit werken in exploitatie en onderhanden werk. In de onderstaande tabellen is de specificatie van deze posten opgenomen, waarin de mutaties gedurende het verslagjaar inzichtelijk worden gemaakt.

(bedragen x € 1 mln., stand per 31/12)

Materiële vaste activa	2024	Inves- teringen	Bijdragen van derden	Afschrij- vingen	Overboe- kingen	2025
Gronden en terreinen	11,946	0,180	0,000	0,000	0,000	12,127
Vervoermiddelen	3,254	0,248	0,000	0,261	-1,446	1,796
Machines, apparaten en gereedschappen	0,000	0,000	0,000	0,187	1,446	1,258
Overige materiële vaste activa	3,017	0,574	0,000	1,098	0,000	2,492
Bedrijfsgebouwen	24,592	0,796	0,029	1,649	0,000	23,769
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	238,030	83,561	-1,204	21,969	0,000	298,418
Totaal werken in exploitatie	280,840	85,359	-1,175	25,164	0,000	339,861

Met de invoering van de nieuwe voorschriften uit de Regeling beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen (RBVW) hebben we de activapost 'vervoermiddelen en werktuigen' opgesplitst in twee afzonderlijke posten: vervoermiddelen en machines, apparaten en gereedschappen. De nieuwe activapost vervoermiddelen bestond voorheen uit beide categorieën samen. De overboeking bij vervoermiddelen komt doordat we de bijbehorende boekwaarde hebben overgeheveld naar de nieuwe activapost machines, apparaten en gereedschappen.

Als gevolg van een lagere subsidievaststelling zijn de bijdragen van derden bij de activapost bedrijfsgebouwen bijgesteld.

(bedragen x € 1 mln., stand per 31/12)

Onderhanden werken	2024	Inves- teringen	Bijdragen van derden	Afschrij- vingen	Overboe- kingen	2025
Lopende investeringen	25,095	52,795	-16,480	0,000	0,000	61,411
Afgesloten investeringen	43,672	41,199	-0,434	0,000	-84,437	0,000
Totaal onderhanden werken	68,768	93,994	-16,914	0,000	-84,437	61,411

Het bedrag van de afgesloten investeringen is in het verslagjaar overgeboekt naar de immateriële en materiële vaste activa. Deze overboeking betreft investeringen die technisch gereed zijn en daarom zijn geactiveerd onder de desbetreffende balansposten.

De specificatie van het onderhanden werk voor lopende investeringen naar programma's is opgenomen in de onderstaande tabel.

(bedragen x € 1 mln., stand per 31/12)

Programma	2024	Inves- teringen (bruto)	Bijdragen van derden	2025
Waterveiligheid	0,575	18,642	-15,825	3,392
Voldoende en Schoon Water	3,998	7,155	-0,399	10,754
Waterketen	19,723	22,501	-0,021	42,202
Wegen	0,609	4,443	-0,235	4,817
Bestuur en Organisatie	0,190	0,055	0,000	0,245
Totaal onderhanden werk lopende investeringen	25,095	52,795	-16,480	61,411

Financiële vaste activa

(bedragen x € 1 mln., stand per 31/12)

Financiële vaste activa	2024	Vermeerderingen	Verminderingen	2025
Aandelen en deelnemingen	0,234	0,000	0,000	0,234
Aandelen Nederlandse Waterschapsbank	0,234	0,000	0,000	0,234
Leningen aan bedrijven	5,546	1,318	1,350	5,514
Leningen aan bedrijven	5,546	0,000	0,000	5,514
- Ayvens	0,000	0,000	0,015	0,000
- J&T lease	0,000	0,845	0,869	0,000
- MHC	0,000	0,474	0,466	0,000
Totaal Financiële vaste activa	5,780	1,318	1,350	5,748

Aandelen en deelnemingen

De post deelnemingen en effecten betreft de waarde van 2.036 aandelen van de NV Nederlandse Waterschapsbank (1.893 aandelen A met een nominale waarde van € 115 en 143 aandelen B met een nominale waarde van € 460). Dit is in 2025 niet gewijzigd. In 2025 is een bedrag van € 1,7 miljoen aan dividend ontvangen.

Leningen aan bedrijven

Op deze post zijn de verstrekte leningen aan leasemaatschappijen voor transportmiddelen verantwoord.

Flottende activa

Uitzettingen

Bij het schatkistbankieren beoordelen we dagelijks of de rekening-courant van waterschap Hollandse Delta bij de NWB moet worden 'afgeroomd' naar of moet worden aangevuld van de rekening bij de schatkist. We mogen maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist aanhouden (op de rekening-courant bij NWB). Voor 2025 was het drempelbedrag gelijk aan 2% van het begrotingstotaal van € 265 miljoen, dit is € 5,3 miljoen.

(bedragen x € 1.000)

Nr	Omschrijving	Verslag-jaar	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren						
(1)	Drempelbedrag	5.300	0	0	0	0
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	0	320	231	346	226
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	0	5.300	5.300	5.300	5.300
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0	0
Berekening drempelbedrag						
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	265.006	0	0	0	0
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	265.006	0	0	0	0
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0	0	0	0	0
Drempelbedrag	(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	5.300	0	0	0	0
Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen						
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	0	28.762	20.995	31.872	20.757
(5b)	Dagen in het kwartaal	0	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	0	320	231	346	226

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit het rekening courant saldo bij de Nederlandse Waterschapsbank. Eind 2025 is het saldo € 0,1 miljoen.

Kortlopende vorderingen

(bedragen x € 1 mln., stand per 31/12)

Kortlopende vorderingen	2024	2025
Vorderingen op overheden	1,432	0,514
Vorderingen op overige debiteuren	0,183	0,187
Vorderingen subsidies en bijdragen	0,000	1,406
Vorderingen op belastingdebiteuren	17,497	18,697
Dubieuze (belasting)vorderingen	-2,094	-2,352
Totaal kortlopende vorderingen	17,018	18,452

De vorderingen op overheden hebben voornamelijk betrekking op afvoer baggerspecie (€ 0,4 miljoen) en diverse posten zoals detacheringskosten en verrekeningen voor stortkosten slootmaaisels.

De vorderingen op overige debiteuren hangen vooral samen met grondzaken, waaronder leges, pacht en huur (€ 0,1 miljoen).

Met de invoering van de nieuwe voorschriften uit de Regeling beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen (RBVW) worden de vorderingen die betrekkingen hebben op subsidies en bijdragen als een afzonderlijke post gepresenteerd. Deze nieuwe categorie bevat onder meer de vorderingen van de subsidie project Zettingsvloeiing Verlengde Derde Toetsronde (ZV3T) (€ 0,2 miljoen), de bijdrage WHW-gelden 2025 (€ 0,2 miljoen), de bijdrage werkzaamheden Zonnepark Oudenhorn (€ 0,1 miljoen) en de subsidie voor de fietsverbinding Oostvoorne - Rockanje (€ 0,8 miljoen).

Voor de belastingdebiteuren geldt een betaaltermijn van 2 maanden of, als een machtiging voor automatische incasso is afgegeven, 10 maanden. De vorderingen zijn met inachtneming van deze betaaltermijn direct opeisbaar. De nog op te leggen aanslagen over 2025 en voorgaande jaren zijn gerubriceerd onder overlopende activa.

Het saldo van de vorderingen waterschapsbelastingen per 31 december 2025 is 8,12% van de totaal opgelegde belastingaanslagen in 2025 (2024: 8,26%). In het saldo van de 'vorderingen waterschapsbelastingen' is rekening gehouden met een bedrag voor dubieuze debiteuren van € 2,4 miljoen. Het bedrag is gebaseerd op ontvangen informatie van SVHW betreffende vorderingen over de jaren t/m 2025. Voor de overige debiteuren is geen aanvullende voorziening opgenomen.

De specificatie van de belastingvorderingen, zowel de reeds opgelegde als de nog op te leggen belastingvorderingen, is opgenomen in de onderstaande tabel. Voor de openstaande saldi kunnen vanaf 2025 nog bezwaarschriften worden ingediend en afgehandeld. Daarnaast kunnen aanslagen worden kwijtgescholden of oninbaar worden verklaard.

De nog op te leggen belastingvorderingen vormen volgens de verslaggevingsregels onderdeel van de balanspost overlopende activa. Het saldo ultimo 2025 is daarom opgenomen in de tabel met de overlopende activa.

(bedragen x € 1 mln.)

Specificatie belastingvorderingen	Bedrag
Opgelegd	18,697
Belastingvorderingen t/m 2020	0,217
Belastingvorderingen 2021	0,425
Belastingvorderingen 2022	1,140
Belastingvorderingen 2023	3,092
Belastingvorderingen 2024	4,097
Belastingvorderingen 2025	9,726
Nog op te leggen	4,074
Nog op te leggen 2024	1,513
Nog op te leggen 2025	2,560
Totaal	22,771

Overlopende activa

(bedragen x € 1 mln., stand per 31/12)

Overlopende activa	2024	2025
Vooruitbetaalde bedragen	2,469	3,569
Nog op te leggen waterschapsbelastingen	3,427	4,074
Nog te ontvangen bedragen	15,036	16,879
Overige overlopende activa	0,000	0,001
Nog te ontvangen subsidies	1,133	1,119
Totaal overlopende activa	22,066	25,642

De post vooruitbetaalde bedragen bestaat uit facturen die betrekking hebben op het jaar 2026 waaronder:

- Premies diverse verzekeringen (€ 0,2 miljoen)
- Preventief onderhoud tractoren (€ 0,1 miljoen)
- Onderhoud software (€ 1,2 miljoen)
- HVC verwerking zand/slib en erfpacht (€ 1,0 miljoen)
- Afstemming en ontwerp TA-waterketen (€ 0,6 miljoen)
- Leasekosten vervoermiddelen (€ 0,1 miljoen)
- Voorschot pensioen en wachtgeld (€ 0,05 miljoen)
- Overige vooruitbetaalde bedragen (€ 0,3 miljoen)

Volgens de opgave van SVHW bedragen de nog op te leggen waterschapsbelastingen per eind 2025 voor:

- 2024 € 1,5 miljoen
- 2025 € 2,6 miljoen

De posten die per ultimo 2025 onderdeel uitmaken van de nog te ontvangen bedragen zijn:

- Opbrengst invorderingskosten SVHW (€ 1,4 miljoen)
- Verrekening met SVHW inzake ontvangen belastingen (€ 10,7 miljoen)
- Afrekening Aquon (€ 0,6 miljoen)
- Vergoeding baggeren (€ 1,1 miljoen)
- Afrekening Het Waterschapshuis (HWH) (€ 0,2 miljoen)
- Grensoverschrijdend afvalwater (GOA) Schieland (€ 0,3 miljoen)
- Vergoeding kinderopvangtoeslag van het Rijk (€ 0,2 miljoen)
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties uitvoering en ophogingskosten kinderopvangtoeslagaffaire (€ 0,2 miljoen)
- Ministerie van Financiën rente schatkist 4e kwartaal (€ 0,3 miljoen)
- Afrekening transportstelsels (€ 0,03 miljoen)
- Bijdrage HVC (€ 0,8 miljoen)
- Afrekening energiekosten (€ 0,1 miljoen)
- Afrekening GR SVHW (€ 0,6 miljoen)
- Bijdrage Single Use Plastic (SUP) 2025 (€ 0,04 miljoen)
- Bijdragen verkeerregelinstantie (€ 0,08 miljoen)
- Verrekening MRB 2025 (€ 0,08 miljoen)
- Overige nog te ontvangen bedragen (€ 0,3 miljoen)

Onderstaande tabel geeft het verloop van de nog te ontvangen subsidies weer.

(bedragen x € 1 mln., stand per 31/12)

Specificatie	2024	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	2025
Rijk				
Verkenning 17-3 Oostmolendijk	0,197	0,000	0,000	0,197
POP3 afkoppelen St Anthonypolder (maatregelen Binnenbedijkte Maas)	0,464	0,464	-0,928	0,000
DPRa HW_Stuw Bolkastraat_Windpark Spui waterberging	0,017	0,021	-0,038	0,000
DPRa HWZW waterberging Nieuw-Beijerland	0,000	0,071	0,000	0,071
DPZW Zuidwestelijke regio_Slim waterbeheer	0,045	0,000	-0,045	0,000
DAW Impulsgelden aanpak GBM 2024-2025 (Impulsregeling Deltaplan Agrarisch Waterbeheer)	0,000	0,032	0,000	0,032
Dumava Subsidie Ridderkerk (verlichting Waterschapshuis)	0,096	-0,029	-0,067	0,000
Bijdrage uitvoeringskosten Wet open overheid	0,000	0,196	-0,196	0,000
Bijdrage incidentele compensatie Wet open overheid	0,000	0,105	-0,105	0,000
Provincie				
Onderzoeksprogramma Brielse meer DPZW fase 2	0,034	0,036	-0,050	0,020
(Fiets)Verkeersveiligheid Oud Cromstrijensedijk F560	0,000	0,256	0,000	0,256
Subsidieregeling Mobiliteit Fietspad Korteweg Korendijk	0,000	0,171	0,000	0,171
Bijdrage erfgoedlijnen boerenschouw Strijen	0,000	0,010	-0,010	0,000
Bijdrage erfgoedlijnen Hania sluis	0,000	0,010	-0,010	0,000
Vervolg procesondersteuning Netwerk RAHD	0,000	0,005	-0,005	0,000
Overige openbare lichamen				
DPRa Oudeland van Strijen	0,114	0,258	0,000	0,372
MRDH 2024_Fietsverbinding Kerkweg - Vierpolders	0,165	0,000	-0,165	0,000
Totaal nog te ontvangen subsidies	1,133	1,606	-1,620	1,119

Passiva

(bedragen x € 1 mln., stand per 31/12)

Omschrijving	2024	2025
Eigen vermogen	-69,814	-70,950
Algemene reserves	-6,185	-7,372
Bestemmingsreserves	-29,519	-24,326
Egalisatiereserves	-26,862	-26,775
Nog te bestemmen resultaat	-7,248	-12,478
Vreemd vermogen	-414,019	-449,711
Voorzieningen	-13,043	-18,424
Langlopende schulden	-400,976	-431,286
Vlottende passiva	-45,389	-37,186
Kortlopende schulden	-13,599	-7,632
Overige vlottende passiva	-31,790	-29,554
Totaal passiva	-529,222	-557,847

Vaste passiva

Algemene reserves

Een algemene reserve is een reserve waaraan de Verenigde Vergadering geen specifieke bestemming heeft gegeven en die als buffer fungeert om eventuele financiële tegenvallers op te vangen. Voor de minimale omvang van de algemene reserves hanteren wij voor de jaarrekening 2025 een ratio van 1,4 voor het weerstandsvermogen. Dit is gebaseerd het afwegingskader 'gezonde financiën waterschap Hollandse Delta 2025'.

(bedragen x € 1 mln., stand per 31/12)

Algemene reserves	2024	Storting	Onttrekking	Resultaatbestemming	2025
R811001 Algemene reserve Waterveiligheid	0,932	0,030	-0,017	0,317	1,262
Stand 1 januari huidig jaar	0,932	0,000	0,000	0,000	0,932
Begroting huidig jaar	0,000	0,030	0,000	0,000	0,030
Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	0,000	0,000	0,000	0,317	0,317
VV-besluiten tussentijds	0,000	0,000	-0,017	0,000	-0,017
R811002 Algemene reserve Water	0,608	0,000	-0,050	0,448	1,006
Stand 1 januari huidig jaar	0,608	0,000	0,000	0,000	0,608

Algemene reserves	2024	Storting	Onttrekking	Resultaatbestemming	2025
Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	0,000	0,000	0,000	0,448	0,448
VV-besluiten tussentijds	0,000	0,000	-0,050	0,000	-0,050
R811003 Algemene reserve Waterketen	4,242	0,000	-0,066	0,228	4,404
Stand 1 januari huidig jaar	4,242	0,000	0,000	0,000	4,242
Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	0,000	0,000	0,000	0,228	0,228
VV-besluiten tussentijds	0,000	0,000	-0,066	0,000	-0,066
R811004 Algemene reserve Wegen	0,403	0,029	-0,018	0,286	0,700
Stand 1 januari huidig jaar	0,403	0,000	0,000	0,000	0,403
Begroting huidig jaar	0,000	0,029	0,000	0,000	0,029
Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	0,000	0,000	0,000	0,286	0,286
VV-besluiten tussentijds	0,000	0,000	-0,018	0,000	-0,018
Totaal algemene reserves	6,185	0,059	-0,150	1,279	7,372

De opgenomen mutaties sluiten aan bij de resultaatbestemming zoals vastgesteld in de Jaarstukken 2024 en zijn verwerkt conform de Programmabegroting 2025. Daarnaast zijn er afzonderlijke besluiten genomen over de onttrekkingen aan de algemene reserves. Deze besluiten worden per reserve nader toegelicht.

Algemene reserve Waterveiligheid (R811001)

In de Verenigde Vergadering van 9 oktober 2024 (iBabs 1235) is besloten om de kosten van 2025 voor de versterking van het bestuurlijk proces voor 100% te dekken uit de algemene reserves van de programma's. Voor programma Waterveiligheid betekent dit dat een bedrag van € 0,016 miljoen wordt onttrokken uit de algemene reserve Waterveiligheid.

Algemene reserve Water (R811002)

De onttrekking van € 0,049 miljoen aan de algemene reserve Water betreft het aandeel van programma Water in de kosten voor de versterking van het bestuurlijk proces, conform het besluit van de Verenigde Vergadering van 9 oktober 2024 (iBabs 1235).

Algemene reserve Waterketen (R811003)

Bij de algemene reserve Waterketen is een bedrag van € 0,066 miljoen onttrokken. Dit betreft het aandeel van programma Waterketen in de kosten voor de versterking van het bestuurlijk proces, conform het besluit van de Verenigde Vergadering van 9 oktober 2024 (iBabs 1235).

Algemene reserve Wegen (R811004)

Op basis van het besluit van de Verenigde Vergadering van 9 oktober 2024 (iBabs 1235) is € 0,018 miljoen uit de algemene reserve Wegen onttrokken. Dit betreft het aandeel van programma Wegen in de kosten voor de versterking van het bestuurlijk proces.

Bestemmingsreserves

Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de Verenigde Vergadering een bepaalde bestemming heeft gegeven.

(bedragen x € 1 mln., stand per 31/12)

Bestemmingsreserves	2024	Storting	Onttrekking	Resultaatbestemming	2025
R813001 BR maatr. gebiedsrendement stikstofverwi	1,651	0,000	-1,190	0,000	0,461
Stand 1 januari huidig jaar	1,651	0,000	0,000	0,000	1,651
Begroting huidig jaar	0,000	0,000	-0,148	0,000	-0,148
1e begrotingswijziging	0,000	0,000	-1,042	0,000	-1,042
R813006 BR Dijkversterkingen	0,783	0,000	-0,783	0,000	0,000
Stand 1 januari huidig jaar	0,783	0,000	0,000	0,000	0,783
VV-besluiten tussentijds	0,000	0,000	-0,783	0,000	-0,783
R813010 Budgetoverhevelingen	0,253	0,000	-0,253	0,000	0,000
Stand 1 januari huidig jaar	0,253	0,000	0,000	0,000	0,253
Begroting huidig jaar	0,000	0,000	-0,253	0,000	-0,253
R813014 Bestemmingsres. Baggeren	5,711	0,000	-2,193	0,000	3,518
Stand 1 januari huidig jaar	5,711	0,000	0,000	0,000	5,711
Begroting huidig jaar	0,000	0,000	-2,126	0,000	-2,126
2e begrotingswijziging	0,000	0,000	-0,304	0,000	-0,304
Jaarrekening	0,000	0,000	0,237	0,000	0,237
R813015 Best.Res.Grensoverschrijdend afvalwater	0,346	0,000	0,000	0,117	0,463
Stand 1 januari huidig jaar	0,346	0,000	0,000	0,000	0,346
Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	0,000	0,000	0,000	0,117	0,117
R813019 Best.Res.Persoonsgebonden basisbudget	1,175	0,000	0,000	0,000	1,175
Stand 1 januari huidig jaar	1,175	0,000	0,000	0,000	1,175
R813022 Bestemmingsreserve Afwikkeling CMK	2,827	0,000	0,000	0,000	2,827
Stand 1 januari huidig jaar	2,827	0,000	0,000	0,000	2,827
R813023 Bestemmingsreserve Onderhoud CMK	3,718	0,000	-0,208	0,000	3,510
Stand 1 januari huidig jaar	3,718	0,000	0,000	0,000	3,718
Begroting huidig jaar	0,000	0,000	-0,208	0,000	-0,208
R813024 Bestemmingsreserve Digitalisering	0,590	0,000	0,000	0,000	0,590
Stand 1 januari huidig jaar	0,590	0,000	0,000	0,000	0,590

Bestemmingsreserves	2024	Storting	Onttrekking	Resultaatbestemming	2025
R813025 CMK Monitoring	0,372	0,000	-0,042	0,000	0,330
Stand 1 januari huidig jaar	0,372	0,000	0,000	0,000	0,372
Begroting huidig jaar	0,000	0,000	-0,042	0,000	-0,042
R813026 Bestemmingsreserve Wegen	6,176	0,000	-0,996	0,000	5,180
Stand 1 januari huidig jaar	6,176	0,000	0,000	0,000	6,176
Begroting huidig jaar	0,000	0,000	-0,996	0,000	-0,996
R813028 Best.Res. AC leiding Brielle-Oostvoorne	1,900	0,000	0,000	0,000	1,900
Stand 1 januari huidig jaar	1,900	0,000	0,000	0,000	1,900
R813032 BR personele capaciteit wegen	0,825	0,000	-0,275	0,000	0,550
Stand 1 januari huidig jaar	0,825	0,000	0,000	0,000	0,825
Begroting huidig jaar	0,000	0,000	-0,275	0,000	-0,275
R813034 Best.Res. Belastingopbrengsten	3,193	0,000	0,000	0,000	3,193
Stand 1 januari huidig jaar	3,193	0,000	0,000	0,000	3,193
R813035 Bestemmingsreserve transitie wegen	0,000	0,000	0,000	0,630	0,630
Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	0,000	0,000	0,000	0,630	0,630
Totaal bestemmingsreserves	29,519	0,000	-5,940	0,746	24,326

De opgenomen mutaties zijn verwerkt conform de Programmabegroting 2025 en de 1e en 2e begrotingswijzigingen 2025. Daarnaast zijn er afzonderlijke besluiten genomen over de toevoegingen en onttrekkingen aan de bestemmingsreserves.

Bestemmingsreserve Maatregelen gebiedsrendement stikstofverwijdering (R813001)

In 2024 is een reserve gevormd naar aanleiding van een dreigende overschrijding van het gebiedsrendement stikstofverwijdering. Deze reserve is bedoeld om de kosten te dekken van maatregelen om dit gebiedsrendement te verbeteren. Daarnaast dient de reserve om de kapitaallasten te dekken gedurende de eerste 3 jaar van de investeringen in het vervangen van puntbeluchters en het plaatsen van online meters bij rioolwaterzuivering Dokhaven. De maatregelen ter verbetering van het gebiedsrendement zijn inmiddels afgerond. Om die reden is de bestemmingsreserve bij de 1e begrotingswijziging 2025 aangepast. Het resterende saldo per eind 2025 is bestemd voor de dekking van de kapitaallasten.

Bestemmingsreserve Dijkversterkingen (R813006)

De onttrekking aan de bestemmingsreserve vloeit voort uit het besluit 'Herijking Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)' (iBabs 1554) van de Verenigde Vergadering van 1 oktober 2025. Het saldo van deze reserve is aangewend voor de voorziening Herijking Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). De bestemmingsreserve is hiermee opgeheven.

Bestemmingsreserve Budgetoverhevelingen (R813010)

Deze bestemmingsreserve zetten we in voor middelen die vanuit een bepaald kalenderjaar worden overgeheveld naar een volgend kalenderjaar. In de reserve was € 0,3 miljoen gereserveerd voor het amoveren van gemaal Torensteepolder, deze is volgens de Programmabegroting 2025 volledig onttrokken.

Bestemmingsreserve Baggeren (R813014)

De kosten van baggeren fluctueren jaarlijks. Om de kosten in de begroting stabiel te houden, vindt egalisatie plaats via deze reserve. In 2025 is € 2,2 miljoen onttrokken aan de reserve.

Bestemmingsreserve Grensoverschrijdend afvalwater (R813015)

Waterschap Hollandse Delta zuivert op rioolwaterzuivering Dokhaven een deel van het afvalwater afkomstig van het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en het Hoogheemraadschap van Delfland. De afrekening van deze afvalwaterstromen vindt plaats met een termijn van 3 jaar. Om de financiële risico's af te dekken die samenhangen met deze afrekeningstermijn, is een bestemmingsreserve gevormd. In 2025 hebben we geen mutaties voor deze reserve.

Bestemmingsreserve Persoonsgebonden basisbudget (R813019)

Op basis van de cao heeft iedere medewerker de mogelijkheid om eens per 5 jaar een bedrag van € 6.000 in te zetten voor persoonlijke ontwikkeling en vitaliteit. Voor medewerkers tot 35 jaar is dit € 12.000. Om het risico af te dekken dat medewerkers in een bepaald jaar bovengemiddeld gebruikmaken van deze regeling, is een bestemmingsreserve gevormd. In 2025 hebben we geen mutaties voor deze reserve.

Bestemmingsreserve Afwikkeling CMK (R813022)

Het saldo van deze reserve is gevormd uit het voordelige saldo van het project Compenserende Maatregelen Kierbesluit (CMK). Deze reserve is niet gebonden aan een specifieke heffing en hoeft dan ook niet voor een specifieke taak te worden gebruikt. Aan het resterende saldo van € 2,8 miljoen is door de Verenigde Vergadering nog geen bestemming gegeven.

Bestemmingsreserve Onderhoud CMK (R813023)

Om de waterstaatkundige werken die in het project CMK zijn gerealiseerd in stand te houden, krijgt waterschap Hollandse Delta van Rijkswaterstaat de onderhoudsgelden voor een periode van 10 jaar vergoed. In de Verenigde Vergadering van januari 2018 is besloten deze eenmalige bijdrage (€ 4,5 miljoen) toe te voegen aan de bestemmingsreserve Onderhoud CMK. Vanuit deze reserve vallen de komende jaren middelen vrij om de uit te voeren onderhoudswerkzaamheden mee te betalen. In 2025 is dit € 0,2 miljoen.

Bestemmingsreserve Digitalisering (R813024)

Deze reserve dekt de kosten van digitaliseringsprojecten. In 2025 hebben we geen mutaties voor deze reserve.

Bestemmingsreserve CMK Monitoring (R813025)

In de Bestuursrapportage 2-2018 heeft de Verenigde Vergadering ingestemd met het instellen van een bestemmingsreserve CMK Monitoring. Deze

reserve is ingezet om de kosten voor monitoringactiviteiten binnen het project CMK te dekken. Omdat we vanaf 2026 geen monitoring meer uitvoeren in dit project, vervalt de noodzaak voor deze reserve. De reserve is bij de Programmabegroting 2026 opgeheven.

Bestemmingsreserve Wegen (R813026)

Vanuit deze reserve valt de komende jaren geld vrij ten gunste van de exploitatie, ter dekking van de afschrijvingslasten van wegenprojecten. In 2025 is dit € 1,0 miljoen.

Bestemmingsreserve AC leiding Brielle-Oostvoorne (R813028)

Deze bestemmingsreserve is oorspronkelijk gevormd ter (gedeeltelijke) dekking van de kosten voor de verwijdering van de asbestcementleiding tussen Brielle en Oostvoorne. Omdat deze werkzaamheden meerdere jaren zijn uitgesteld en opnieuw worden geprogrammeerd, is de reserve bij de Programmabegroting 2026 opgeheven.

Bestemmingsreserve Personele capaciteit Wegen (R813032)

Vanuit deze reserve dekken we personele kosten voor onder meer de wegentransitie. In 2025 is € 0,3 miljoen aan deze reserve onttrokken.

Bestemmingsreserve Belastingopbrengsten (R813034)

In de begroting 2024 en de begroting 2025 zijn de percentages voor kwijtschelding en oninbaar naar beneden bijgesteld (scherper geraamd). Hierdoor bestaat het risico op tegenvallers. We stellen voor deze reserve in stand te houden ter afdekking van deze risico's. Er hebben zich in 2025 geen mutaties voorgedaan.

Bestemmingsreserve Transitie Wegen

Bij de jaarrekening 2024 is de bestemmingsreserve Transitie Wegen gevormd om toekomstige financiële risico's van de wegentransitie op te vangen. In 2025 hebben we geen mutaties voor deze reserve.

Egalisatiereserves

(bedragen x € 1 mln., stand per 31/12)

Egalisatiereserves	2024	Storting	Onttrekking	Resultaatbestemming	2025
R812001 Reserve Tariefegalitatie Watersysteemhef	8,752	0,000	-2,496	2,296	8,551
Stand 1 januari huidig jaar	8,752	0,000	0,000	0,000	8,752
Begroting huidig jaar	0,000	0,000	-2,496	0,000	-2,496
Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	0,000	0,000	0,000	2,296	2,296
R812002 Reserve Tariefegalitatie Zuiveringsheff.	13,618	1,190	-0,895	1,345	15,258
Stand 1 januari huidig jaar	13,618	0,000	0,000	0,000	13,618
Begroting huidig jaar	0,000	0,000	-0,895	0,000	-0,895
Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	0,000	0,000	0,000	1,345	1,345
1e begrotingswijziging	0,000	1,190	0,000	0,000	1,190
R812003 Reserve Tariefegalitatie Wegenheffing	1,581	0,000	-0,198	1,582	2,965
Stand 1 januari huidig jaar	1,581	0,000	0,000	0,000	1,581
Begroting huidig jaar	0,000	0,000	-0,198	0,000	-0,198
Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	0,000	0,000	0,000	1,582	1,582
R812005 ER Watersysteemheffing - gebouwd	2,437	0,000	-2,437	0,000	0,000
Stand 1 januari huidig jaar	2,437	0,000	0,000	0,000	2,437
Begroting huidig jaar	0,000	0,000	-2,437	0,000	-2,437
R812006 ER Wegenheffing - gebouwd	0,474	0,000	-0,474	0,000	0,000
Stand 1 januari huidig jaar	0,474	0,000	0,000	0,000	0,474
Begroting huidig jaar	0,000	0,000	-0,474	0,000	-0,474
Totaal egalisatiereserves	26,862	1,190	-6,500	5,223	26,775

De egalisatiereserves per heffing zijn gevormd vanuit de resultaatbestemming van de afgelopen jaren. We zetten de tariefegalitatiesreserves in wanneer de Verenigde Vergadering besluit om de belastingtarieven te egaliseren.

De opgenomen mutaties zijn verwerkt conform de resultaatbestemming zoals vastgesteld in de Jaarstukken 2024 en in lijn met de Programmabegroting 2025. Daarnaast zijn afzonderlijke besluiten genomen over de toevoegingen aan de tariefegalitatiesreserves.

Tariefegalitatiereserve Zuiveringsheffing (R812002)

Bij de 1e begrotingswijziging 2025 is € 1,2 miljoen toegevoegd aan deze reserve.

Nog te bestemmen resultaat

Het resultaat over het boekjaar 2024 is € 7,2 miljoen. Conform het besluit van de Verenigde Vergadering over de resultaatbestemming 2024 (IBabs 1277 d.d. 28-05-2025) is dit resultaat verwerkt in de jaarrekening. Voor 2025 is het resultaat € 12,5 miljoen. Dit bedrag wordt, in lijn met de gebruikelijke besluitvorming, in 2026 ter vaststelling voorgelegd en is daarom opgenomen als nog te bestemmen resultaat.

Voorzieningen

(bedragen x € 1 mln., stand per 31/12)

Arbeidsgerelateerde verplichtingen	2024	Vermeerderingen	Interne verminderingen	Externe verminderingen	2025
V850001 Voorz.Pens.-,wachtgld,IZR(vm)Pers.&Best.	5,725	1,757	-0,354	-0,752	6,375
Stand 1 januari huidig jaar	5,725	0,000	0,000	0,000	5,725
Begroting huidig jaar	0,000	0,300	0,000	-0,604	-0,304
2e begrotingswijziging	0,000	0,300	-0,015	-0,041	0,244
Jaarrekening	0,000	1,157	-0,339	-0,107	0,710
V850003 Vrz. Arbeidsgerelateerde verplichtingen	6,875	1,431	-0,006	-0,122	8,178
Stand 1 januari huidig jaar	6,875	0,000	0,000	0,000	6,875
Begroting huidig jaar	0,000	0,300	0,000	-0,135	0,165
2e begrotingswijziging	0,000	0,260	-0,060	0,025	0,225
Jaarrekening	0,000	0,871	0,054	-0,012	0,913
V850005 Vrz Regeling Vervroegd Uittreden (RVU)	0,012	0,103	0,000	-0,067	0,048
Stand 1 januari huidig jaar	0,012	0,000	0,000	0,000	0,012
Begroting huidig jaar	0,000	0,125	0,000	-0,104	0,021
1e begrotingswijziging	0,000	-0,125	0,000	0,092	-0,033
2e begrotingswijziging	0,000	0,085	0,000	-0,058	0,027
Jaarrekening	0,000	0,018	0,000	0,003	0,020
Totaal arbeidsgerelateerde verplichtingen	12,612	3,290	-0,360	-0,941	14,601

Voorziening Pensioen- en wachtgeldverplichtingen (voormalig) personeel en bestuur (V850001)

Deze voorziening is bedoeld om het salaris en de kosten van outplacement te betalen van werknemers die niet meer ingezet kunnen worden in de bedrijfsprocessen. Deze voorziening is ook voor de pensioenen en uitkeringen aan voormalige bestuursleden (APPA-regeling heemraden). De administratie voor de berekening en uitbetaling van de wachtgelden en pensioenen wordt verzorgd door een extern bureau. Dit bureau stelt jaarlijks voor alle bekende toekomstige verplichtingen nieuwe actuariële berekeningen op en actualiseert de toekomstige verplichtingen voor de lopende

pensioenen en wachtgelden. Op basis van deze berekening en de renteontwikkeling bepalen we de hoogte van de voorziening. Voor 2025 deden we een storting van € 1,8 miljoen en een onttrekking van € 1,1 miljoen.

In verband met de (voorgenomen) overgang van de APPA-regeling naar het ABP per 1 januari 2028 heeft een extra storting plaatsgevonden van € 1,2 miljoen (onderdeel van de totale storting van € 1,8 miljoen). Deze storting is noodzakelijk om onze voorziening op gelijke hoogte te brengen met de dekkingsgraad van het ABP per eind 2025. Deze aanvullende storting is verplicht op grond van een uitspraak van de commissie BBV.

Voorziening arbeidsgelateerde verplichtingen (V850003)

Deze voorziening is gevormd voor de uit te betalen jubileumuitkeringen en vergoedingen voor leeftijdsontslag waar werknemers recht op hebben. Ook nemen we in deze voorziening de waarde mee van verlofdagen over de afgelopen jaren die personeelsleden nog moeten opnemen. We vormen deze voorziening voor arbeidsgelateerde verplichtingen in overeenstemming met het Waterschapsbesluit (art. 4.54 en 4.55). Voor 2025 hebben we een storting van € 1,4 miljoen en een onttrekking van € 0,1 miljoen aan de voorziening arbeidsgelateerde verplichtingen verwerkt.

In de onderstaande tabel is een nadere specificatie opgenomen van de mutaties binnen deze voorziening. Hieronder is een uitsplitsing van de voorziening opgenomen.

(bedragen x € 1 mln., stand per 31/12)

Specificatie	2024	Vermeerderingen	Interne verminderingen	Externe verminderingen	2025
Verloftegoeden	5,609	1,264	0,000	0,000	6,872
Jubileumuitkeringen en vergoeding leeftijdsontslag	1,015	0,167	0,000	-0,122	1,060
Vitaliteit	0,251	0,000	-0,006	0,000	0,245
Totaal arbeidsgelateerde verplichtingen	6,875	1,431	-0,006	-0,122	8,178

Voorziening Regeling Vervroegd Uittreden (RVU) (V850005)

In de cao Waterschappen uit 2024 is vastgelegd dat met ingang van 1 januari 2024 een bepaalde groep werknemers in aanmerking komt voor de Regeling Vervroegde Uittreding (RVU). Dit geldt voor werknemers die:

- ten minste 41 dienstjaren hebben bij een werkgever aangesloten bij het ABP;
- de laatste 10 jaar hebben gewerkt binnen de sector Waterschappen;
- zich op dat moment binnen 2 jaar van de AOW-gerechtigde leeftijd bevinden.

Een aanvullende voorwaarde is dat de afspraak over deelname aan de RVU uiterlijk op 31 december 2025 schriftelijk is vastgelegd. In 2025 hebben 6 medewerkers deelgenomen aan deze regeling. Hiervoor is een storting van € 0,1 miljoen aan de voorziening verwerkt. De onttrekking heeft betrekking op de in 2025 uitgekeerde maandelijkse betalingen aan de deelnemers.

(bedragen x € 1 mln., stand per 31/12)

Overige voorzieningen	2024	Vermeerderingen	Interne verminderingen	Externe verminderingen	2025
V850004 Vrz Rioolpersleidingen Oudendoorn	0,431	0,000	0,000	0,096	0,527
Stand 1 januari huidig jaar	0,431	0,000	0,000	0,000	0,431
Begroting huidig jaar	0,000	0,000	0,000	-0,399	-0,399
1e begrotingswijziging	0,000	0,000	0,000	0,399	0,399
Jaarrekening	0,000	0,000	0,000	0,096	0,096
V850006 Vrz Herijking HWBP	0,000	3,297	0,000	0,000	3,297
VV-besluiten tussentijds	0,000	3,297	0,000	0,000	3,297
Totaal overige voorzieningen	0,431	3,297	0,000	0,096	3,824

Voorziening rioolpersleidingen Oudendoorn (V850004)

Voor de verlegging van 2 rioolpersleidingen bij Oudendoorn zijn diverse onderzoeken uitgevoerd en de ontwerpen uitgewerkt. Een potentieel project van een derde en de complexe (bodem)situatie zorgen voor technische uitdagingen en vertraging. In samenspraak met de betreffende stakeholder wordt onderzocht of het verleggen van de twee rioolpersleidingen nog steeds een doeltreffende en doelmatige maatregel is. Afhankelijk van de uitkomst is afronding van werkzaamheden in 2026 onzeker. Op basis van de afspraken in de overeenkomst is een tweede verrekening gefactureerd, dit bedrag is toegevoegd aan de voorziening.

Voorziening Herijking Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) (V850006)

Naar aanleiding van het besluit Herijking Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) (iBabs 1554) van de Verenigde Vergadering van 1 oktober 2025 is een nieuwe voorziening gevormd. De voorziening is gevormd omdat in het verleden voordelige resultaten zijn behaald op HWBP-projecten. Binnen de Alliantie (Waterschappen en HWBP) is afgesproken dat deze in de toekomst, in overleg, ingezet gaan worden voor HWBP-projecten. De voorziening is bedoeld de daaruit voortvloeiende verplichtingen te dekken.

Langlopende schulden

(bedragen x € 1 mln., stand per 31/12)

Vaste schulden	2024	Toevoegingen	Aflossingen / verminderingen	2025
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	331,637	40,000	24,356	347,281
Openbare lichamen	30,000	20,000	3,000	47,000
Buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	39,333	0,000	2,333	37,000
Waarborgsommen	0,006	0,000	0,001	0,006
Totaal vaste schulden	400,976	60,000	29,690	431,286

De rentelast van de langlopende leningen voor het jaar 2025 bedroeg € 8,4 miljoen. Voor de vaste schulden is geen onderpand afgegeven. Het gemiddelde financieringspercentage bedraagt 2,57%.

In 2025 zijn de volgende nieuwe leningen aangetrokken:

- Op 1 oktober 2025 is de vierde storting van € 20 miljoen ontvangen uit de totale lening van € 200 miljoen bij de BNG
- Op 18 november 2025 zijn daarnaast twee nieuwe leningen afgesloten:
 - € 20 miljoen bij de Provincie Noord-Brabant
 - € 20 miljoen bij de NWB

Vlottende passiva

Kortlopende schulden

Waterschap Hollandse Delta heeft op 31 december 2025 geen openstaande kasgeldleningen of negatieve banksaldi. De post kortlopende schulden bestaat volledig uit overige schulden en betreft onder meer facturen voor:

- Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden: bijdrage cAGS proef (€ 0,2 miljoen)
- Gemeente Dordrecht: SOK-bijdragen, vatkosten en kosten afvoer maaisel (€ 0,1 miljoen)
- Gemeente Goeree-Overflakkee: omgevingsvergunningen (€ 0,1 miljoen)
- Gemeente Hoeksche Waard: bijdrage persleiding (€ 0,1 miljoen)
- Kosten onderzoeken en studies (€ 0,3 miljoen)
- SVHW bijdrage 2025 (0,4 miljoen)
- Inhuur (€ 0,1 miljoen)
- Leasekosten (€ 0,2 miljoen)
- Onderhoud en investeringsprojecten (€ 4,3 miljoen)
- Kosten onderhoud en aanschaf ICT (€ 0,4 miljoen)

- Energiekosten (€ 0,2 miljoen)
- ABP (€ 0,8 miljoen)
- Overige kortlopende schulden (€ 0,4 miljoen)

Overlopende passiva

(bedragen x € 1 mln., stand per 31/12)

Overlopende passiva	2024	2025
Nog te betalen bedragen	-17,564	-21,392
Verplichtingen personeel	-0,208	-0,040
Vooruitontvangen bedragen	-0,686	-1,074
Overige overlopende passiva	0,000	-0,019
Vooruitontvangen subsidies	-13,331	-7,029
Totaal overlopende passiva	-31,790	-29,554

De nog te betalen bedragen zijn verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot uitbetaling komen. Deze bestaan uit de volgende posten:

- Onderhoudskosten en projecten afdelingen Zuiveren en Onderhoud, Beheer en Onderhoud en Projecten en Uitvoering (€ 12,0 miljoen)
- Rente langlopende leningen (€ 3,2 miljoen)
- Energiekosten (€ 0,5 miljoen)
- KOTA 2025, ophoging en uitvoeringskosten (€ 0,1 miljoen)
- Inhuur (€ 0,5 miljoen)
- Loonheffing dec (€ 4,2 miljoen)

De verplichtingen personeel hebben met name te maken met de salarissen over de periode december 2025.

Het saldo per 31 december 2025 van de vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen bestaat uit:

- Bijdrage Korteweg (€ 0,4 miljoen)
- Bijdrage Heer en Meester (€ 0,1 miljoen)
- Bijdrage transportstelsel (€ 0,1 miljoen)
- Asfaltherstel (€ 0,3 miljoen)
- De overige vooruitontvangen bedragen (€ 0,2 miljoen)

Zie in onderstaande tabel een specificatie van de vooruitontvangen subsidies.

(bedragen x € 1 mln., stand per 31/12)

Specificatie	2024	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	2025
EU				
Europees Innovatieproject Circuit (HORIZON Circuit)	0,065	0,000	-0,016	0,049
UCPM2027 CRISAFE	0,048	0,000	-0,009	0,039
Rijk				
Ondersteuningsprogramma Klimaatneutraliteit Lachgas	0,225	0,000	-0,057	0,168
Zettingsvloeiing verlengde derde toetsronde (ZV3T)	11,839	6,335	-15,825	2,349
Normtraject 20-3 Geervliet-Hekelingen planuitw.fase	0,000	1,453	-0,331	1,122
Dumava subsidie DMV2410435 Noorddijk	0,156	0,000	0,001	0,157
Dumava subsidie DMV2410960 Hoekseweg Strijen	0,040	0,000	0,000	0,040
Dumava subsidie DMV2411600 Hoogvliet	0,059	0,000	0,000	0,059
Dumava subsidie DMV2410566 Hellevoetsluis	0,050	0,000	0,000	0,050
Dumava subsidie DMV2410371 Rozenburg	0,079	0,000	0,000	0,079
Dumava subsidie DMV2410323 Oostvoorne	0,077	0,000	0,000	0,077
Dumava subsidie DMV2410472 Strijen	0,092	0,000	0,000	0,092
Dumava subsidie DMV2410401 Numansdorp	0,108	0,000	0,000	0,108
Dumava subsidie DMV2411597 Oud Beijerland	0,155	0,000	0,000	0,155
Dumava subsidie DMV2410537 Dordrecht	0,040	0,000	0,000	0,040
Dumava subsidie DMV2410033 Barendrecht	0,079	0,000	0,000	0,079
Dumava subsidie DMV2410219 Ridderkerk	0,112	0,000	0,000	0,112
Dumava subsidie DMV2300197 Zwijndrecht	0,048	0,000	0,000	0,048
DAW Impulsgelden aanpak GBM 2024-2025 (Impulsregeling Deltaplan Agrarisch Waterbeheer)	0,021	0,000	-0,021	0,000
SPUK Schoon en Emissieloos Bouwen 2024	0,004	0,000	0,000	0,004
Ecologisch baggeren Groot Water Binnenbedijkte Maas Oostelijke kom	0,000	0,330	0,000	0,330
Ecologisch baggeren Groot Water Kwalgat Midden-Els	0,000	0,372	0,000	0,372
SPUK Schoon en emissieloos bouwen Baggeren Landelijk Goeree-Overflakkee 2025	0,000	0,073	0,000	0,073
SPUK Schoon en emissieloos bouwen Baggeren Landelijk Goeree-Overflakkee 2026	0,000	0,073	0,000	0,073

Specificatie	2024	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	2025
SPUK Schoon en emissieloos bouwen Baggeren Groot Water Vierambachtboezem	0,000	0,108	-0,108	0,000
SPUK Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen	0,000	0,143	0,000	0,143
SPUK Schoon en Emissieloos Bouwen GVK leidingen Dordrecht	0,000	0,013	0,000	0,013
Provincie				
Subsidieregeling Mobiliteit Fietspad Reedijk Hoeksche Waard	0,000	0,280	-0,045	0,235
Bijdrage Emissiecoaches GBM	0,000	0,132	0,000	0,132
Overige openbare lichamen				
DPRA Vernieuwen Gemaal Berkenrijspad	0,035	0,000	-0,013	0,022
DPRA BAR Ridderkerk Oosterpark	0,000	0,052	0,000	0,052
Metropoolregio subsidie Fietsverbinding Rockanje - Oostvoorne	0,000	0,756	0,000	0,756
Totaal vooruitontvangen subsidies	13,331	10,121	-16,423	7,029

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Naast de in de balans opgenomen verplichtingen beschikt het waterschap over diverse niet uit de balans blijvende verplichtingen die relevant zijn voor het inzicht in de financiële positie en risico's. Deze verplichtingen vloeien voort uit langlopende contractuele afspraken, samenwerkingsverbanden en wettelijke taken. Deze verplichtingen zijn niet als schuld opgenomen in de balans, maar kunnen wel van materieel belang zijn voor het toekomstig financieel beleid en de uitvoering van de taken van het waterschap.

Lening Bank Nederlandse Gemeenten

Op 22 juni 2022 heeft de Verenigde Vergadering ingestemd met het aangaan van een geldlening van € 200 miljoen, gestort in jaarlijkse delen over een periode van 10 jaar, om langjarig in de financieringsbehoefte te kunnen voorzien met een vooraf overeengekomen rente. De lening is afgesloten bij de BNG. De 4e storting van € 20 miljoen met een looptijd van 20 jaar tegen een rentepercentage van 2,317% is ontvangen op 1 oktober 2025. Per 31 december 2025 resteert een nog te ontvangen restant van € 120 miljoen.

Claims en geschillen

WSHD heeft een geschil met een aannemer lopen over verschillende inzichten over de uitvoering van een project. De aannemer heeft een claim ingediend van € 4,0 miljoen exclusief btw te vermeerderen met de wettelijke handelsrente en proceskosten. WSHD loopt het risico (een deel van) de claim aanvullend aan de aannemer te moeten betalen. Dit risico is voor nu nog niet in te schatten, maar wordt waarschijnlijk in de loop van 2026 bekend.

Garantstellingen

- De Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009 staat garant voor een totaalbedrag aan leningen bij HVC van € 91,4 miljoen (2024 € 86,9 miljoen). Op basis van de aandelenverhouding heeft waterschap Hollandse Delta een borgstelling verleend van 16,25% ofwel € 14,9 miljoen. De totale garantstelling zal de komende jaren afnemen.
- In de Gemeenschappelijke Regeling van Aquon is in artikel 36 opgenomen dat voor de aan Aquon verstrekte leningen iedere deelnemer jegens betreffende geldgever rechtstreeks aansprakelijk is conform zijn kostenaandeel in Aquon, op basis van de laatst vastgestelde verdeelsleutel. Aquon is voor een totaal bedrag van € 47,7 miljoen aan langlopende leningen aangegaan. Op 31 december 2025 resteert daarvan nog € 42,2 miljoen. Verder beschikt Aquon over een rekening courant met een krediet van € 7,0 miljoen bij de NWB. Volgens de verdeelsleutel van Aquon is het kostenaandeel van het waterschap in de begroting 2026 13,6% (€ 5,7 miljoen).
- In 2017 heeft de NWB een geldlening verstrekt aan de Unie van Waterschappen ter grootte van € 6,013 miljoen, eind 2025 betrof de verstrekte geldlening nog € 4,09 miljoen. De leden van de Unie van Waterschappen staan garant voor de juiste nakoming van de verplichting tot betaling van al hetgeen de NWB van de Unie van Waterschappen dan wel haar rechtsopvolger onder algemene titel te vorderen heeft of zal hebben. Conform de vastgestelde verdeelsleutel staat WSHD garant voor 5,8% (zijnde € 0,237 miljoen).

Leasecontracten

- Het vaste bedrag voor wagenpark leasecontracten voor toekomstige jaren op 31 december 2025 is € 4,8 miljoen (2024: € 5,1 miljoen), waarvan de verplichtingen voor 2026 € 1,7 miljoen bedraagt. Afhankelijk van de vervangingen en de nieuwe leasetarieven kan dit bedrag gedurende het jaar wijzigen. De genoemde bedragen zijn exclusief btw, dit komt omdat niet alle leasebedragen met (volledige) btw zijn.

- In 2024 zijn nieuwe leasecontracten voor video-vergaderschermen afgesloten, voor zowel het hoofdkantoor, het Schap en de buitenlocaties. Per augustus 2025 heeft onder hetzelfde contract een uitbreiding plaatsgevonden met schermen voor de waterschapsregiekamer. De overeenkomst loopt tot oktober 2026. De resterende verplichting per 31 december 2025 bedraagt € 0,2 miljoen inclusief btw.
- Eind 2023 is een nieuw leasecontract voor het discussiesysteem en audiovisuele middelen afgesloten voor de vergaderzaal van de Verenigde Vergadering. Deze overeenkomst eindigt in november 2028. De resterende verplichting per 31 december 2025 bedraagt € 0,1 miljoen, waarvan € 0,03 miljoen voor 2026 (kosten inclusief btw).
- In september 2025 is een leasecontract afgesloten voor 40 portofoons, met een looptijd van 4 jaar tot en met augustus 2029. De resterende verplichting per 31 december 2025 bedraagt € 0,07 miljoen, waarvan € 0,02 miljoen het deel voor 2026 betreft (kosten inclusief btw).

Huurcontracten

- Het waterschap heeft 2 erfpachtcontracten afgesloten voor de Sluisjesdijk. Beide overeenkomsten hebben een looptijd tot 3 december 2058 en betreffen het terrein van Sluisjesdijk. De totale resterende verplichting op 31 december 2025 betreft € 6,0 miljoen. De jaarlijkse canon in 2026 is € 0,1 miljoen waarvan reeds € 0,03 is voldaan in 2025 en zichtbaar is op de post vooruitbetaalde kosten.
- Per 2021 heeft het waterschap een overeenkomst afgesloten met Joulz Infradiensten BV. voor de huur van 29 transformatoren. In 2023 en 2024 is het contract uitgebreid met een achttal extra transformatoren, in 2025 met nog eens 1 stuk. Het totaal staat nu op 38. De looptijd van overeenkomst betreft 16 jaar, tot en met 2035. De resterende verplichting per 31 december 2025 is € 4,2 miljoen, waarvan € 0,4 miljoen betrekking heeft op 2026 (kosten inclusief BTW).
- In 2021 heeft het waterschap met Joulz infradiensten BV. een vijfjarige overeenkomst gesloten voor de huur van vermogensschakelaars, met een looptijd van 5 jaar tot en met augustus 2026. De resterende verplichting per 31 december 2025 betreft € 0,02 miljoen inclusief BTW.
- Het waterschap heeft per oktober 2023 een nieuwe huurovereenkomst afgesloten voor een pand aan de Sluisjesdijk/Eekhoornstraat te Rotterdam, ten behoeve van werkzaamheden project Sluisjesdijk 2.0. De looptijd van deze overeenkomst is 7 jaar. De resterende verplichting per 31 december 2025 is € 1,4 miljoen. Voor 2026 betreft dit € 0,3 miljoen, waarvan reeds € 0,07 is voldaan in 2025 en zichtbaar is op de post vooruitbetaalde kosten. Voor deze huurovereenkomst is een bankgarantie afgegeven van € 0,1 miljoen.
- Het waterschap heeft in juli 2025 een nieuwe huurovereenkomst getekend voor colocation datacenter. Deze gaat in per februari 2026 en heeft een looptijd van 3 jaar, tot 31 januari 2029. De verplichting per 31 december 2025 bedraagt € 0,2 miljoen, waarvan € 0,04 miljoen het deel voor 2026 betreft (kosten inclusief BTW).
- De eerder verlengde huurovereenkomst van glasvezellijnen loopt tot juli 2026. De resterende verplichting per 31 december 2025 bedraagt € 0,04 miljoen inclusief BTW.
- De huurovereenkomst betreffende levering en dienstverlening aangaande multifunctionals is wederom met nog één jaar verlengd. De overeenkomst loopt tot en met 31 mei 2026, de resterende verplichting per 31 december 2025 bedraagt € 0,01 miljoen. Een nieuwe overeenkomst voor de periode vanaf juni 2026 wordt in het eerste kwartaal 2026 getekend.

Thuiswerkbudget voor medewerker

In de Cao voor de waterschappen is opgenomen dat iedere medewerker die structureel thuiswerkt, recht heeft op een budget van € 1.000,- om een thuiswerkplek in te richten die voldoet aan een Arbeidsomstandigheden (arbo)-verantwoorde werkplek. Het budget is beschikbaar vanaf 1 april 2025 tot 1 april 2030. Na afloop van deze periode valt het gehele of gedeeltelijke budget wat niet is gebruikt door de werknemer terug aan de werkgever. De

totale verplichting op 31 december 2025 betreft € 0,7 miljoen, dit is ten opzichte van 31 december 2024 significant gestegen door de nieuwe toekenning vanaf 1 april 2025.

Contractverplichtingen meerjarige inkoopcontracten

Per 31 december 2025 heeft het waterschap bij diverse partijen lopende contractuele verplichtingen voor de uitvoering van werkzaamheden en de levering van goederen en diensten. De hieruit voortvloeiende meerjarige verplichtingen, voor zover deze niet als schuld in de balans zijn opgenomen, bedragen circa € 69,4 miljoen. Deze verplichtingen hebben onder meer betrekking op onderhoudswerkzaamheden, leveringen en adviesdiensten en kennen in een aantal gevallen een meerjarig karakter. De omvang van deze verplichtingen is bepaald op basis van beschikbare contractinformatie en gerealiseerde bestedingen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan, die leiden tot aanpassing van of toelichting in de jaarstukken 2025.

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van dijkgraaf en heemraden

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van dijkgraaf en heemraden toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de verenigde vergadering vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de verenigde vergadering op 26 november 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de verenigde vergadering bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 5,2 miljoen. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het college van dijkgraaf en heemraden stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 2,6 miljoen bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 5,2 miljoen. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college van dijkgraaf en heemraden overigens een bedrag van € 0 miljoen acceptabel op basis van door de verenigde vergadering vastgestelde afspraken.

In de paragraaf [Bedrijfsvoering onderdeel financiële rechtmatigheid](#) is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de verenigde vergadering aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college van dijkgraaf en heemraden ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Volgnr.	Omschrijving	Bedrag onrechtmatigheden
	A. Begrotingscriterium	
1a.	Overschrijding lasten programma's	-
1b.	Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	1,062
2	Ongeautoriseerde reservemutaties	-

Volgnr.	Omschrijving	Bedrag onrechtmatigheden
3	Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de verenigde vergadering zijn gemeld	-
	Totaal begrotingsonrechtmatigheden	1,062
4a	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geïdentificeerd. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	-
4b	De niet -acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	1,062
	B. Voorwaarden criterium	
5	Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	1,529
	C. M&O criterium	
6	Geen bevindingen	-
	Totaal Onrechtmatigheden (A + B)	2,591
	Waarvan acceptabel (A3)	-
	Waarvan niet-acceptabel (A4b + B5)	2,591

Overige gegevens



Publieke Sector Accountants B.V.
Kralingseweg 223
3062 CE Rotterdam
www.publiekesectoraccountants.nl
info@psa-ra.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Verenigde Vergadering van het waterschap Hollandse Delta

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van het waterschap Hollandse Delta te Ridderkerk gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen van het waterschap Hollandse Delta op 31 december 2025 alsmede een getrouw beeld van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Waterschapsbesluit.

De jaarrekening bestaat uit:

- het overzicht van baten en lasten over 2025;
- de balans per 31 december 2025;
- het overzicht van gerealiseerde investeringen; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
- de rechtmatigheidsverantwoording over 2025.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het door de Verenigde Vergadering op 28 mei 2025 vastgestelde controleprotocol met dossiernummer 1395 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2025 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van het waterschap Hollandse Delta, zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance- opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en de rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 5.243.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt 2% van de totale lasten exclusief de toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 en 3 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2025. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de Verenigde Vergadering overeengekomen dat wij aan de Verenigde Vergadering tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 500.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

1. *Het risico dat het college van dijkgraaf en heemraden maatregelen van interne beheersing doorbreekt*

Geïdentificeerd fraude risico

Het college van dijkgraaf en heemraden bevindt zich in een positie om fraude te kunnen plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken.

Wij besteden bij de controle aandacht aan het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het college van dijkgraaf en heemraden bij:

- Journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;
- Schattingen en schattingsprocessen;
- Significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening.

Controlewerkzaamheden en waarnemingen

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen, uitgaande van een risico op doorbreking van dat proces. Wij hebben het proces rondom de totstandkoming van financiële verslaggeving beoordeeld.

Het risico op het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management hebben wij ondervangen door het selecteren van journaalposten op basis van risicocriteria. Hierop hebben wij detailcontroles uitgevoerd.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het management.

2. Het vermoeden van fraude in het inkoopproces gericht op het betalen van inkoopfacturen, waarbij de prestatielevring achterwege blijft

Geïdentificeerd frauderisico

Wij hebben materiële frauderisico's onderkend op het betalen van facturen zonder dat er een prestatielevring aan ten grondslag ligt, en op het uitvoeren van handmatige uitgaande betalingen die niet het reguliere factuurbetalingsproces hebben doorlopen.

Controlewerkzaamheden en waarnemingen

Wij hebben detailcontroles uitgevoerd op inkoopfacturen en daarbij vastgesteld dat de onderliggende prestatie is geleverd. Daarnaast hebben wij aanvullende analyses gedaan op kostenrekeningen, crediteuren, boekingsomschrijvingen en op de omvang van de uitgaande geldstroom en de omvang van het aantal transacties per crediteur en van op basis van de uitkomsten van deze analyse van een aanvullend aantal facturen hebben we vastgesteld dat de onderliggende prestatie is geleverd.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het betalen van inkoopfacturen, waarbij de prestatielevring achterwege blijft.

3. *Het risico dat een leverancier een opdracht gegund krijgt door belangenverstrengeling*

Geïdentificeerd frauderisico

Wij hebben materiële frauderisico's onderkend ten aanzien van het doen van inkopen, waar gelet op de functie van collegeleden mogelijk sprake zou kunnen zijn van belangenverstrengeling.

Controlewerkzaamheden en waarnemingen

Wij hebben de nevenfuncties van collegeleden geanalyseerd en onderzocht of er inkooptransacties met organisaties zijn geweest, waar collegeleden een nevenfunctie hebben. Wanneer dat het geval was, zijn wij nagegaan of deze transacties passend zijn geweest binnen de reguliere bedrijfsvoering en op welke wijze deze zijn ingekocht.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude als gevolg van belangenverstrengeling.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Het college van dijkgraaf en heemraden heeft de jaarrekening opgemaakt uitgaande van de continuïteit van het geheel van de werkzaamheden voor de periode tot en met eind 2030, ofwel de termijn waarvoor de laatst vastgestelde begroting is opgesteld. Onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van college van dijkgraaf en heemraden te evalueren omvatten onder andere:

- Het overwegen of de continuïteitsbeoordeling van het college van dijkgraaf en heemraden alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle kennis van hebben kunnen nemen, door het college van dijkgraaf en heemraden te bevragen over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten bij het maken van haar beoordeling, het kennis nemen van de begroting 2026 met meerjarige doorkijk alsmede de financiële resultaten zoals deze blijken uit de financiële administratie tot het moment van afgifte van onze controleverklaring en het kennis nemen van de uitkomsten van het financieel toezicht regime door de Provincie Zuid-Holland op basis van haar beoordeling van de begroting 2025 met meerjarige doorkijk;
- Het nagaan of het college van dijkgraaf en heemraden gebeurtenissen of omstandigheden heeft geïdentificeerd die gereede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van het waterschap om haar continuïteit te handhaven (hierna: continuïteitsrisico's);
- Het inwinnen van inlichtingen bij het college van dijkgraaf en heemraden over haar kennis van continuïteitsrisico's met betrekking tot de periode van de door haar verrichte continuïteitsbeoordeling.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het college van dijkgraaf en heemraden over de gehanteerde continuïteitsveronderstelling.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- algemeen, waaronder het voorwoord, de inleiding en de samenvatting jaarstukken 2025;
- jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording, de programma-overstijgende thema's en opgaven en de paragrafen;
- de overige gegevens; en
- de bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van dijkgraaf en heemraden is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het Waterschapsbesluit.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het college van dijkgraaf en heemraden en de Verenigde Vergadering voor de jaarrekening

Het college van dijkgraaf en heemraden is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening en getrouw weergeven van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2025 en van het vermogen van het waterschap Hollandse Delta op 31 december 2025 alsmede het getrouw weergeven van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Waterschapsbesluit.

In dit kader is het college van dijkgraaf en heemraden tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van dijkgraaf en heemraden

noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader (vastgesteld door de Verenigde Vergadering op 26 november 2025) voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van dijkgraaf en heemraden de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of het heemraadschap in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van dijkgraaf en heemraden moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De Verenigde Vergadering is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van het waterschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol, het normenkader voor de financiële rechtmatigheid, het Controleprotocol WNT 2025, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het waterschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de

- redelijkheid van schattingen door het college van dijkgraaf en heemraden en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van dijkgraaf en heemraden gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat het heemraadschap in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van het waterschap;
 - het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
 - het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij zijn verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van de controle van de jaarrekening om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen met betrekking tot de in de jaarrekening van het waterschap opgenomen financiële informatie ten aanzien van activiteiten uitgevoerd door uitvoeringsorganisaties van het waterschap als basis voor het vormen van een oordeel over de jaarrekening. Ook zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de beoordeling van de controlewerkzaamheden die in het kader van de controle van de jaarrekening van het waterschap zijn uitgevoerd. Wij dragen de volledige verantwoordelijkheid voor onze controleverklaring.

Wij communiceren met de Verenigde Vergadering andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 28 april 2026

Publieke Sector Accountants B.V.

ValidSigned door W. Kalkman RA op 28-04-2026



W. Kalkman RA

Bijlagen

Lijst van afkortingen

In onderstaande lijst zijn de in jaarstukken 2025 gebruikte afkortingen volledig uitgeschreven

Afkorting	Verklaring
20-3	Normtraject 20-3 Geervliet-Hekelingen
AC	Asbest cement
ALM	Asset Lifecycle Management
AMP	Assetmanagement Plan
ANLb	Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer
APPA	Algemene Pensioenwet politieke ambtsdragers
AVA	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
BAR	Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk
BBL	Beroepsbegeleide leerweg
BBV	Besluit begroting en verantwoording
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
Cbw	Cyberbeveiligingswet
CCIWIS	Commissie Internationale Zaken
CMK	Compenserende Maatregelen Kierbesluit
CPI	Consumentenprijsindex
D&H	Dijkgraaf en heemraden
DAW	Deltaplan Agrarisch Waterbeheer
DCMR	DCMR Milieudienst Rijnmond
DPRA	Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie
ECB	Europese Centrale Bank
EFGF	Energie-Grondstoffenfabriek
EMU	Europese Monetaire Unie
Fido	Financiering decentrale overheden
GkW	Gegevensknooppunt Waterschappen
GR	Gemeenschappelijke Regeling

Afkorting	Verklaring
HID	Hoofdingenieur-directeur
HVC	N.V. huisvuilcentrale Noord-Holland
HWBP	Hoogwaterbeschermingsprogramma
HWH	Het Waterschapshuis
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IKB	Individueel Keuzebudget
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
KRW	Kaderrichtlijn Water
LMS	LeerManagementSysteem
MKI	Milieukostenindicator
MRB	Muskusrattenbestrijding
NEN	Nederlandse Norm
NIS2	Network and Information Security Directive
NOVEX	Nationale Omgevingsvisie Extra
NWB	De Nederlandse Waterschapsbank N.V.
O-info	Onderhoudsinformatie
OZHZ	Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
PE	Polyelektrolyet
PFAS	Per- en polyfluoralkylstoffen
RVU	Regeling Vervroegd Uittreden
rwzi	Rioolwaterzuiveringsinstallatie
SAMP	Strategisch Assetmanagement Plan
SCL	Safety Culture Ladder
SiSa	Single information Single audit
SOC	Security Operations Center
SPUK SEB	Regeling stimulering Schoon en Emissieloos Bouwen voor medeoverheden
STOWA	Stichting toegepast onderzoek waterbeheer
SVHW	Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling
TIS	Werkgroep Internationaal
TWR	Toekomst Waterketen Rotterdam
VTH	Vergunningverlening, Handhaving & Toezicht
WNT	Wet normering topinkomens
Woo	Wet Open Overheid

Afkorting	Verklaring
WSHD	Waterschap Hollandse Delta
Wwke	Wet weerbaarheid kritieke entiteiten
ZV3T	Zettingsvloeiing Verlengde Derde Toetsronde

Risico's

Het weerstandsvermogen is een maatstaf voor de mate waarin een waterschap in staat is om de nadelige gevolgen van risico's op te vangen. Waterschappen zijn wettelijk verplicht om de risico's die ze lopen in kaart te brengen en beleid te ontwikkelen om deze risico's af te dekken. Een deel van de risico's dekken we af door verzekeringen af te sluiten of voorzieningen te vormen. Op basis van een inventarisatie zijn per programma de risico's benoemd.

Risico's Waterveiligheid

(bedragen x € 1 mln.)

Toelichting	Status risico	Kans	Financieel gevolg
Bijdrage Hoogwaterbeschermingsprogramma			
De gezamenlijke waterschappen dragen 50% bij aan de jaarlijkse kosten voor het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en het Rijk de andere 50%. De totale hoogte van de jaarlijkse kosten van het HWBP is wettelijk vastgelegd en wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van de Index voor Bruto OverheidsInvesteringen. Van de 50% die de waterschappen bijdragen, wordt 10% als 'projectgebonden bijdrage' ingebracht. De resterende 40% wordt als 'solidariteitsbijdrage' door alle waterschappen gezamenlijk bijeengebracht. De verdeling over de waterschappen wordt gerelateerd aan het aantal inwoners en de hoogte van de WOZ-waarde in elk waterschap. Zowel de indexering dijkversterkingsprojecten, de projectgebonden bijdrage als de verdeelsleutel voor de solidariteitsbijdrage worden door het Rijk vastgesteld. De Unie van Waterschappen stelt vooraf een meerjarenraming op voor de verwachte solidariteitsbijdrage per waterschap. Waterschap Hollandse Delta neemt deze meerjarenraming over in de begroting. De daadwerkelijke solidariteitsbijdrage kan hoger (of lager) uitvallen op basis van werkelijke kosten, indexering en verdeelsleutel.	Actief	50%	0,6
Herstel schade door beveractiviteit			
De beverpopulatie blijft zeer snel groeien in Nederland, ook in ons werkgebied. De graverij van bevers in waterkeringen zorgt voor risico's voor de waterveiligheid. Door de snelle groei van de populatie, de beschermde status en de nog in ontwikkeling zijnde methoden en technieken om schade te voorkomen, zijn de jaarlijkse kosten en activiteiten ter bescherming van de waterkeringen lastig te voorspellen. Vanwege die onzekerheid is ervoor gekozen om deze post in het weerstandvermogen op te nemen. Kans en omvang zullen op	Actief	40%	0,5

Toelichting	Status risico	Kans	Financieel gevolg
basis van actuele inzichten worden aangepast. Inmiddels is er in de exploitatie ook budget opgenomen voor herstel van beverschade, omdat er nu structureel sprake is van schade en kosten voor herstel. De werkelijke hoogte van het schadebedrag is echter nog dusdanig onvoorspelbaar dat het wenselijk is om deze voorziening in het weerstandsvermogen aan te houden.			
Onvoorzien onderhoud als gevolg van weersomstandigheden			
De toename van instabiliteit van het weer heeft ertoe geleid dat de gebruikelijke schades door stormen en vorst minder voorspelbaar zijn geworden. Daarnaast is schade door droogte een relatief nieuw verschijnsel. Gezien de onvoorspelbaarheid van de kosten die met herstel gemoeid zullen zijn, is het goed hiervoor een voorziening in het weerstandsvermogen op te nemen.	Actief	50%	0,5

Risico's Voldoende en Schoon Water

(bedragen x € 1 mln.)

Toelichting	Status risico	Kans	Financieel gevolg
Herstel schade door beveractiviteit			
De beverpopulatie groeit zeer snel in Nederland, ook in ons werkgebied. De graverij van bevers in waterkeringen zorgt voor een risico. Daarbij kan ook schade optreden aan het watersysteem, maar de kosten zijn voorspelbaar lastig te voorspellen. Kans en omvang zullen op basis van actuele inzichten worden aangepast.	Actief	50%	0,2
Hogere kosten afzet bagger vanwege wijzigende wet- en regelgeving			
Wijzigende wet- en regelgeving op het gebied van milieuvreemde stoffen (zoals PFAS) en chloride kan leiden tot hogere kosten voor de afzet van bagger.	Actief	25%	0,5
Schade door invasieve soorten			
Exoten zijn planten, dieren of andere organismes die van nature niet voorkomen in Nederland. Wanneer een exoot schadelijk is voor het milieu of economie, dan is sprake van een invasieve exoot. Bestrijding van uitheemse, woekerende oever- en waterplanten, zoals de Waterwaaier (Cabomba) en de Grote waternavel, vergen vaak grote inspanningen van waterbeheerders. De verwachting is dat problemen met uitheemse soorten planten (en dieren) in watergangen in de toekomst gaan toenemen. Dit is een gevolg van klimaatverandering en toenemende	Actief	50%	0,1

Toelichting	Status risico	Kans	Financieel gevolg
internationale handel, waarbij steeds vaker potentiële plaagsoorten over de wereld worden verspreid.			
Uitval van kritische assets, met name door veroudering			
Onze gemalen zijn veelal gebouwd in de jaren '60 en '70 en naderen hun einde levensduur of zijn daar overheen. De vervanging hiervan gebeurt bij voorkeur integraal in de Watergebiedsplannen, maar vanwege de uitloop van deze plannen worden objecten noodzakelijk 'los' getrokken. Gelet op de enorme hoeveelheid gemalen en de complexiteit bij vervanging (onder andere grotere afvoercapaciteit en duurzaamheidseisen) gaat de vernieuwing minder snel dan de veroudering. Dit geeft steeds meer kans op storingen en uitval. Tijdelijke investeringen voor behoud en meer storingsonderhoud zijn dan nodig. Vooral de kosten van noodoplossingen bij uitval (zoals bij het gemaal Gorzeman) zijn groot. We moeten dan onder andere tijdelijke pompinstallaties inzetten).	Nieuw	50%	2,0
Vervuiling oppervlaktewater			
Het (tijdelijk) niet voldoen aan of overschrijden van normen in het kader van de Waterwet en/of milieuvergunning. Het kan hier bijvoorbeeld gaan om een grote brand, transportongevallen of illegale lozingen op het oppervlaktewater waarvan de veroorzaker niet kan worden opgespoord. Daardoor kunnen we de kosten niet verhalen en komen deze voor rekening van waterschap Hollandse Delta.	Actief	10%	0,6

Risico's Waterketen

(bedragen x € 1 mln.)

Toelichting	Status risico	Kans	Financieel gevolg
Extra procesvoeringskosten uitvoering investeringsprogramma ALM			
De komende jaren voeren we het investeringsprogramma ALM uit (Sluisjesdijk, Goeree-Overflakkee en Spijkenisse). Installatieonderdelen worden uit bedrijf genomen om vernieuwd te worden. Soms worden tijdens de ombouw tijdelijke installaties geplaatst om het zuiveringsproces in stand te houden. De tijdelijke installaties geven een grotere kans op extra proceskosten (bijvoorbeeld energie, hulpstoffen).	Actief	30%	1,0
Garantstelling HVC			

Toelichting	Status risico	Kans	Financieel gevolg
<p>De waterschappen die deelnemen in de Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009 (GR Slib) werken samen voor de verwerking van slib. De betrokken waterschappen hebben een gezamenlijk belang in HVC N.V. Gezamenlijk bezitten de waterschappen 683 aandelen. Het aandelenbelang is overgedragen aan de Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009. Waterschap Hollandse Delta heeft 111 aandelen, 16% van het totale financiële belang. In 2023 is de bouw van de slibdroger in Alkmaar gestart. Deze zal begin 2026 in bedrijf worden genomen. De waterschappen (aandeelhouders B van NV HVC) zijn naar rato van de toegewezen aandelen aansprakelijk voor de gegarandeerde geldleningen voor de slibverwerking. Bij de risicobepaling houden we rekening met het verwachte saldo aan gegarandeerde leningen per 31 december 2025 van € 135,4 miljoen. Dit risico wordt als 'zeer laag' ingeschat en dat vertaalt zich naar 1%, zoals is vastgelegd in de risico-systematiek.</p>	Actief	1%	22,0
Niet voldoen aan vergunningseisen			
<p>De onderhouds- en processituatie zorgt voor het continu alert blijven en bijsturen om de zuiveringsprestaties van de installaties te blijven halen. Hierdoor kan een situatie ontstaan waarbij we de gebiedsbrede rendementseis van 75% en/of individuele lozingseisen mogelijk niet halen. De eventuele consequenties zijn nog niet bekend en zijn afhankelijk van het oordeel van het bevoegd gezag.</p>	Actief	60%	0,5
Persleidingbreuk			
<p>Een aantal persleidingen in het werkgebied van waterschap Hollandse Delta nadert het einde van hun technische levensduur. We verwachten dat lekkages en breuken hierdoor in de nabije toekomst steeds meer zullen voorkomen. Daarnaast constateren we steeds vaker dat derden bouwen op of nabij onze ondergrondse infrastructuur (met name persleidingen). Dit vergroot ook de kans op een persleidingbreuk. Het financieel gevolg is afhankelijk van de locatie van de persleidingbreuk.</p>	Actief	30%	1,5

Risico's Wegen

(bedragen x € 1 mln.)

Toelichting	Status risico	Kans	Financieel gevolg
Herstel schade wegen door beveractiviteit			
De beverpopulatie groeit zeer snel in Nederland, ook in ons werkgebied. De graverij van bevers in en rond wegen (onderliggende lichamen) zorgt voor een risico voor de beschikbaarheid en veiligheid van de wegen. Door de snelle groei van de populatie, de beschermde status en de nog in ontwikkeling zijnde methoden en technieken om schade te voorkomen, zijn de jaarlijkse kosten en activiteiten ter bescherming van de wegen en onderliggende lichamen lastig te voorspellen. Vanwege die onzekerheid kiezen we ervoor om deze post in het weerstandvermogen op te nemen. Kans en omvang zullen op basis van actuele inzichten worden aangepast.	Actief	50%	0,5
Langdurige droogte			
Als gevolg van langdurige droogte kunnen met name dijklichamen zodanig gaan 'werken' dat de wegconstructie hieronder te lijden heeft. De vervormingen van en scheuren in het wegdek moeten we meestal direct herstellen, om de weg veilig berijdbaar te houden.	Actief	25%	0,4
Risico transitie wegen			
Waterschap Hollandse Delta onderzoekt met de gemeenten in het beheergebied de mogelijkheid tot overdracht van de wegentaak. Dit heeft mogelijk financiële gevolgen, afhankelijk van het aantal kilometers weg dat een gemeente overneemt, in combinatie met het aantal inwoners van een gemeente. Mogelijk leidt overdracht tot een tijdelijke situatie met een negatieve algemene reserve van de wegen. We kunnen momenteel ook nog niet inschatten of we daadwerkelijk wegen gaan overdragen, wanneer en in welke gemeenten. Dit geldt ook voor de financiële consequenties.	Actief	PM	

Risico's Bestuur en Organisatie

(bedragen x € 1 mln.)

Toelichting	Status risico	Kans	Financieel gevolg
Btw-heffing op werkgeversdeel van pensioenpremie medewerkers			
Op 30 september 2025 heeft het Hof Arnhem-Leeuwarden twee uitspraken gedaan over pensioenuitvoering en btw. In deze uitspraken heeft het Hof - kort weergegeven - beslist dat de uitvoering van een pensioenregeling een dienst is die niet kwalificeert als een voor de btw vrijgestelde verzekeringsdienst. Dit heeft tot gevolg dat het pensioenfonds recht heeft op aftrek van voorbelasting, en dat de volledige pensioenpremie belast is met btw. De btw op pensioenen leidt tot hogere kosten voor waterschappen. De uitspraak kan daardoor nadelige gevolgen voor het waterschap hebben. Het ministerie van Financiën blijft bij het standpunt dat sprake is van een vrijgestelde dienst. Bovendien wordt cassatie verwacht in de zaken. Het ABP heeft in afwachting daarvan aangegeven dat het geen btw in rekening brengt. Mocht de Hoge Raad onverhoopt van oordeel zijn dat wel btw verschuldigd is over pensioenpremies, dan moeten wij vanaf dat moment aan die verplichting voldoen. Voor pensioenfondsen die overgegaan zijn op het nieuwe pensioenstelsel, geldt een wettelijke vrijstelling. Daarom is het risico op zeer laag ingeschat.	Nieuw	1%	1,5
Garantstelling Unie van Waterschappen			
In 2016 heeft de NWB een kredietfaciliteit verstrekt aan de Unie van Waterschappen ter grootte van € 2,0 miljoen. Alle leden van de Unie van Waterschappen, met uitzondering van Hoogheemraadschap van Delfland, staan garant voor de juiste nakoming van de verplichting tot betaling van al hetgeen de NWB Bank van de Unie van Waterschappen dan wel haar rechtsopvolger onder algemene titel te vorderen heeft of zal hebben. Tot op heden heeft de UvW van deze kredietfaciliteit nog geen gebruik hoeven maken. In 2017 heeft de NWB een geldlening verstrekt aan de Unie van Waterschappen onder borgstelling van alle waterschappen. Deze borgstelling is verdeeld onder de waterschappen op basis van de belastingopbrengst 2016. Voor waterschap Hollandse Delta betekent dit een borgstelling van 5,8% van de lening van € 6,01 miljoen. Eind 2025 was de hoogte van de verstrekte geldlening nog circa € 3,8 miljoen. De looptijd van deze lening is ingegaan in mei 2017 en loopt tot en met mei 2042.	Actief	1%	0,2
Geen/bepaalde toegang tot data/systemen door cybercriminaliteit			
Cybercriminaliteit en digitale inmenging van statelijke actoren is een groeiend probleem. Dit blijkt ook uit het jaarlijkse 'Cyber Security beeld Nederland' van het Nationaal Cyber Security Center. Risico's zijn bijvoorbeeld hackers of statelijke actoren die in onze systemen kunnen komen (aanvallen van gijzelsoftware die computersystemen of gegevens blokkeert). Gevolgen hiervan kunnen zijn:	Actief	25%	0,5

Toelichting	Status risico	Kans	Financieel gevolg
<p>verlies van vertrouwen van burgers, reputatieschade, politieke impact en zelfs een bestuurlijke boete voortvloeiend uit privacywetgeving.</p> <p>Hollandse Delta is verplicht te voldoen aan onder andere de eisen voor informatiebeveiliging en privacy die zijn opgenomen zijn in:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), het normenstelsel voor informatiebeveiliging dat geldt voor de gehele overheid; - de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG); - de Network and Information Security Directive (NIS2 straks Cybersecuritywet) en de CyberSecurity Implementatie Richtlijn. <p>Deze normenstelsels bieden ons, als waterschap, handvatten om de informatiehuishouding en processturing op een veilige manier in te richten. Maar ook bij een hoge compliancy, lopen we nog steeds het risico getroffen te worden door een cyberincident. Een hackersaanval kan leiden tot herstelkosten en aanverwante kosten om de dienstverlening weer te herstellen. Bij een beveiligingsincident waarbij een onbevoegde toegang tot het netwerk krijgt, krijgen we te maken met risico op uitval of het niet meer kunnen bedienen van het primair proces, aansprakelijkheidskosten, hackersincidentkosten en kosten van het verlies van data. Ondanks de inspanningen om compliant te worden met wet- en regelgeving omtrent informatiebeveiliging en privacy, blijft het risico om slachtoffer te worden van een cyberincident aanwezig.</p>			

Ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2025 (BURAP) zijn er geen aanvullende risico's geïdentificeerd.

Vervallen risico's

Programma	Naam	Toelichting
Bestuur en Organisatie	Overdracht pensioen Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (APPA)	<p>Momenteel is waterschap Hollandse Delta zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van de pensioenen voor (voormalige) bestuurders die vallen onder de APPA-regeling. Daarom hebben we een voorziening ter dekking van deze verplichting. Landelijk is er een onderzoek van het Ministerie van BZK naar de gevolgen van de Wet toekomst pensioenen uitgevoerd. Doel was om inzicht te krijgen in de financiële impact van een mogelijke overdracht van de pensioenen van (voormalig) dagelijks bestuursleden aan het ABP. Om de overstap naar fondsfinanciering voor de APPA-pensioenen mogelijk te maken, is het noodzakelijk eerder opgebouwde pensioenaanspraken af te financieren door middel van een eenmalige kapitaalstorting aan het ABP. Vervolgens is er voor verdere pensioenopbouw van actieve dagelijks bestuursleden vanaf 1 januari 2028 een premie aan het ABP verschuldigd. Uit het onderzoek bleek dat er voor ons een extra storting van € 1,2 miljoen noodzakelijk was, om ervoor te zorgen dat de voorziening van voldoende omvang is. Deze storting is verwerkt in de jaarstukken 2025, conform de uitspraak van de commissie BBV in december 2025. Het risico van € 1,5 miljoen dat vorig jaar was opgenomen komt daarmee te vervallen. De hogere voorziening wordt veroorzaakt door de dekkingsgraad bij het ABP. Omdat het ABP een dekkingsgraad kent > 100%, moet onze voorziening verhoogd worden met dit percentage, om toe te kunnen treden tot het ABP. De komende jaren (tot 2028, het moment van kapitaalstorting) moet de voorziening jaarlijks bijgewerkt worden, op grond van actuariële gegevens en de dekkingsgraad van het ABP.</p>

Verbonden partijen

Waterschap Hollandse Delta heeft direct en indirect verbonden partijen:

- Direct verbonden partijen zijn partijen waar een financieel en een bestuurlijk belang is.
- Indirect verbonden partijen zijn partijen waarbij er wel sprake is van een financieel belang, maar waar het directe bestuurlijke belang ontbreekt. Bijvoorbeeld omdat de indirect verbonden partij een stichting is.

Een andere mogelijkheid is dat een verbonden partij bijvoorbeeld aandeelhouder of bestuurder is van de, achterliggende, en daarmee indirect verbonden partij. Er is dan strikt genomen geen sprake van een verbonden partij. Maar het bestaan van een financieel belang is voor ons reden genoeg om ook deze indirect verbonden partijen op te nemen in onderstaand overzicht.

Direct verbonden partijen

AQUON

Algemeen (rechtsvorm, vestigingsplaats en ingangsdatum)

Gemeenschappelijke regeling

Tiel

01-07-2011

Openbaar belang (doelstellingen en activiteiten)

AQUON is het instituut voor wateronderzoek voor 9 waterschappen. AQUON levert monsterneming, analyse en rapportage van chemisch, fysisch en biologisch onderzoek naar de eigenschappen van het natte milieu. AQUON verzorgt voor waterschap Hollandse Delta en de andere deelnemers het waterkwaliteitsonderzoek, dat uitgevoerd moet worden als gevolg van wettelijke verplichtingen (zoals zwemwateronderzoek en KRW monitoring). Voor de uitvoering en evaluatie van het eigen beleid, is het ook noodzakelijk kwaliteit- en kwantiteitsmetingen uit te voeren en daarover te rapporteren.

Financieel belang

Voor 2026 is de bijdrage voor de dienstverlening van AQUON begroot op € 6,1 miljoen (laboratorium- en eigenarendeel).

Bestuurlijk belang

Eén lid (A. Mollema) en een plaatsvervangend lid in het algemeen bestuur.

Financiële kerncijfers

(bedragen x € 1)		
Omschrijving	2024	2025
Eigen vermogen	3.511.455	4.876.434
Vreemd vermogen	51.660.173	50.377.120
Resultaat	0	0

Risico's

1. De gezamenlijk overeengekomen strategie en beleidslijnen bieden voldoende waarborgen bij de beheersing van de operationele risico's. De kosten van AQUON worden gedekt uit de opbrengsten van de uitgevoerde laboratoriumdiensten. Hogere kosten in de normale bedrijfsvoering worden gedekt door hogere opbrengsten.
2. De benodigde productiecapaciteit wordt jaarlijks geactualiseerd, hiermee is het risico voor een te grote over- of onderbezetting van het laboratorium zo gering mogelijk gehouden.
3. De continuïteit van de dienstverlening staat onder druk vanwege de krapte op de arbeidsmarkt.

Overige informatie

1. Meerdere waterschappen hebben interesse getoond voor een (onderzoek naar de) mogelijke toekomstige deelname aan de Gemeenschappelijke Regeling AQUON. Om hierbij ook de belangen van de huidige deelnemende waterschappen en het 'bedrijfsbelang' van AQUON zo goed mogelijk te behartigen, is een toetredingsstrategie ontwikkeld en vastgesteld. De toetredingsstrategie omschrijft de kaders en uitgangspunten waarbinnen toetreding van nieuwe waterschappen potentieel mogelijk is. Deze strategie vormt de basis voor de hierna te starten onderhandelingen.

Relatie met programma

Water, Waterketen en Bestuur en Organisatie

Het Waterschapshuis

Algemeen (rechtsvorm, vestigingsplaats en ingangsdatum)

Gemeenschappelijke regeling

Amersfoort

01-07-2010

Openbaar belang (doelstellingen en activiteiten)

Het Waterschapshuis is de regie- en uitvoeringsorganisatie voor 21 waterschappen op het gebied van informatie- en communicatietechnologie. Het Waterschapshuis bevordert de samenwerking op het gebied van ICT tussen de waterschappen en de andere overheden die actief zijn in de watersector en helpt daarbij in de digitale transformatie van de waterschappen. Doelstelling is het robuuster maken van de waterschappen als moderne overheid.

Financieel belang

In de begroting 2026 van het Waterschapshuis is onze bijdrage op € 2,2 miljoen vastgesteld.

Bestuurlijk belang

Eén lid (A. Mollema) en een plaatsvervangend lid in het algemeen bestuur.

Financiële kerncijfers

(bedragen x € 1)

Omschrijving	2024	2025
Eigen vermogen	0	n.n.b.
Vreemd vermogen	15.108.053	n.n.b.
Resultaat	0	n.n.b.

Risico's

Per 1 januari 2015 worden programma/projectspecifieke risico's door de deelnemers aan het betreffende programma/project gedragen. Dit betreft het zogenaamde 'loden deur' principe. Naast projectspecifieke risico's zijn er ook programmaoverstijgende risico's die het geheel van het Waterschapshuis betreffen. Voorbeelden hiervan zijn het risico van uittrekking van een waterschap, en de invulling van projectcapaciteit. Op grond van art. 41 van de Gemeenschappelijke regeling zullen de waterschappen er zorg voor dragen dat het Waterschapshuis te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan de verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.

Overige informatie

Het Waterschapshuis is opgebouwd uit een algemeen deel, de bedrijfsvoering, waarvan de kosten door alle deelnemers worden gedeeld. Daarnaast is met het vaststellen Strategienota Digitale Transformatie Waterschappen in juni 2024 besloten dat we op een aantal thema's collectief gaan samenwerken: Informatieveiligheid & Privacy, Wet- en Regelgeving, Data & Ethiek en Architectuur & Standaarden. Op het gebied van innovatie en transformatie wordt de samenwerking ook meer opgezocht.

Deelname aan projecten is facultatief. Het Waterschapshuis bestaat uit een vaste kern van medewerkers, die zorgt voor instandhouding. Daarnaast is er een flexibele schil van medewerkers voor de invulling van de programma's en projecten. Elk waterschap wordt geacht hier capaciteit te leveren, zodat de kennis van de waterschappen komt. Om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen, is besloten om vanuit een strategisch meerjarenprogramma te werken. Vanuit een samenhang worden projecten gebundeld tot programma's. Hierdoor ontstaat een steeds intensievere afstemming met de waterschappen over de langere termijn en worden er steeds minder opdrachten per project afgesloten maar steeds vaker per programma. Hierdoor verschuift ook de besluitvorming (opdrachten), rapportage en verantwoording op, van het niveau van een afzonderlijk project, naar het niveau van programma's.

Het Waterschapshuis is in transitie om zich beter te kunnen wapenen in deze tijd. Ook de waterschappen zelf ondergaan hiermee een verandering om de aansluiting beter te kunnen maken.

Relatie met programma

Bestuur en Organisatie

Nederlandse Waterschapsbank NV (NWB)

Algemeen (rechtsvorm, vestigingsplaats en ingangsdatum)

Naamloze vennootschap

Den Haag

05-05-1954

Openbaar belang (doelstellingen en activiteiten)

De Nederlandse Waterschapsbank N.V. (NWB) is een financiële dienstverlener die zich met haar diensten exclusief richt op de Nederlandse publieke sector. De klanten van de NWB zijn decentrale overheden (waterschappen, gemeenten en provincies) en instellingen onder garantie van (decentrale) overheden. Dit betreft voornamelijk instellingen voor sociale volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en activiteiten op het gebied van water en milieu.

Financieel belang

Onze deelneming in deze AAA-bank is opgebouwd uit 1893 (van de 50.478) aandelen A van nominaal € 115 en 143 (van de 8.511) aandelen B van nominaal € 460 (waarvan 25% volgestort) van de NWB.

Bestuurlijk belang

Het recht bestaat de Algemene Vergadering van Aandeelhouders te bezoeken.

Financiële kerncijfers

(bedragen x € 1)		
	2024	2025
Omschrijving		
Eigen vermogen	2.094.000.000	2.157.000.000
Vreemd vermogen	76.347.000.000	70.384.000.000
Resultaat	94.000.000	113.000.000

Risico's

Er zijn geen risico's.

Relatie met programma

Algemene dekkingsmiddelen

*Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling (SVHW)**Algemeen (rechtsvorm, vestigingsplaats en ingangsdatum)*

Gemeenschappelijke regeling

Klaaswaal

01-01-2005

Openbaar belang (doelstellingen en activiteiten)

De uitvoering van de belastingheffing en invordering van de waterschapsbelastingen is ondergebracht bij de gemeenschappelijke regeling SVHW.

Financieel belang

In 2025 is besloten om de opbrengst voor invorderingskosten buiten de exploitatie van SVHW aan de deelnemers af te dragen. Om de exploitatie sluitend te krijgen is hiervoor de deelnemersbijdrage verhoogd. Per saldo is dit voor de deelnemers budgettair neutraal verlopen. Dit betekent dat de deelnemersbijdrage voor 2025 € 6,2 miljoen is en dat aan te ontvangen invorderingskosten een bedrag is geraamd van € 1,5 miljoen (de bijdragen voor 2026 worden geraamd op respectievelijk € 6,6 en 1,5 miljoen).

Bestuurlijk belang

Vanwege de toetreding van de gemeente Geertruidenberg per 1 januari 2025 is de Gemeenschappelijke Regeling SVHW 2023 aangepast. Per 1 januari 2025 is deze 3e wijziging van kracht. Er zijn nu 16 leden: 14 leden van de gemeentelijke deelnemers en 2 leden voor het waterschap Hollandse Delta. Het aantal stemmen van het dagelijks bestuur van het waterschap Hollandse Delta wordt gewijzigd in 8 stemmen (waren 7 stemmen). De overige deelnemers behouden 1 stem. Het minimaal aantal benodigde deelnemers om de vergadering van het Algemeen Bestuur te openen wordt 10. De stemverhouding in het Algemeen Bestuur is 8 stemmen voor waterschap Hollandse Delta op een totaal van 22. Dit komt overeen met een percentage van 36,4% van de stemmen.

Financiële kerncijfers

(bedragen x € 1)		
Omschrijving	2024	2025
Eigen vermogen	3.355.000	3.290.000
Vreemd vermogen	29.834.000	35.670.000
Resultaat	2.525.000	2.476.000

Risico's

Externe factoren, zoals het aantal bezwaren, kunnen invloed hebben op de ontwikkeling van onze deelnemersbijdrage aan SVHW. Op de beheersing van SVHW vindt actief controle en sturing plaats, zowel ambtelijk als bestuurlijk.

Relatie met programma

Algemene dekkingsmiddelen

Unie van Waterschappen

Algemeen (rechtsvorm, vestigingsplaats en ingangsdatum)

Vereniging

Den Haag

01-01-1927

Openbaar belang (doelstellingen en activiteiten)

De Nederlandse waterschappen zijn verenigd in de Unie van Waterschappen. De Unie behartigt de belangen van de waterschappen en zorgt voor kennisuitwisseling en samenwerking tussen de waterschappen. De Unie van Waterschappen treedt namens de waterschappen op als vertegenwoordiger naar het parlement, de regering, internationale instanties, de rijksoverheid en organisaties als het Interprovinciaal Overleg en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. De Unie neemt deel in veel overleg- en adviesorganen en is betrokken bij de ontwikkeling van het rijksbeleid, regelgeving en beleidsnota's voor waterbeheer. De Unie neemt ook het initiatief zelf onderwerpen op de politieke agenda te zetten.

De Unie opereert op basis van de volgende visie:

- De Unie wil leidend zijn in de strategische discussie over regionaal waterbeheer, in zowel nationale als internationale context, met als doel: duurzaam waterbeheer.
- De Unie is een inspirerende gesprekspartner over regionaal waterbeheer en dus aanwezig op plekken waar belangrijke besluiten worden genomen.
- De Unie excelleert in strategisch netwerken, speelt adequaat in op veranderingen, neemt initiatieven, is communicatief in het inspireren en verbinden en kent de 'ins en outs' van de Haagse en Brusselse politiek.

Het Uniebureau anticipeert op veranderende wensen van waterschappen, veranderende maatschappelijke vraagstukken en toenemende internationalisering. De beoogde proactieve inzet van het Uniebureau, als ondersteuner van het bestuur, wordt bereikt met een organisatiestructuur die op samenwerking is gericht.

Financieel belang

Jaarlijks wordt contributie betaald aan de Unie. De bijdrage voor 2025 bedroeg circa € 0,8 miljoen, voor 2026 is € 0,9 miljoen begroot.

Bestuurlijk belang

Het hoogste orgaan van de Unie van Waterschappen is de ledenvergadering. In de ledenvergadering hebben de voorzitters van alle waterschappen zitting. De ledenvergadering vergadert vier keer per jaar. Uit de ledenvergadering worden de leden van het bestuur gekozen. Formele besluitvorming vindt plaats in het bestuur en in de ledenvergadering.

Per beleidsterrein is een bestuurlijke Uniecommissie waarin de portefeuillehouders van alle waterschappen zitting hebben. Per beleidsterrein wordt in de commissie het beleid van de Unie voorbereid en deels vastgesteld. De bestuurlijke commissies worden geadviseerd door ambtelijke werkgroepen. Hierin heeft een beperkt aantal waterschapsmedewerkers zitting.

Financiële kerncijfers

(bedragen x € 1)		
Omschrijving	2024	2025
Eigen vermogen	2.589.009	2.900.262
Vreemd vermogen	23.959.486	24.990.871
Resultaat	410.771	311.253

Risico's

In 2016 heeft de NWB een kredietfaciliteit verstrekt aan de Unie van Waterschappen ter grootte van € 2,0 miljoen. Alle leden van de Unie van Waterschappen, met uitzondering van Hoogheemraadschap van Delfland, staan garant voor de juiste nakoming van de verplichting tot betaling van al hetgeen de NWB Bank van de Unie van Waterschappen dan wel haar rechtsopvolger onder algemene titel te vorderen heeft of zal hebben. Tot op heden heeft de Unie van Waterschappen van deze kredietfaciliteit nog geen gebruik hoeven maken.

In 2017 heeft de NWB een geldlening verstrekt aan de Unie van Waterschappen onder borgstelling van alle waterschappen. Deze borgstelling is verdeeld onder de waterschappen op basis van de belastingopbrengst 2016. Voor waterschap Hollandse Delta betekent dit een borgstelling van 5,8% van de lening van € 6,01 miljoen. Eind 2025 was de hoogte van de verstrekte geldlening nog circa € 3,8 miljoen. De looptijd van deze lening is ingegaan in mei 2017 en loopt tot en met mei 2042.

Relatie met programma

Bestuur en Organisatie

Vereniging Zuid-Hollandse Waterschappen (VZHW)

Algemeen (rechtsvorm, vestigingsplaats en ingangsdatum)

Vereniging
Rotterdam
22-12-1910

Openbaar belang (doelstellingen en activiteiten)

De Vereniging Zuid-Hollandse Waterschappen behartigt de belangen van de waterschappen in het algemeen, en in het bijzonder die van de waterschappen die geheel of gedeeltelijk in de provincie Zuid-Holland liggen. De vereniging doet alles wat in het belang is of kan zijn voor een goede taakuitoefening door de aangesloten waterschappen. De volgende waterschappen zijn aangesloten: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Hoogheemraadschap van Rijnland, Hoogheemraadschap van Delfland, Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, waterschap Hollandse Delta, waterschap Rivierenland en waterschap Amstel, Gooi en Vecht.

De Vereniging van Zuid-Hollandse Waterschappen brengt de waterschapbestuurders samen in overleggen om hun waterschapsbelangen en -taken af te stemmen en om in gezamenlijkheid standpunten en ideeën te ontwikkelen om burgers, partners en overheden tegemoet te kunnen treden. In dit kader zijn er afzonderlijke samenkomsten van de dijkgraven en de vakportefeuillehouders.

Financieel belang

De bijdrage voor 2025 bedroeg € 0, wat effectief betekent dat er ingeteerd is op de reserves. Voor 2026 is een bijdrage gevraagd van € 790 aan waterschap Hollandse Delta.

Bestuurlijk belang

Er worden 4 vergaderingen per jaar gehouden. Daarnaast wordt regelmatig overlegd met de Gedeputeerde Water van de provincie Zuid-Holland en de hoofdingenieur-directeur (HID) van Rijkswaterstaat West-Nederland-Zuid.

Financiële kerncijfers

(bedragen x € 1)		
Omschrijving	2024	2025
Eigen vermogen	9.462	6.634
Vreemd vermogen	0	0
Resultaat	-2.589	-2.828

Risico's

Geen risico's.

Relatie met programma

Bestuur en Organisatie

Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009/ N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland (deel A)

Algemeen (rechtsvorm, vestigingsplaats en ingangsdatum)

Gemeenschappelijke regeling

Rotterdam

01-01-2010

Openbaar belang (doelstellingen en activiteiten)

Hoogheemraadschap van Rijnland, waterschap Hollandse Delta, waterschap Rivierenland, Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en Hoogheemraadschap van Delfland zijn een gemeenschappelijke regeling aangegaan onder de naam Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009 met als doel het resterende slib uit het zuiveringsproces adequaat te verwerken.

Na de verwerving van nieuwe aandelen B van HVC zijn medio 2022 waterschap Amstel, Gooi en Vecht, waterschap Zuiderzeeland en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier tot deze GR toegetreden.

Financieel belang

De deelnemende waterschappen hebben de samenwerking gezocht voor de verwerking van slib. Na toetreding van 3 nieuwe waterschappen bezitten de waterschappen gezamenlijk 683 aandelen (dit is een belang van circa 16% in N.V. HVC). Dit belang is overgedragen aan de GR Slibverwerking 2009.

Deze ziet toe op de verwerking van het zuiveringsslib door N.V. HVC.

Voor 2026 is de bijdrage voor de kosten van het secretariaat begroot op € 0,01 miljoen (1/8 deel van de totale kosten).

Bestuurlijk belang

Eén lid (A. Mollema) in het algemeen bestuur.

Financiële kerncijfers

(bedragen x € 1)		
Omschrijving	2024	2025
Eigen vermogen	31.043	31.043
Vreemd vermogen	39.647	32.942
Resultaat	0	0

Risico's

Er zijn geen risico's.

Overige informatie

De financiële ondersteuning is vanaf 2024 bij Rijnland ondergebracht, de juridische ondersteuning wordt geleverd door Delfland. De gemaakte kosten worden gelijk verdeeld over de 8 aandeelhoudende waterschappen.

Juli 2021 is opdracht gegeven voor de investering in een nieuwe slibdrooginstallatie voor deze 3 waterschappen. De inbedrijfstelling van deze installatie in Alkmaar wordt medio 2026 verwacht.

Relatie met programma

Waterketen

Indirect verbonden partijen*Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009/ N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland (deel B)**Algemeen (rechtsvorm, vestigingsplaats en ingangsdatum)*

Naamloze vennootschap

Alkmaar

01-01-2010

Openbaar belang (doelstellingen en activiteiten)

HVC is verantwoordelijk voor het duurzaam afvalbeheer van haar aandeelhouders (gemeenten en waterschappen). Daarnaast produceert HVC duurzame energie. Deze wordt geleverd aan gemeenten, waterschappen, bedrijven en particulieren.

Financieel belang

Gezamenlijk bezitten de volgende partijen 683 aandelen van N.V. huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC): Hoogheemraadschap van Rijnland, waterschap Hollandse Delta, waterschap Rivierenland, Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, Hoogheemraadschap van Delfland, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, waterschap Amstel, Gooi en Vecht en waterschap Zuiderzeeland. Dit is een belang van circa 16%. Deze aandelen zijn in beheer van de Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009. Deze ziet toe op de verwerking van het zuiverings-slib door HVC. Voor 2026 is de garantstellingsprovisie begroot op € 0,2 miljoen.

Bestuurlijk belang

Waterschap Hollandse Delta heeft geen direct bestuurlijk belang in N.V. HVC. De GR Slibverwerking is vertegenwoordigd in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van N.V. HVC.

Financiële kerncijfers

(bedragen x € 1)		
Omschrijving	2024	2025
Eigen vermogen	257.583.000	n.n.b.
Vreemd vermogen	954.746.000	n.n.b.
Resultaat	24.527.000	n.n.b.

Risico's

De Zuid-Hollandse waterschappen hebben via de GR Slibverwerking 2009 hun voormalige belangen in DRSH Zuiveringsslib NV ondergebracht bij HVC. De waterschappen staan vanaf hun toetreding garant voor de financiering van de activiteiten die HVC voor de waterschappen uitvoert. De betrokken waterschappen zijn naar rato van de toegewezen aandelen aansprakelijk voor gegarandeerde geldleningen van in totaal € 91,4 miljoen (stand per 1 januari 2025, jaarstukken GR Slibverwerking 2025).

Ter compensatie ontvangen de waterschappen voor de gegarandeerde geldleningen van HVC jaarlijks een vergoeding van 1% van het garantstellingsbedrag via de gemeenschappelijke regeling.

Relatie met programma

Waterketen

Muskusrattenbestrijding (MRB)

Algemeen (rechtsvorm, vestigingsplaats en ingangsdatum)

Overeenkomst van kosten voor 'gemene rekening'

Niet van toepassing

01-07-2011

Openbaar belang (doelstellingen en activiteiten)

De bestrijding van muskus- en beverratten is per 1 juli 2011 van rechtswege overgegaan van de provincies naar de waterschappen. In 2011 is in de Waterwet vastgelegd dat waterschappen zo goed mogelijk zorg moeten dragen voor het voorkomen van schade aan waterstaatswerken veroorzaakt door muskus- en beverratten.

De waterschappen Rijn en IJssel, Vallei en Veluwe, Rivierenland en Hollandse Delta hebben ervoor gekozen deze taak te laten uitvoeren door het samenwerkingsverband 'Muskusrattenbeheer Rivierenland'. Deze samenwerking is gestart op 1 januari 2012.

De verdeling van de kosten is: Rijn en IJssel (10,4%), Vallei en Veluwe (18,2%), Rivierenland (47,5%) en Hollandse Delta (23,9%). De organisatie en uitvoering is ondergebracht bij waterschap Rivierenland.

Aanvullend op de oorspronkelijke doelstelling van de muskusrattenbestrijding, is er op 14 juni 2019 in de ledenvergadering van de Unie van Waterschappen unaniem besloten om met vereende krachten de populatie muskusratten terug te dringen tot aan de landsgrens in een periode van 10 tot 15 jaar. Dit heeft effect op de kosten; de waterschappen die muskusratten bestrijden langs de landsgrenzen dragen relatief hogere kosten dan andere waterschappen. Dat komt doordat vanuit Duitsland muskusratten ons land binnen blijven komen en daar dus altijd bestrijding nodig zal zijn. Daarom is op 24 juni 2022 door de Unie van Waterschappen besloten tot een solidariteitsfinanciering om de extra kosten gezamenlijk te dragen.

Per 1 januari 2025 is de overeenkomst van kosten voor 'gemene rekening' uitgebreid, zodat onder de overeenkomst ook inzet kan worden gepleegd ten aanzien van het voorkomen van schade en overlast aan waterstaatswerken door bevers, dassen, exotische planten en dieren en andere plaagsoorten.

Financieel belang

Voor de muskusrattenbestrijding is in de begroting 2026 een bedrag van € 2,6 miljoen opgenomen, waarvan € 2,5 miljoen voor de landelijke kosten en € 0,1 miljoen voor de solidariteitsfinanciering.

Bestuurlijk belang

Eén lid (C. Rijdsijk) neemt deel aan het bestuurlijk overleg.

Financiële kerncijfers

(bedragen x € 1)		
Omschrijving	2024	2025
Eigen vermogen	0	0
Vreemd vermogen	0	0
Resultaat	0	0

Risico's

De kostenverdeling is als volgt: Rijn en IJssel (10,4%), Vallei en Veluwe (18,2%), Rivierenland (47,5%) en Hollandse Delta (23,9%). De organisatie en uitvoering is ondergebracht bij waterschap Rivierenland. De genoemde percentages worden toegepast op de door waterschap Rivierenland daadwerkelijk te dragen kosten en de financiële gevolgen van risico's.

Overige informatie

Financieel verrekenmodel

1. Waterschap Rivierenland stelt voor de kosten van de werkzaamheden, genoemd in artikel 3 van deze overeenkomst voor gemene rekening, vooraf jaarlijks een begroting op.

2. De te verrekenen kosten vloeien voort uit de jaarrekening van waterschap Rivierenland.
3. Het bepaalde in dit artikel is van toepassing bij het vaststellen van de financiële verhoudingen tussen de waterschappen in geval van verrekening van de kosten die met deze overeenkomst zijn gemoeid, en in geval van het opstellen van een liquidatieplan bij opzegging of beëindiging van de overeenkomst.
4. De waterschappen nemen als volgt deel:
 - a. waterschap Rijn en IJssel voor 10,4%,
 - b. waterschap Vallei en Veluwe voor 18,2%,
 - c. waterschap Hollandse Delta voor 23,9%,
 - d. waterschap Rivierenland voor 47,5%.

Relatie met programma

Waterveiligheid

STOWA

Algemeen (rechtsvorm, vestigingsplaats en ingangsdatum)

Stichting

Den Haag (statutair)

13-09-1971

Openbaar belang (doelstellingen en activiteiten)

STOWA ontwikkelt, vergaart en verspreidt kennis die nodig is om de opgaven van de regionale waterbeheerders goed uit te voeren.

Financieel belang

De bijdrage voor 2026 bedraagt € 0,6 miljoen.

Bestuurlijk belang

Eén lid (F. van Oorschot) neemt deel aan het bestuurlijk overleg.

Financiële kerncijfers

(bedragen x € 1)		
Omschrijving	2024	2025
Eigen vermogen	9.801.004	11.370.405
Vreemd vermogen	8.405.400	9.210.438
Resultaat	1.660.072	1.569.401

Risico's

Er zijn geen risico's.

Overige informatie

Enkele onderwerpen, die momenteel vanuit STOWA worden opgepakt, gestimuleerd of ondersteund:

- Ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid (Energie- en grondstoffenfabriek, Platform Water en Energie)
- Integrale oplossingen in de waterketen (bijv. medicijnresten, Expertgroep Waterfabriek)
- Innovatie in de waterveiligheid (o.a. Meerlaagsveiligheid, dijken op veen)
- Innovatie in het waterbeheer (flexibel peilbeheer, visvriendelijke gemalen)
- Zorgplicht waterkeringen
- Ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid (o.a. onderzoek naar haalbaarheid van zon op dijken en aquathermie, technologieontwikkeling op het gebied van terugwinnen energie en grondstoffen uit afvalwater)

- Ontwikkelingen rond de verwijdering van medicijnresten (Innovatie Programma Microverontreinigingen)
- Ontwikkelingen rond PFAS in influent, effluent en slib
- Verdrogingsbestrijding en beschikbaarheid van zoet water (Aquaconnect)
- Zuivering van de toekomst
- Gevolgen van de nieuwe richtlijn stedelijk afvalwater
- Aanwijzen, normeren, toetsen en verbeteren waterveiligheid
- Realiseren ecologische waterkwaliteitsdoelen (KRW)
- Nieuwe stoffen

Relatie met programma

Waterveiligheid, Water, Waterketen en Bestuur en Organisatie